

Kuusikko-
työryhmä

Kuuden suurimman kaupungin kehitysvammahuollon palvelujen ja kustannus- ten vertailu

vuonna 2015

Esipuhe

Kuusikko-työssä vertaillaan kuutoskaupunkien (Helsinki, Espoo, Vantaa, Turku, Tampere ja Oulu) lasten päivähoidon, lastensuojelua, aikuissosiaalityötä, toimeentulotukea, työllistämispalveluja, päihdehuoltoa, kehitysvammahuoltoa, vammaispalveluja sekä vanhuspalveluja. Kaupunkien edustajista koostuvat eri palvelukokonaisuuksien asiantuntijaryhmät tuottavat vuosittain tilastollisia raportteja asiakasmääristä, suoritteista, henkilöstöstä ja kustannuksista.

Kuutostyön alkoi vuonna 1994, jolloin Helsinki, Espoo ja Vantaa päättivät alkaa toteuttaa vertailuja sosiaali- ja terveystalouksista sekä niiden kustannuksista. Turku ja Tampere tulivat mukaan vertailuihin vuonna 1996, minkä jälkeen ryhmä nimettiin Viisikoksi. Vertailuraportteja alettiin julkaista omassa julkaisusarjassaan vuonna 1999. Kuutosyhteistyö alkoi vuonna 2002, kun Oulu liittyi kuudenneksi jäseneksi ryhmään. Kuusikko-työ alkoi lasten päivähoidon, toimeentulotuen sekä vanhusten palvelujen vertailulla, mutta ajan myötä mukaan on tullut uusia palvelukokonaisuuksia.

Kuusikko-tiedonkeruu sisältää sosiaali- ja terveystalouksien osalta ainoastaan osan kustannuksista ja toimintatiedoista. Sosiaali- ja terveystaloukset muodostavat omanlaisensa kokonaisuuden, jossa erityisesti sosiaalipalvelut ovat vahvasti limittyneet toisiinsa. Kunta voi panostaa esimerkiksi ehkäiseviin toimintamuotoihin, mutta ehkäisevään työhön laitettut resurssit eivät näy välttämättä Kuusikko-raportoinnissa.

Raporttien tarkoituksena on palvella ensisijaisesti kuntien päättäjiä ja ne ovat yksi väline toiminnan ohjaamiseen. Kuusikko-raportit nostavat esiin eroavaisuuksia, jotka vaativat tarkempaa analyysia. Tavoitteena ei ole vertailla esimerkiksi omien ja ostopalvelujen kustannuksia. Omien ja ostopalvelujen tiedonkeruu poikkeaa merkittävästi esimerkiksi asiakasmaksujen, vuokrien, tilaamiseen liittyvien kustannusten ja hallinnon vyörytysten osalta. Kunnan omaa tuotantoa voi verrata toisen kunnan omaan tuotantoon, mutta omien ja ostopalvelujen tiedot eivät ole vertailukelpoisia, koska ne sisältävät eri kustannuseriä.

Kuutosraporttien tiedot asiakasmääristä, suoritteista, henkilöstöstä ja kustannuksista on pääasiassa koottu kuntien omista tietojärjestelmistä ja tilinpäätöksistä. Kuusikko-työn keskiössä on työryhmissä tehtävä määrittelytyö, jonka ansiosta kerättävät tiedot saatetaan mahdollisimman vertailukelpoiksi. Määrittelytyö on välttämätöntä, sillä palvelut poikkeavat kuntien välillä nimikkeiltään ja sisällöiltään, ja ne on organisoitu hallinnollisesti eri tavoin. Lisäksi kunnilla on käytössä toisistaan poikkeavia tietojärjestelmiä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että tieto, joka yhdessä kunnassa saadaan automaattisesti, voi toisessa kunnassa vaatia paljon manuaalista työtä tai sitä ei ole edes mahdollista saada. Määrittelytyössä täytyy huomioida myös kuntien erilaiset kirjaamiskäytännöt. Vertailutyön pitkän historian avulla on kuitenkin saavutettu hyvä taso vertailtavuudessa.

Kuutosyhteistyön lisäksi tilastotietoja kuntien sosiaali- ja terveystalouksista tuotetaan monilla tahoilla, kuten Tilastokeskuksessa, Terveystalouden ja hyvinvoinnin laitoksessa sekä Suomen Kuntaliitossa. Kuutostiedonkeruun ja raportoinnin erityispiirteet liittyvät yhdessä sovituihin määrittelyihin ja sopimukseen tietosisällöstä, suorite- ja taloustietojen yhdistämiseen yhteen raporttiin, palvelua koskevien tietojen kattavuuteen ja pyrkimykseen tietojen vertailukelpoisuuden yksityiskohtaiseen arviointiin. Lisäksi edellisen vuoden tietoja käsittelevät raportit ilmestyvät yleensä nopeammalla aikataululla kuin valtakunnalliset yhteenvedot.

Kuuden suurimman kaupungin
**kehitysvammahuollon
palvelujen ja kustannus-
ten vertailu**
vuonna 2015

Kuusikko-työryhmä
Kehitysvammahuolto
Anssi Vartiainen
17.5.2016

Kuusikko-työryhmän julkaisusarja
Teksti: Anssi Vartiainen

ISSN 1457-5078

Editat Prima Oy 2016, Helsinki

Tekijä(t)		
Kuusikko-työryhmän kehitysvammahuollon asiantuntijaryhmä, kirjoittanut Anssi Vartiainen		
Nimike		
Kuuden suurimman kaupungin kehitysvammahuollon palvelujen ja kustannusten vertailu vuonna 2015		
Julkaisija (virasto tai laitos)	Julkaisu-aika	Sivumäärä, liitteet
Helsingin sosiaalivirasto, Espoon sosiaali- ja terveystoimi, Vantaan sosiaali- ja terveystoimi, Turun sosiaali- ja terveystoimi, Tampereen hyvinvointipalvelut sekä Oulun hyvinvointipalvelut.	5/2016	27 s. + 35 s. liitteitä
Sarjanimike	Osanumero	
Kuusikko-työryhmän julkaisusarja	2/2016	
ISSN-numero	Kieli	
1457-5078	Suomi	
Tiivistelmä		
<p>Kuusikko-työryhmän kehitysvammahuollon raportissa kuvataan pääasiassa kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) mukaisia palveluja. Tarkasteltavat palvelut ovat kehitysvammaisten henkilöiden laitoshoidon, asumispalvelut eli autettu, ohjattu ja tuettu asuminen, perhehoito sekä työ- ja päivätoiminta. Muita, asiakasmääriltään ja kustannuksiltaan pienempiä palveluja kuvataan pääosin yhtenä kokonaisuutena. Laajimmin tarkastellaan laitoshoidon ja asumispalveluja. Vuoden 2015 tietojen lisäksi esitetään aikasarjoja vuosilta 2011–2015 ja osittain myös vuosilta 2005–2015. Kustannustietojen vertailukelpoisuutta parannetaan deflatoimalla eli korottamalla aiempien vuosien kustannukset vuoden 2015 arvoon. Erillisinä liitteitä raportissa esitetään tiedonkeruutaulukot, pitkiä aikasarjoja vuosilta 2005–2015 sekä kehitysvammahuollon piirissä vuonna 2015 valmistuneet asiakaskyselyt.</p> <p>Vuonna 2015 kehitysvammahuollon palveluja käytti 6 762 asiakasta, mikä on 405 asiakasta enemmän kuin edellisvuonna. Deflatoidut nettokustannukset kasvoivat edellisvuodesta 1,9 prosenttia ollen yhteensä noin 232,7 miljoonaa euroa. Laitoshoidon deflatoidut kustannukset pienentyivät edellisvuodesta 17,5 prosenttia. Laitoshoidon purkamisen näkyi asumispalvelujen deflatoiduissa kustannuksissa, jotka kasvoivat 7,1 prosenttia edellisvuodesta. Työ- ja päivätoiminnan deflatoidut kustannukset kasvoivat 5,7 prosenttia edellisvuodesta.</p> <p>Kehitysvammahuollon palveluja käyttäneiden asiakkaiden määrä on kasvanut 371 henkilöllä vuosien 2011–2015 välillä, mikä tarkoittaa 5,8 prosentin kasvua. Deflatoidut kokonaiskustannukset ovat nousseet vastaavalla aikavälillä 18,9 prosenttia eli noin 37,0 miljoonaa euroa. Merkittävin kasvu on kohdistunut asumispalveluihin, joiden asiakasmäärä on kasvanut viidessä vuodessa 11,6 prosenttia ja deflatoidut kustannukset ovat nousseet 58,9 prosenttia. Työ- ja päivätoiminnan asiakkaisiin kuuluu tänä päivänä puolestaan enemmän kuin neljä viidesosaa kaikista työikäisistä ja -kykyisistä kehitysvammahuollon asiakkaista ja kasvua työ- ja päivätoiminnan kustannukset ovat kasvaneet 26,7 prosenttia vuodesta 2011. Laitoshoidon asiakasmäärä on pienentynyt 37,3 prosenttia ja kustannukset 31,4 prosenttia vuosien 2011–2015 välillä. Perhehoidon asiakasmäärä on pienentynyt 5,9 prosenttia, mutta kustannukset ovat kasvaneet 5,4 prosenttia vuosien 2011–2015 välillä.</p>		
Asiasanat		
Kuutoskaupungit, Kuusikko, kustannukset, kuntavertailu, kehitysvammahuolto, kehitysvammaiset		
Tiedustelut	Jakelu	
Työryhmän jäsenet, liite 7	www.kuusikkokunnat.fi	

SISÄLLYS

1. JOHDANTO.....	1
2. KEHITYSVAMMAHUOLLON ASIAKKAAT SUORITTEET JA KUSTANNUKSET	3
2.1 Kehitysvammaisten henkilöiden määrä ja asumismuoto	3
2.2 Kehitysvammahuollon asiakkaat ja suoritteet 2011–2015	4
2.3 Kehitysvammahuollon kustannukset 2011–2015	6
3. LAITOSHOITO	10
3.1 Laitoshoidon asiakkaat, käyttöpäivät ja kustannukset	10
3.2 Laitoshoidon asiakkaiden hoitoluokkatiedot	11
3.3 Siirtymät laitoshoitoon ja pois laitoshoidosta.....	13
4. ASUMISPALVELUT	15
4.1 Autettu asuminen.....	16
4.2 Ohjattu asuminen.....	18
4.3 Tuettu asuminen	18
4.4 Asumisharjoittelun ja -valmennuksen kuvaus kunnittain	19
5. TYÖ- JA PÄIVÄTOIMINTA.....	23
5.1 Työ- ja päivätoiminnan asiakkaat, suoritteet ja kustannukset	23
6. YHTEENVETO.....	26
7. LÄHTEET.....	27
LIITTEET.....	28
Liite 1: Kehitysvammahuollon tiedonkeruun määritelmät vuodelle 2015	28
Liite 2: Kehitysvammahuollon toiminta- ja kustannustiedot vuodelta 2015	35
Liite 3: Kehitysvammahuollon toiminta- ja kustannustietojen aikasarjat 2011–2015.....	48
Liite 4: Kehitysvammahuollon deflatoidut kustannustietojen aikasarjat vuosilta 2011–2015.....	55
Liite 5: Kuvioita kehitysvammahuollon palvelujen ja taloudellisten tukitoimien käytöstä ja kustannuksista sekä niiden kehityksestä 2005–2015	57
Liite 6. Yhteenveto Kuusikko-mittarin sisältävästä Turun asiakaskyselystä.....	60
Liite 7: Kehitysvammahuollon Kuusikko-työryhmän jäsenten yhteystiedot.....	61

TEKSTIN TAULUKOT

Taulukko 1. Kehitysvammahuollon asiakkaat vuosina 2011, 2014 ja 2015 sekä asiakasmäärien muutos kuutoskaupungeissa.....	4
Taulukko 2. Kehitysvammahuollon eri palvelumuotojen käyttöpäivät vuosina 2011, 2014 ja 2015 sekä käyttöpäivien muutos kuutoskaupungeissa	5
Taulukko 3. Kehitysvammahuollon käyttöpäivien jakautuminen kunnallisesti tuotettuihin ja ostettuihin palveluihin kuutoskaupungeissa vuonna 2015.....	5
Taulukko 4. Kehitysvammahuollon nettokustannukset (Milj. €) vuosina 2011, 2014 ja 2015 sekä deflatoitujen kustannusten muutos kuutoskaupungeissa	7
Taulukko 5. Kehitysvammahuollon nettokustannukset vuonna 2015, niiden muutos vuodesta 2014 (DEFL.) sekä kunnan tuottamien palvelujen ja ostopalvelujen kustannusten osuus kokonaiskustannuksista	7
Taulukko 6. Yhteenveto kehitysvammahuollon palvelujen käyttöpäiväkohtaisista nettokustannuksista vuonna 2015 kuutoskaupungeissa	9
Taulukko 7. Laitoshoidon asiakkaat ja käyttöpäivät vuonna 2015 sekä muutos vuodesta 2014	
Taulukko 8. Laitoshoidon kustannukset vuonna 2015 sekä niiden muutos vuodesta 2014 (DEFL.)	11
Taulukko 9. Pitkäaikaisten laitoshoidon asiakkaiden määrä ja prosenttiosuus ikäryhmän ja hoitoisuuden mukaan kuutoskaupungeissa 31.12.2015.....	12
Taulukko 10. Pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaiden kuntakohtainen prosentuaalinen jakautuminen hoitoisuusluokkiin 31.12.2015	12
Taulukko 11. Siirtymät pitkäaikaiseen laitoshoidon ja pois laitoshoidosta asumismuodon mukaan vuonna 2015 kuutoskaupungeissa	13
Taulukko 12. Asumispalvelujen kaikki asiakkaat, käyttöpäivät ja kokonaisnettokustannukset vuonna 2015 sekä muutos vuodesta 2014 (DEFL.)	15
Taulukko 13. Autetun asumisen asiakkaat ja käyttöpäivät vuonna 2015 sekä muutos vuodesta 2014.....	16
Taulukko 14. Autetun asumisen kustannukset vuonna 2015 sekä muutos vuodesta 2014 (DEFL.) sekä kallein ja halvin käyttöpäivähinta	17
Taulukko 15. Ohjatun asumisen asiakkaat ja käyttöpäivät 2015 sekä muutos vuodesta 2014..	18
Taulukko 16. Ohjatun asumisen kustannukset 2015 sekä muutos vuodesta 2014 (DEFL.)	18
Taulukko 17. Tuetun asumisen asiakkaat, käyttöpäivät ja nettokustannukset vuonna 2015 sekä muutos vuodesta 2014 (DEFL.)	19
Taulukko 18. Työ- ja päivätoiminnan asiakkaat ja käyttöpäivät vuonna 2015 sekä muutos vuodesta 2014.....	23
Taulukko 19. Työ- ja päivätoiminnan nettokustannukset vuonna 2015 sekä kustannusten muutos vuodesta 2014 (DEFL.)	23
Taulukko 20. Avohuollon piiriin kuuluvien 18–65-vuotiaiden työ- ja päivätoiminnan käyttö vuonna 2015.....	24
Taulukko 21. Työ- ja päivätoiminnan nettokustannukset vuonna 2015 sekä kunnallisen tuotannon kustannukset ja kunnallisen tuotannon %-osuus nettokustannuksista.....	24
Taulukko 22. Kunnallisen tuotannon kuljetuspalvelujen kustannukset ja %-osuus työ- ja päivätoimintaan liittyvistä kunnallisista nettokustannuksista vuonna 2015	25
Taulukko 23. Tilastokeskuksen (SVT 2016a) julkisten menojen hintaindeksi sosiaalitoimelle, kuntatalous.....	30

TEKSTIN KUVIOT

Kuvio 1. Kehitysvammaisten henkilöiden määrä asumismuodon mukaan 31.12.2011 ja 31.12.2015 kuutoskaupungeissa.....	3
Kuvio 2. Kehitysvammaisten henkilöiden asumismuoto kuutoskaupungeissa, %-osuus eri asumismuodoissa ikäryhmittäin, 31.12.2015	4
Kuvio 3. Laitoshoidon, asumispalvelujen, perhehoidon sekä työ- ja päivätoiminnan asiakkaiden prosenttiosuus kehitysvammahuollon kokonaisasiakasmäärästä kuutoskaupungeissa vuonna 2015.....	6
Kuvio 4. Kehitysvammahuollon eri palvelujen kustannusten %-osuus kehitysvammaisten palvelujen kokonaisnettokustannuksista kunnittain vuonna 2015	8
Kuvio 5. Kehitysvammahuollon asiakas kohtaisten kustannusten kehitys vuosina 2011–2015 kuutoskaupungeissa (DEFL.).....	9
Kuvio 6. Asumispalvelujen eri asumismuotojen käyttöpäivien %-osuudet kaikista asumisen käyttöpäivistä kuutoskaupungeissa 2015	16

LIITTEEN 5 KUVIOT

Kuvio 1. Laitoshoidon deflatoidut nettokustannukset laitoshoidon käyttöpäivää kohden 2005–2015.....	57
Kuvio 2. Perhehoidon deflatoidut nettokustannukset perhehoidon hoitopäivää kohden 2005–2015.....	57
Kuvio 3. Asumispalvelujen deflatoidut nettokustannukset asumispalvelujen asiakasta kohden 2005–2015.....	58
Kuvio 4. Asumispalvelujen deflatoidut nettokustannukset asumispalvelujen asumisvuorokautta kohden 2005–2015	58
Kuvio 5. Autetun asumisen deflatoidut nettokustannukset autetun asumisen asumisvuorokautta kohden 2005–2015	59
Kuvio 6. Ohjatun asumisen deflatoidut nettokustannukset ohjatun asumisen asumisvuorokautta kohden 2005–2015	59

1. JOHDANTO

Tässä raportissa tarkastellaan kehitysvammaisille henkilöille suunnattuja palveluja. Ensimmäinen kehitysvammahuollon työryhmän kokoama raportti ilmestyi vuonna 2001 eli varhaisimmat vertailutiedot ovat peräisin vuodelta 2000. Tuolloin mukana olivat Viisikon muodostavat kaupungit Helsinki, Espoo, Vantaa, Turku ja Tampere. Kuusikon tiedot ovat saatavilla vuodesta 2005 eteenpäin, kun Oulu tuli mukaan kehitysvammahuollon vertailutyöhön. Oulun lukuihin vaikuttaa merkittävästi vuoden 2013 alussa tehdyt kuntaliitokset, joiden seurauksena uuden Oulun väkiluku kasvoi lähes 50 000 asukkaalla. Muutos on nostanut merkittävästi Oulun kehitysvammahuollon asiakasmääriä, suoritteita ja kustannuksia.

Kehitysvammahuollon raportissa tarkastellaan kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) eli jäljempänä kehitysvammalain (KvL:n) mukaisia palveluja. Turussa osa näistä palveluista toteutetaan sosiaalihuoltolain (710/1982) perusteella, minkä vuoksi Turun tiedoissa on mukana sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja. Lisäksi omaishoidon tuen vapaapäiviin liittyvä lyhytaikaishoito on mukana Espoon ja Turun tiedoissa sekä Helsingissä oman toiminnan osalta, sillä lyhytaikaisen omaishoidon kustannukset sisältyvät kehitysvammahuollon kuluihin (ks. laki omaishoidon tuesta 937/2005). Raportissa tarkasteltavat keskeiset palvelukokonaisuudet ovat laitoshoido, perhehoito, asumispalvelut sekä työ- ja päivätoiminta. Raportissa kootaan tiedot palvelujen asiakasmääristä, suoritteista ja kustannuksista. Lisäksi tiedoista esitetään aikasarjoja. Pääasiallisesti tarkastellaan kehitystä vuosina 2011–2015. Kustannustietojen ajallista vertailukelpoisuutta on parannettu esittämällä kustannusaikasarjoissa sekä alkuperäiset luvut että vuoden 2015 rahan arvoon korotetut eli deflatoidut kustannukset.

Kehitysvammahuollon palvelujen järjestämiseen ja käyttöön vaikuttavat useat ajankohtaiset hankkeet ja tavoiteohjelmat. Kunta- ja palvelurakennemuutokset eli Paras-hankkeen myötä kuntien vastuu erityishuollon järjestämisestä on kasvanut. Valtioneuvosto teki 21.1.2010 periaatepäätöksen ohjelmasta kehitysvammaisten asumisen ja siihen liittyvien palvelujen järjestämiseksi ja linjasi vuonna 2012, että kehitysvammahuollon laitospalvelut käytännössä lakkautetaan vuoteen 2020 mennessä (STM 2012). Lisäksi 1.9.2009 voimaan tulleet muutokset vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annettuun lakiin (380/1987) asettivat vammaispalvelulain ensisijaiseksi kehitysvammalakiin nähden. Lainmuutos tarkoittaa käytännössä sitä, että asiakkaan oikeus asumis- ja päivätoimintapalveluihin sekä henkilökohtaiseen apuun on entisestään vahvistunut (subjektiivinen oikeus). Muutos lisää erityisesti kehitysvammaisille suunnatun henkilökohtaisen avun määrää (raportointi vammaispalvelulain mukaisten palveluiden ja taloudelliset tukitoimien Kuusikko-seurannassa). Tehdyt muutokset nostavat kehitysvammahuollon kustannuksia tulevaisuudessa.

Kehitysvammahuollon raportissa on jatkettu vuonna 2010 aloitettua erityisseurantaa laitoshoidossa olevista asiakkaista ja siirtymistä laitoshoidon ja avopalvelujen välillä. Tiedot esitetään laitoshoidoa käsittelevässä luvussa 3. Asumispalveluihin liittyviä lukuja käydään läpi luvussa 4 ja työ- ja päivätoiminnan asiakasmääriä ja kustannuksia sekä henkilökohtaista apua tarkastellaan luvussa 5. Liitteestä 2 löytyy ensimmäistä kertaa myös korkein ja

matalin neliövuokra, jonka kaupunki maksaa tiloista. Lisäksi on kerätty kaupungin kehitysvammahuollon henkilöstön palkkatietoja asumispalveluista ja työ- ja päivätoiminnasta.

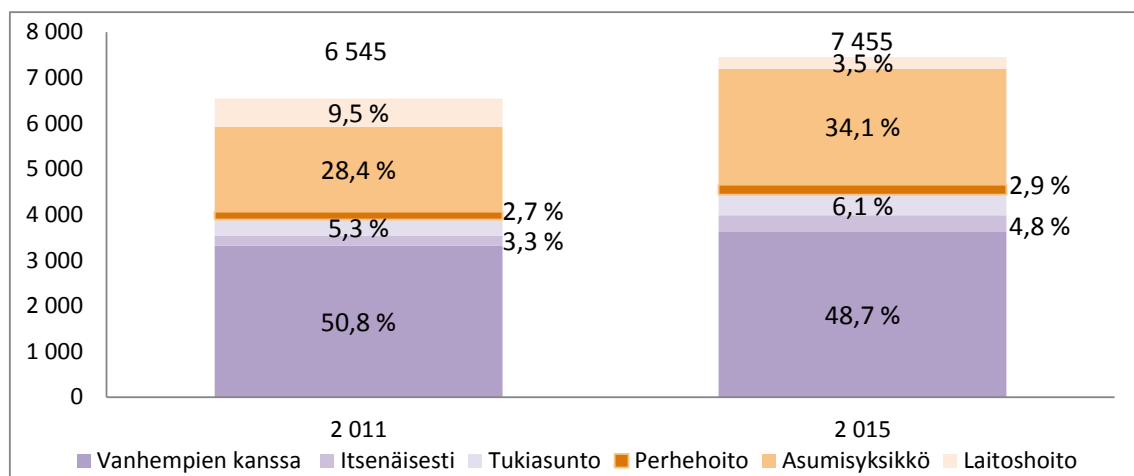
2. KEHITYSVAMMAHUOLLON ASIAKKAAT SUORITTEET JA KUSTANNUKSET

Kuutoskaupungeissa kehitysvammahuollon asiakkuuden määrittely perustuu ensisijaisesti kehitysvammalakiin. Kehitysvammahuollon asiakkuuden perusteella lasketaan myös kunnissa asuvien kehitysvammaisten henkilöiden määrä. Kehitysvammahuollon palveluja voidaan kuitenkin järjestää myös muille erityisryhmille, esimerkiksi henkilöille, joilla on autismin kirjon oireyhtymä. Toisaalta joitakin palveluja tuotetaan kehitysvammaisille henkilöille muiden ensisijaisten lakien perusteella. Vammaispalvelulain lisäksi esimerkiksi sosiaalihuoltolaki on kehitysvammalakiin nähden ensisijainen laki. Kehitysvammaisten henkilöiden käyttämät ensisijaisten lakien mukaan järjestetyt palvelut eivät kuitenkaan pääsääntöisesti ole mukana raportissa, koska tietoja on vaikeaa erotella palvelujen käyttöä koskevista kokonaistiedoista. Poikkeukset yleisperiaatteesta on esitetty edellä olevassa johdantoluvussa.

2.1 Kehitysvammaisten henkilöiden määrä ja asumismuoto

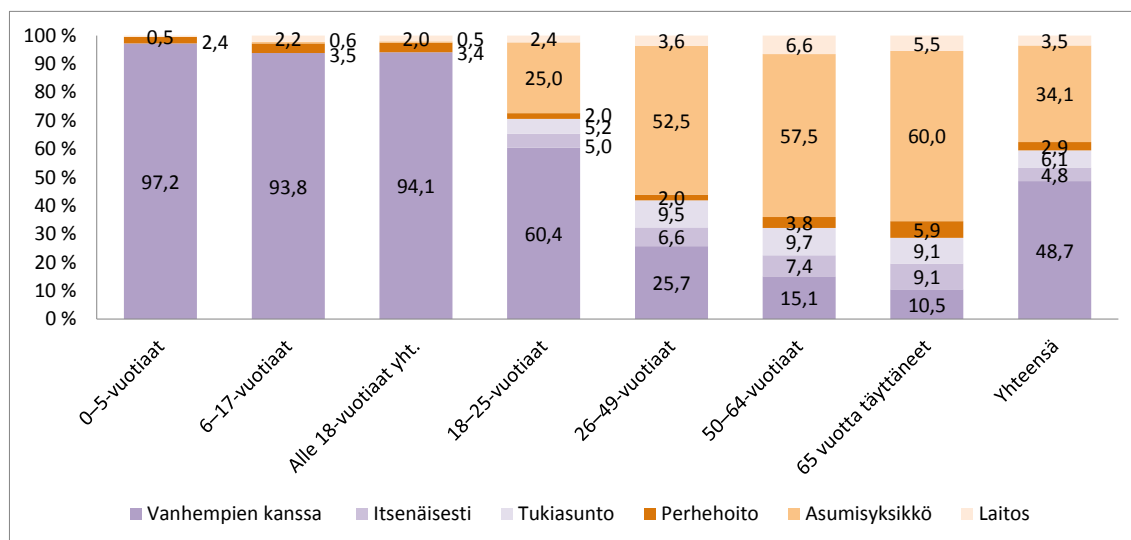
Kehitysvammaisten henkilöiden määrä on kasvanut kuutoskaupungeissa viime vuosien aikana niin väestöön suhteutettuna kuin myös absoluuttisesti. Vuonna 2015 kuntien tiedossa olevia kehitysvammaisia henkilöitä oli yhteensä 7 455. Kehitysvammaisten henkilöiden määrä kokonaisväestömäärästä oli kuutoskaupungeissa 0,38 prosenttia vuonna 2005 ja 0,44 prosenttia vuonna 2015. Kehitysvammaisten osuus väestöstä vaihteli merkittävästi kuntien välillä. Suhteellisesti eniten kehitysvammaisia oli Oulussa 0,68 prosenttia väestöstä ja vähiten Espoossa 0,33 prosenttia väestöstä. Viimeisen viiden vuoden aikana ikäluokista eniten on kasvanut 65 vuotta täyttäneiden kehitysvammaisten määrä, joita oli kuutoskaupungeissa noin 44 prosenttia enemmän vuonna 2015 kuin vuonna 2011.

Kuviossa 1 on esitetty kuutoskaupunkien kehitysvammaiset henkilöt asumismuodon mukaan. Kehitysvammaisten henkilöiden määrä 7 455 perustuu 31.12. kerättyyn poikkileikkaustietoon kehitysvammaisten henkilöiden asumismuodoista. Kehitysvammaisista noin joka toinen asuu edelleen vanhempiansa kanssa. Asumispalveluja käyttävien määrä on noussut ja laitoshoidon määrä on supistunut vuosien 2011–2015 välillä.

Kuvio 1. Kehitysvammaisten henkilöiden määrä asumismuodon mukaan 31.12.2011 ja 31.12.2015 kuutoskaupungeissa

Kuviossa 2 on tarkasteltu kehitysvammaisten henkilöiden asumismuotoa ikäryhmittäin. Alle 18-vuotiaista kehitysvammaisista vanhempiensa kanssa asuu 94,1 prosenttia ja laitoshoidossa on ikäryhmästä 2,0 prosenttia. Mitä vanhemmista ikäryhmistä on kysymys, sitä todennäköisemmin asumismuotona on ryhmämuotoinen asumispalvelu. Laitospurun eteneminen vaikuttaa siihen, että kotoa siirrytään yhä useammin muualle kuin laitokseen. Kuutoskaupunkien tiedonkeruumenetelmät eivät mahdollista itsenäisesti asuvien ja perheenjäsenen tai perheenjäsenten kanssa asuvien kehitysvammaisten tarkkaa erottelua. (Kuvio 2.)

Kuvio 2. Kehitysvammaisten henkilöiden asumismuoto kuutoskaupungeissa, %-osuus eri asumismuodoissa ikäryhmittäin, 31.12.2015

Huom! Helsingin osalta vanhempien kanssa asuvat -luku sisältää myös itsenäisesti asuvat.

2.2 Kehitysvammahuollon asiakkaat ja suoritteet 2011–2015

Kehitysvammahuollon palveluja käytti kuutoskaupungeissa 6 762 henkilöä vuonna 2015 (Taulukko 1). Kokonaisasiakasmäärä kasvoi edellisvuodesta 6,4 prosenttia ja 5,8 prosenttia vuosien 2011–2015 välillä. Lyhytaikainen laitoshoido väheni Oulussa vuoden 2015 aikana tehostetun palvelutarpeenarvioinnin ja palvelurakenteen keventämisen myötä. Lyhytaikaisen laitoshoidon sijaan asiakkaita ohjattiin avopalveluihin. Muutos vaikuttaa merkittävästi myös kuutoskaupunkien tasolla.

Taulukko 1. Kehitysvammahuollon asiakkaat vuosina 2011, 2014 ja 2015 sekä asiakasmäärien muutos kuutoskaupungeissa

	2011	2014	2015	Muutos %	
				2011–15	2014–15
Kokonaisasiakasmäärä	6 391	6 357	6 762	5,8	6,4
Laitoshoido yhteensä	1 044	762	655	-37,3	-14,0
Josta pitkäaikaista	575	440	357	-37,9	-18,9
Josta lyhytaikaista	475	329	308	-35,2	-6,4
Asumispalvelut	3 441	3 575	3 841	11,6	7,4
Josta pitkäaikaista	2 682	2 781	3 091	15,2	11,1
Joista lyhytaikaista	759	831	797	5,0	-4,1
Perhehoito	354	323	333	-5,9	3,1
Työ- ja päivätoiminta	3 419	3 624	3 641	6,5	0,5

Huom! Asiakkaat sisältyvät kokonaisasiakasmäärään kertaalleen, mutta sama asiakas on voinut saada useita eri palveluja.

Käyttöpäivissä tapahtuneet muutokset mukailevat asiakkuuksissa tapahtuneita muutoksia (Taulukko 2). Laitoshoidon käyttöpäivien määrä on laskenut, kun taas asumispalvelujen käyttöpäivät ovat lisääntyneet. Helsingissä ostopalveluna hankittua omaishoidontuen lyhytaikaishoitoa ei enää kirjattu kehitysvammahuollon käyttöpäiviin, mikä laskee asumispalvelujen suoritteita noin 3000 päivällä.

Taulukko 2. Kehitysvammahuollon eri palvelumuotojen käyttöpäivät vuosina 2011, 2014 ja 2015 sekä käyttöpäivien muutos kuutoskaupungeissa

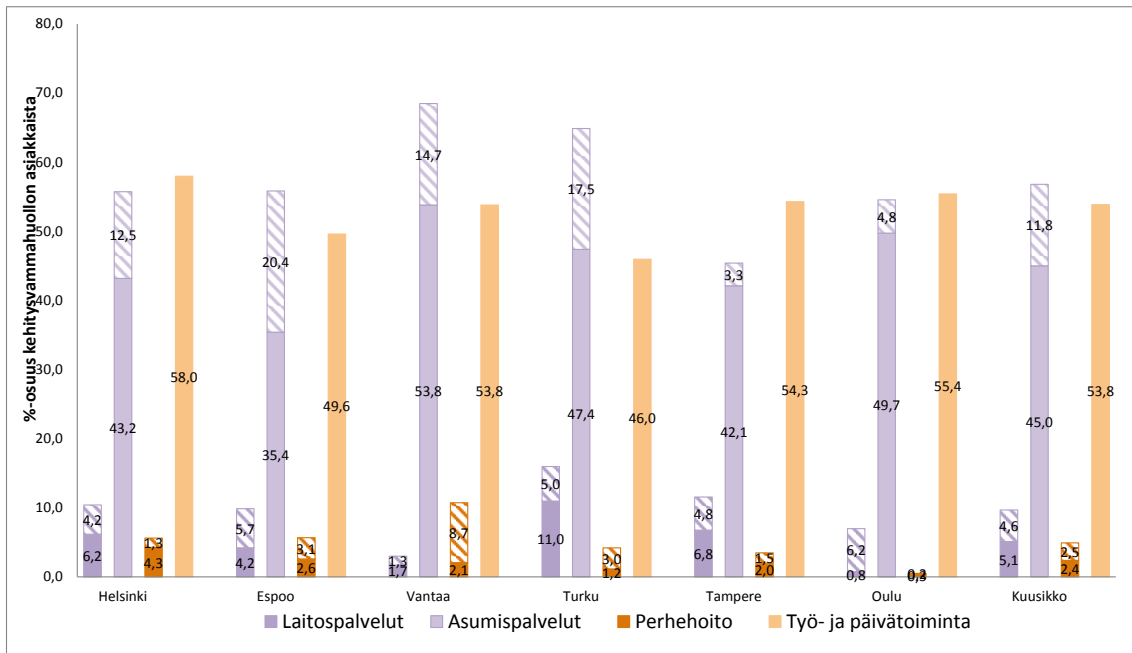
	2011	2014	2015	Muutos %	
				2011–15	2014–15
Laitohoito yhteensä	194 878	160 308	124 395	-36,2	-22,4
Josta pitkäaikaista	177 425	143 797	100 143	-43,6	-30,4
Josta lyhytaikaista	17 453	16 511	24 252	39,0	46,9
Asumispalvelut	928 625	973 795	1 037 863	11,8	6,6
Josta pitkäaikaista	905 002	943 048	1 011 766	11,8	7,3
Joista lyhytaikaista	23 623	30 747	26 097	10,5	-15,1
Perhehoito	59 736	58 865	59 658	-0,1	1,3
Työ- ja päivätoiminta	560 556	577 541	593 666	5,9	2,8

Taulukossa 3 on kuvattu suoritteiden jakautumista sen mukaan, ovatko palvelut kunnallisesti tuotettuja vai ostopalveluja. Mukana olevat palvelut ovat laitohoito, perhehoito, asumispalvelut sekä työ- ja päivätoiminta. Taulukossa tarkastellaan suoritteiden eli käyttöpäivien jakautumista kunnallisesti tuotettuihin ja ostettuihin palveluihin. Ostopalveluna tuotettujen käyttöpäivien osuus on suurin Tampereella (73,8 %) ja pienin Oulussa (38,1 %).

Taulukko 3. Kehitysvammahuollon käyttöpäivien jakautuminen kunnallisesti tuotettuihin ja ostettuihin palveluihin kuutoskaupungeissa vuonna 2015

Palvelut, (%)	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Kunnan tuott.	52,5	29,2	42,1	28,0	26,2	61,9	43,2
Ostopalvelut	47,5	70,8	57,9	72,0	73,8	38,1	56,8
Suoritteet, (N)	576 689	220 132	230 725	225 155	254 819	308 062	1 815 582

Kuviossa 3 on esitetty kaupungeittain eri palveluja käyttäneiden asiakkaiden osuudet kehitysvammahuollon palveluja käyttäneiden asiakkaiden kokonaisasiakasmäärästä vuonna 2015. Laitoshoidon pitkäaikaisten asiakkaiden määrä vaihtelee Oulun 0,8 prosentin ja Turun 11,0 prosentin välillä. Kuutoskaupunkien tasolla pitkäaikaisen laitoshoidon käyttäjiä oli 5,1 prosenttia kaikista asiakkaista, mikä on 6,0 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuonna 2011. Asumispalveluissa pitkäaikaisasiakkaita on eniten Vantaalla noin 53,8 prosenttia kaikista asiakkaista ja vähiten Espoossa 35,4 prosenttia kaikista asiakkaista. Pitkäaikaisen perhehoidon asiakasmäärät vaihtelevat 0,3–4,3 prosentin välillä kaikista asiakkaista kunnasta riippuen. Työ- ja päivätoiminnan palveluja käytti enemmän kuin joka toinen kehitysvammahuollon asiakas ja neljä viidestä työikäisestä asiakkaasta.

Kuvio 3. Laitoshoidon, asumispalvelujen, perhehoidon sekä työ- ja päivätoiminnan asiakkaiden prosenttiosuus kehitysvammahuollon kokonaisasiakasmäärästä kuutoskaupungeissa vuonna 2015.

Huom! Lyhytaikaisen palvelun asiakkaiden osuus on erotettu viivakuviolla. Lisäksi on huomioitava, että sama asiakas on voinut käyttää vuoden aikana useampaa palvelua, joten prosenttiosuudet kuvaavat kulloistakin palvelua käyttäneiden määrää kaikista palvelujen käyttäjistä ja kokonaisprosentti menee yli sadan.

Helsingissä, Vantaalla, Tampereella ja Oulussa oli eniten työ- ja päivätoimintaa käyttäneitä asiakkaita, Espoossa ja Turussa vähiten. Kaikissa kunnissa on ikääntyneitä kehitysvammaisia, jotka eivät enää osallistu työ- ja päivätoimintaan, vaan heille järjestetään toimintaa asumisyksiköissä tai kerhoissa. Oulussa laitoshoidon lyhytaikaisten asiakkuuksien suurta määrää suhteessa muihin kuutoskaupunkeihin selittävät osaltaan kehitysvammaisille asiakkaille tehtävien kuntoutustutkimuksien sisältyminen lukuihin, mikä lisää asiakasmäärää kotihoitoa tukevan laitoshoidon rinnalla. Lyhytaikaiset kuntoutus- ja tutkimusjaksot tilastoidaan lyhytaikaisena laitoshoidona myös Turussa.

Omaishoidon tuen lakisäateisiin vapaisiin liittyvä lyhytaikaishoito järjestetään kuutoskaupungeissa eri tavalla. Omaishoidon tuen vapaat eivät ole mukana lyhytaikaishoidon tiedoissa Oulussa ja Tampereella. Espoossa omaishoidon tuen vapaat ovat mukana kaikissa oman toiminnan lyhytaikaisjaksojen tiedoissa ja ostopalvelun osalta laitoshoidon lyhytaikaisjaksoissa. Vantaalla omaishoidon vapaat ovat mukana lyhytaikaishoidon tiedoissa. Helsingissä omaishoidon tuen suoritteet ovat mukana ainoastaan oman toiminnan osalta. Turussa omaishoidon tuen vapaat ovat mukana tiedoissa, koska kustannukset kuuluvat kehitysvammahuollon kuluihin. Erilaiset käytännöt ja niiden muutokset vaikeuttavat lyhytaikaishoidon vertailua kuutoskaupunkien tasolla.

2.3 Kehitysvammahuollon kustannukset 2011–2015

Kehitysvammaisten henkilöiden palveluihin ja tukitoimiin käytettiin kuutoskaupungeissa 232,7 miljoonaa euroa vuonna 2015 (Taulukko 4). Deflatoidut nettokustannukset eli vuoden 2015 arvoon korotetut nettokustannukset ovat nousseet 18,9 prosenttia vuodesta 2011 ja 1,9 prosenttia vuodesta 2014. Kustannusten nousu suuntautuu vahvasti kasvaviin palvelumuotoihin, kuten asumispalveluihin ja työ- ja päivätoimintaan, mikä osaltaan kuvastaa laitoshoidon purun vaikutuksia.

Taulukko 4. Kehitysvammahuollon nettokustannukset (Milj. €) vuosina 2011, 2014 ja 2015 sekä deflatoitujen kustannusten muutos kuutoskaupungeissa

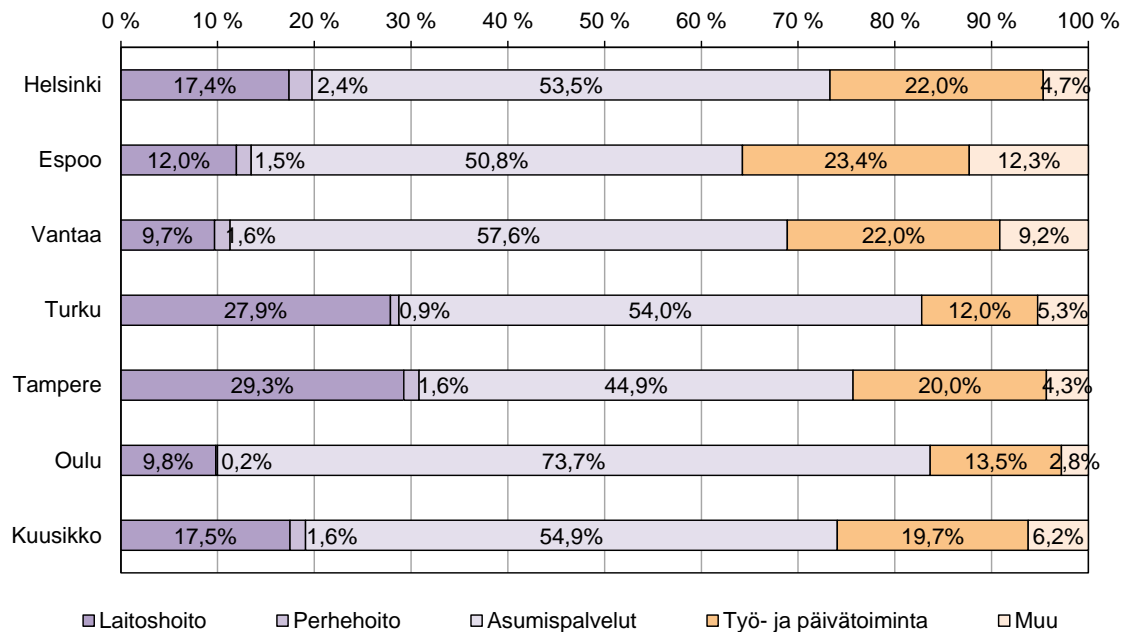
	Miljoonaa euroa			Muutos %	
	2011	2014	2015	2011–15	2014–15
Kokonaiskustannukset	195,7	228,4	232,7	18,9	1,9
Laitoshoido	59,4	49,3	40,7	-31,4	-17,5
Asumispalvelut	83,6	119,4	127,9	52,9	7,1
Perhehoito	3,6	3,5	3,8	5,4	5,9
Työ- ja päivätoiminta	36,2	43,4	45,9	26,7	5,7
Muut palvelut	12,9	12,7	14,5	12,0	13,9

Kuntakohtaiset nettokustannukset kasvoivat edellisvuodesta kaikissa kuutoskaupungeissa (Taulukko 5). Helsingissä suurin osa palvelukustannuksista on oman palvelutuotannon kustannuksia. Muissa kuutoskaupungeissa ostopalvelut muodostavat 63,1–80,9 prosenttia kehitysvammahuollon nettokustannuksista.

Taulukko 5. Kehitysvammahuollon nettokustannukset vuonna 2015, niiden muutos vuodesta 2014 (DEFL.) sekä kunnan tuottamien palvelujen ja ostopalvelujen kustannusten osuus kokonaiskustannuksista

	Nettokustannukset, milj. €	Muutos 2014–15, %	Kunnan tuottamat palvelut, %	Ostopalvelut, %
Helsinki	84,8	1,3	51,3	48,7
Espoo	36,0	1,8	26,5	73,5
Vantaa	28,7	2,3	25,9	74,1
Turku	30,8	2,6	19,3	80,8
Tampere	26,5	1,1	19,1	80,9
Oulu	26,0	3,7	36,9	63,1
Kuusikko	232,7	1,9	34,8	65,2

Kustannukset painottuvat kunnissa asumispalveluihin ja laitoshoidon, joiden yhteenlasketut kustannukset muodostavat 62,7–83,5 prosenttia kokonaiskustannuksista kunnasta riippuen (Kuvio 4). Työ- ja päivätoiminnan kustannukset muodostavat seuraavaksi suurimman kustannuserän kuutoskaupunkien tasolla. Työ- ja päivätoiminnan kustannukset vaihtelevat Turun 12,0 prosentin ja Espoon 23,4 prosentin välillä kokonaiskustannuksista.

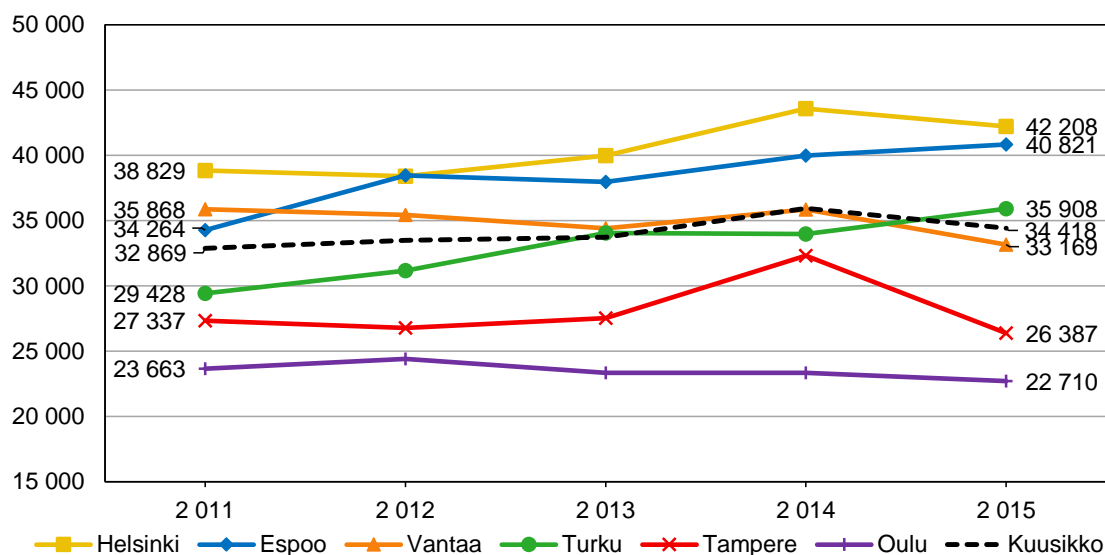

Kuvio 4. Kehitysvammahuollon eri palvelujen kustannusten %-osuus kehitysvammaisten palvelujen kokonaisnettokustannuksista kunnittain vuonna 2015

Perhehoito muodostaa pienimmän yksittäisen kustannusryhmän, Pitkäaikaisten perhehoidon asiakkaiden määrä on supistunut 0,5 prosenttiyksiköllä ja lyhytaikaisten asiakkaiden määrä 1,4 prosenttiyksiköllä kaikista asiakkaista vuosien 2011–2015 välillä. Palvelua ollaan kuitenkin lisäämässä useissa kunnissa. Muun muassa Tampereella käynnistyi Pirkanmaan maakunnallisen kehitysvammaisten perhehoidon yksikön toiminta. Kehitysvammaisten perhehoito on järjestetty kuntien yhteistoimintana vuoden 2015 alusta lukien. Turku on mukana Varsinais-Suomen perhehoitoyksikön toiminnassa 16 muun yhteistyökunnan kanssa. Perhehoitoyksikön tavoitteena on ikäihmisten ja kehitysvammaisten perhehoidon toteuttaminen ja toimintakäytäntöjen kehittäminen maakunnallisesti. Yksikön toiminta vakinaistettiin vuoden 2016 alusta. Vantaalla järjestettiin alun perin 2-vuotinen perhehoidon projekti, jota päätettiin jatkaa vuoden 2016 loppuun. Hankkeen tavoitteena oli kehittää perhehoitoa ensisijaisesti lyhytaikaisessa hoidossa. Vantaalla on perhehoitajien valmennuksen myötä saatu lisää perhehoitajia, mutta kehitysvammaisten perhehoidettavien määrä ei ole noussut huomattavasti. Perhehoito on lisääntynyt muiden vammaisryhmien osalta. Tilapäistä perhehoitoa on mahdollisuus toteuttaa lakisääteisesti perhehoitajan kotona tai hoidettavan kotona, mutta myös kunnan omissa tiloissa. Helsingissä on kehitetty Vantaan kanssa vastaavaa mallia.

Asiakasta kohden jyvitetty kokonaisnettokustannukset olivat matalimmat Oulussa 22 710 euroa asiakasta kohden ja korkeimmat Helsingissä 42 208 euroa asiakasta kohden (Kuvio 5). Espoossa viimeisen kahden vuoden kustannusten nousua selittää asumispalvelujen kustannusten kasvu. Tämä näkyy asiakaskohtaisen hinnan kohoamisena. Vantaalla kustannusten lasku selittyy oman toiminnan kehittämällä sekä asumispalveluissa että työ- ja päivätoiminnassa. Lisäksi vaikuttamassa on lääkärin ja sairaanhoitajan työpanos, joka hillinnyt hieman ostopalvelujen tarvetta poliklinikkakustannuksissa. Turussa vuosien 2013–2015 kasvu selittyy pääasiassa panostuksesta autettuun ja vahvasti autettuun asumispalveluun sekä laitoshoidon asiakaskunnan palvelutarpeiden kasvulla. Tampereen asiakaskohtaiset

kustannukset ovat vuodesta toiseen pysyneet samalla tasolla. Tämä johtuu siitä, että palvelut eivät ole tarkasteluaikana oleellisesti lisääntyneet. Laitoshoitoa on purettu ja asiakkaita on muuttanut avohuoltoon. Päivätoiminta ei ole kuitenkaan merkittävästi lisääntynyt. Oulun aikasarjassa erottuva, asiakaskohtaisten kustannusten vähäisyys selittyy useiden vuosien aikana toteutetulla laitoshoidon purulla ja siihen liittyen koko asiakaskunnan palvelurakenteen keventämisellä.

Kuvio 5. Kehitysvammahuollon asiakaskohtaisten kustannusten kehitys vuosina 2011–2015 kuutoskaupungeissa (DEFL.)

Korkeimmat käyttöpäiväkustannukset löytyvät laitoshoidosta, jonka keskimääräinen päiväkustannus vaihteli Espoon 254 euron ja Oulun 560 euron välillä (Taulukko 6). Suuri kustannusero johtuu Oulussa tehtävästä laitoshoidon purusta. Vuoden 2015 lopussa laitoshoidon pitkäaikaisia asiakkaita oli enää kahdeksan henkilöä. Autetun asumisen päiväkohtaiset kustannukset vaihtelivat Oulun 127 euron ja Helsingin 183 euron välillä. Pääkaupunkiseudun päiväkohtaiset kustannukset nousevat työ- ja päivätoiminnassa selvästi muita kaupunkeja korkeammiksi. Oulussa työ- ja päivätoiminnan kustannukset ovat poikkeuksellisen matalat suhteessa muihin kuutoskaupunkeihin. Oulussa työ- ja päivätoiminnan palveluiden alhainen kustannus (29 €) aiheutuu monista eri tekijöistä. Palveluun on laskettu mukaan avotyötoiminta, joka on kaupungissa laajamittaista ja erittäin edullista. Etenkin työtoiminnassa on suuret asiakasryhmät ja henkilöstöresurssit sekä toimitilat ja niiden käyttö on tarkkaan mitoitettu.

Taulukko 6. Yhteenveto kehitysvammahuollon palvelujen käyttöpäiväkohtaisista nettokustannuksista vuonna 2015 kuutoskaupungeissa

	Laitoshoito, €/ päivä	Perhehoito, €/ päivä	Autettu asuminen, €/ päivä	Ohjattu asuminen, €/ päivä	Tuettu asuminen, €/ päivä	Työ- ja päivätoim., €/ päivä
Helsinki	316	65	183	90	31	103
Espoo	254	67	179	68	21	114
Vantaa	463	52	159	53	26	86
Turku	304	60	157	65	13	66
Tampere	350	67	141	34	14	62
Oulu	560	47	127	74	12	29
Kuusikko	327	63	161	69	21	77

3. LAITOSHOITO

Valtioneuvosto teki vuonna 2010 periaatepäätöksen ohjelmaksi kehitysvammaisten asumisen ja siihen liittyvien palvelujen järjestämiseksi vuosina 2010–2015. Ohjelman tavoitteena on muun muassa ”vähentää laitospaikkoja nopeasti, suunnitelmallisesti ja hallitusti sekä mahdollistaa muuttaminen lapsuudenkodeista tuottamalla kehitysvammaisten henkilöiden tarpeita ja toiveita vastaavia asumisratkaisuja ja tarjoamalla yksilöllisiä palveluja ja tukea” (Valtioneuvosto 2010). Kuutoskaupunkien laitospurun etenemisen seuraamista varten on kerätty poikkileikkaustiedot vuoden 2015 lopusta.

Laitoshoidon rakennemuutos on jatkunut kuutoskaupungeissa. Laitoshoidon käyttöä supistetaan ja asumispalvelujen paikkoja lisätään. Muutosten seurauksena laitoshoidon asiakkaiden määrä ja kustannukset ovat laskeneet. Kuutoskaupungeissa on selvitetty laitoshoidossa olevien asiakkaiden tilannetta ja laadittu suunnitelmia uusista asumisratkaisuista. Tavoitteena on vähentää laitoshoidossa olevien asiakkaiden määrää muodostamalla uusia asumisratkaisuja paljon hoitoa ja huolenpitoa tarvitseville asiakkaille. Tavoitteena on myös, ettei laitoshoidon ole asumisen ratkaisu kehitysvammaiselle henkilölle. Lyhytaikaisen laitoshoidon sijaan asiakkaille pyritään tarjoamaan muita lyhytaikaishoidon paikkoja.

3.1 Laitoshoidon asiakkaat, käyttöpäivät ja kustannukset

Laitoshoidon palveluja käytti kuutoskaupungeissa vuoden 2015 aikana 655 asiakasta ja asiakasta kohden laitosvuorokausia oli keskimäärin 190 (Taulukko 7). Pitkäaikaisasiakkaiden määrä supistui edellisvuodesta 18,9 prosenttia ja käyttöpäivien määrä 22,6 prosenttia kuutoskaupunkien tasolla. Lyhytaikaisen laitoshoidon asiakkaita kaikista asiakkaista oli eniten Oulussa 88,8 prosenttia asiakkaista ja vähiten Tampereella 31,4 prosenttia kaikista asiakkaista. Käyttöpäivien määrä on laskenut edellisvuodesta kaikissa kuutoskaupungeissa, mutta erityisesti Vantaalla ja Oulussa.

Taulukko 7. Laitoshoidon asiakkaat ja käyttöpäivät vuonna 2015 sekä muutos vuodesta 2014

	Asiakkaita yhteensä	Pitkäaik. asiakk.	Pitkäaik. asiakk. muutos 2014–15, %	Lyhytaik. asiakk.	Lyhytaik. asiakk. %-osuus kaikista	Käyttö-päivät yhteensä	Käyttöpäivi-en muutos 2014–15, %	Lyhytaik. päivien %-osuus
Helsinki	209	129	-17,3	85	40,7	46 574	-11,2	9,1
Espoo	87	37	-24,5	50	57,5	16 924	-10,0	23,4
Vantaa	26	15	-68,1	11	42,3	6 023	-55,7	24,8
Turku	137	99	-1,0	43	31,4	28 185	-23,0	38,9
Tampere	116	68	-15,0	48	41,4	22 121	-24,8	7,1
Oulu	80	9	12,5	71	88,8	4 568	-51,7	44,0
Kuusikko	655	357	-18,9	308	47,0	124 395	-22,4	19,5

Laitoshoidon nettokustannukset olivat kuutoskaupungeissa yhteensä noin 40,7 miljoonaa euroa (Taulukko 8). Deflatoidut kustannukset laskivat edellisvuodesta eniten Vantaalla 31,7 prosenttia ja Oulussa 31,2 prosenttia. Laskennallinen vuosikustannus laitosasiakasta kohden vaihteli Espoon 92 741 euron ja Oulun 204 242 euron välillä. Todellisuudessa laitoshoidon päivähinta vaihtelee huomattavasti asiakkaan hoidontarpeesta riippuen, mikä ei tule esille keskimääräistä käyttöpäivähintaa tarkasteltaessa. Vantaalla ja Oulussa laitoshoidon on supistettu merkittävästi viime vuosina, jonka seurauksena vain erittäin paljon hoitoa tarvitsevat asiakkaat ovat jääneet laitoshoidon. Tämä on nostanut käyttöpäiväkohtaiset hinnat korkeiksi (ks. myös liitetaulukko 1). Myös sisällöltään samantasoisien laitoshoidon kustannusten vertailu on vaikeaa.

Taulukko 8. Laitoshoidon kustannukset vuonna 2015 sekä niiden muutos vuodesta 2014 (DEFL.)

	Nettokustannukset, milj. €	Muutos 2014–15, %	€/ käyttöpäivä	€/ 365 käyttöpäivää	Halvin laitosvrk, €	Kallein laitosvrk, €
Helsinki	14,7	-13,3	316	115 409	182	990
Espoo	4,3	-20,4	254	92 741	186	1 015
Vantaa	2,8	-31,7	463	168 848	252	1 015
Turku	8,6	-13,5	304	111 076	179	1 071
Tampere	7,7	-15,7	350	127 873	179	608
Oulu	2,6	-31,2	560	204 242	255	626
Kuusikko	40,7	-17,5	327	119 409	179	1 071

Huom. Kustannukset / 365 käyttöpäivää viittaavat laskennallisiin asiakaskohtaisiin vuosikustannuksiin, jotka muodostuvat, kun käyttöpäivän pyöristämätön hinta kerrotaan 365:lla.

3.2 Laitoshoidon asiakkaiden hoitoluokkatiedot

Asiakkaiden toimintakyvyn ja hoitoisuuden määrittelyyn on olemassa monia eri mittareita, muttei yhtä yhteismitallista mittaria. Tästä syystä kunnat ovat kuvanneet, miten hoitoluokkatiedot on kerätty kunnan sisällä. Tiedot eroavat hieman perustiedonkeruun vastaavista laitostiedoista.

Helsingissä asiakkaiden hoitoluokkatiedot on saatu oman laitoksen sosiaalityöstä, hoitoisuusarvion tekee osastojen henkilökunta. Ostopalvelujen asiakkaiden hoitoisuustiedot on saatu yksiköiden henkilöstön arvioimina yhteistyössä Helsingin kaupungin sosiaaliohjaajan kanssa.

Espoo ostaa laitoshoidon Rinnekoti-Säätiöltä ja Kärkulla samkommunilta. Laitoshoidossa olevien asiakkaiden hoitoluokkatiedot on saatu palveluntuottajilta.

Vantaalla asiakkaiden hoitoluokkatiedot on määritelty yhteistyössä kunnan palveluohjaajien ja palveluntuottajien kesken. Vuoden 2014 aikana laitoshoidosta asumispalveluihin siirtyi 27 asiakasta. Vuonna 2015 pitkäaikaisessa laitoshoidossa oli 12 asiakasta, joista suurin osuus oli käyttäytymisongelmiin liittyvistä syistä.

Tampereella laitosasiakkaiden hoitoluokkatiedot on saatu laitoksen sosiaalityöntekijältä. Hoitoluokkien muutoksesta neuvotellaan kaupungin tilaajaryhmän hallintoylilääkärin ja Pirkanmaan sairaanhoitopiirin tukikeskuksen lääkärin kanssa. Laitoshoidosta avohuollon asumispalveluihin muuttaneiden kehitysvammaisten toimintakykyä on arvioitu Asta- ja Keto- mittareilla.

Turun osalta erityishuoltopiirin sosiaalityöntekijä on tehnyt arvion laitosasiakkaiden hoitoisuudesta sekä antanut tiedon vuoden aikana pitkäaikaiseen laitoshoidon ja laitoshoidosta pois muuttaneista asiakkaista.

Oulussa hoitoluokkien arviointi on tehty yhteistyössä sosiaalityön ja laitospalveluiden henkilökunnan kesken. Erityistä hoitoisuutta tai toimintakykyä mittavaa arviointimittaria ei ole ollut käytössä, arvioinnissa on pyritty jatkuvuuteen samalla linjalla kuin aikaisempina vuosina.

Taulukossa 9 on kuvattu kuutoskaupunkien laitosasiakkaat kolmeen eri hoitoluokkaan kuuluvina. Käyttätymisongelmiin painottuvan laitoshoidon ja monivammaisten laitoshoidon asiakkaat muodostavat kolme neljäsosaa kaikista laitoshoidon asiakkaista. Heidän osuutensa on edelleen kasvanut laitoshoidon purun aikana.

Taulukko 9. Pitkäaikaisten laitushoitoasiakkaiden määrä ja prosenttiosuus ikäryhmän ja hoitoisuuden mukaan kuutoskaupungeissa 31.12.2015

Ikäryhmä	Monivammaisten		Käyttätymisongelmiin		Perustason		Yhteensä asiakasta N
	laitushoito		painottuva laitoshoito		laitushoito		
	N	%	N	%	N	%	
Alle 18-vuotiaat	20	52,6	17	44,7	2	5,3	38
18–25-vuotiaat	10	19,6	36	70,6	5	9,8	51
26–49-vuotiaat	34	40,5	33	39,3	17	20,2	84
50–64-vuotiaat	27	40,9	15	22,7	24	36,4	66
65 vuotta täyttäneet	7	26,9	1	3,8	18	69,2	26
Yhteensä	98	36,8	102	38,3	66	24,8	266

Laitoshoidon tarve vaihtelee merkittävästi kuntien välillä (Taulukko 10). Perustason laitoshoidon asiakkaiden määrä on pienin Tampereella 4,8 prosenttia asiakkaista ja suurin Helsingissä 34,1 prosenttia asiakkaista. Käyttätymisongelmaksi luokiteltuja asiakkaita on suhteessa vähiten Oulussa 0,0 prosenttia asiakkaista ja eniten Vantaalla 69,2 prosenttia laitosasiakkaista. Monivammaiseksi luokiteltuja kehitysvammaisia oli Vantaalla kaksi henkilöä eli 15,4 prosenttia asiakkaista ja eniten Oulussa 83,3 prosenttia eli kahdeksan asiakasta yhdeksästä.

Taulukko 10. Pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaiden kuntakohtainen prosentuaalinen jakautuminen hoitoisuusluokkiin 31.12.2015

	Monivammaisten	Käyttätymisongelmiin	Perustason	Yhteensä,	Yhteensä,
	laitushoito	painottuva laitoshoito	laitushoito	(%)	(N)
Helsinki	48,8	17,1	34,1	100,0	123
Espoo	29,4	44,1	26,5	100,0	34
Vantaa	15,4	69,2	15,4	100,0	0
Turku	22,9	56,3	20,8	100,0	48
Tampere	23,8	71,4	4,8	100,0	42
Oulu	83,3	0,0	16,7	100,0	6
Kuusikko	36,8	38,3	24,8	100,0	266

3.3 Siirtymät laitoshoittoon ja pois laitoshoidosta

Kuutoskaupungeissa on kerätty lisäksi omana kohtanaan laitoksiin siirtyneet ja laitoksista pois muuttaneet asumismuodon mukaan (Taulukko 11). Seuranta osoittaa, että laitosisiakkaiden määrä väheni 77 asiakkaalla edellisvuodesta kuutoskaupunkien tasolla. Laitosisiakkaiden määrä on vähentynyt vastaavassa seurannassa 117 asiakkaalla vuonna 2014, 97 asiakkaalla vuonna 2013, 36 asiakkaalla vuonna 2012, 54 asiakkaalla vuonna 2011 ja 37 asiakkaalla vuonna 2010 kuutoskaupunkien tasolla.

Taulukko 11. Siirtymät pitkäaikaiseen laitoshoittoon ja pois laitoshoidosta asumismuodon mukaan vuonna 2015 kuutoskaupungeissa

Laitokseen siirtyneet edeltävän asumismuodon mukaan (N) (%)			Laitoksesta siirtyneet kohteen tai syyn mukaan (N) (%)		
Vanhempien luota	9	37,5	Asumisyksikköön	78	77,2
Asumisyksiköstä	11	45,8	Muualle	7	6,9
Muualta	4	16,7	Kuolleet	16	15,8
Yhteensä	24	100,0	Yhteensä	101	100,0

Kuusikon laitosisiakkaiden määrä väheni 77 asiakkaalla vuonna 2015

Helsingissä aloitti kolme uutta asumisryhmää valtakunnallisen KEHAS-ohjelman mukaisesti vuonna 2015; Hermannin ryhmäkoti, Kipparitalo ja Majakan asuntoryhmä lapsuudenkodistaan muuttaville kehitysvammaisille. Pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaita oli 156 vuonna 2014. Määrä laski 129:ään vuonna 2015. Sen sijaan lyhytaikaisen laitoshoidon asiakkaiden määrä kasvoi yhdeksällä henkilöllä.

Espoossa asui vuoden 2015 lopussa 34 henkilöä laitoshoidossa. Laitoshoidossa olevien asiakkaiden tilannetta on selvitetty. Tavoitteena on vähentää laitoshoidossa olevien asiakkaiden määrää muodostamalla uusia asumisratkaisuja paljon hoitoa ja huolenpitoa tarvitseville asiakkaille. Tehdyn linjauksen mukaan uusia asiakkaita ei sijoiteta asumaan laitoshoittoon, vaan laitoshoidon kohdennetaan terveydellisin perustein sitä tarvitseville. Vuoden 2016 lopulla valmistuu asumisyksikkö 16 asiakkaalle, joista moni siirtyy yksikköön laitoshoidosta.

Vantaalla vuoden 2014 aikana laitoshoidosta asumispalveluihin siirtyi 27 asiakasta. Vantaalla oli 12 pitkäaikaista laitosisiakasta, joiden osalta suunnitelmia siirtymisestä asumispalveluihin tehdään vuoden 2016 aikana yhteistyössä palveluntuottajien kanssa.

Turussa kehitysvammaisten asumispalvelutarjonta on kasvanut huomattavasti vuonna 2014 suoritetun kilpailutuksen seurauksena, mikä on vauhdittanut laitosasumisen purkua. Laitoshoidosta asumispalveluihin siirtyi vuoden 2015 aikana 44 henkilöä. Uusien asumisyksiköiden myötä pystyttiin lopettamaan kokonainen laitososasto kerralla. Yhteistyössä Varsinais-Suomen erityishuoltoapiirin kanssa on asiakaskohtaisesti kartoitettu vielä laitoshoidossa olevien palvelun tarvetta ja heille sopivia asumisratkaisuja. Suunnitelmien mukaan pitkäaikaisen laitosasumisen purku tapahtuu suurimmilta osin vuoteen 2017 mennessä.

Tampereella on arvioitu laitoshoidossa olevien asiakkaiden toimintakykyä yhteistyössä laitoksen henkilökunnan kanssa. Laitoshoidon on vähennetty suunnitelmallisesti ja asukkaita on siirtynyt ostopalveluyhteisöjen yksiköihin sekä kaupungin omaan tuotantoon perustettuun 10-paikkaiseen asumisyksikköön. Laitoksesta muutti pois 27 asiakasta ja laitokseen siirtyi 6 asiakasta. Lisäksi Tampereella on käynnissä seutukunnallinen hanke, jonka

tavoitteena on 8–10 laitoksessa asuvan, haastavasti käyttäytyvän kehitysvammaisten siirtyminen kaupungin omana toimintana tuotettuun asumispalveluun.

Oulussa on arvioitu vuosien 2013–2014 aikana laitoshoidosta palveluasumiseen siirtyneiden asiakkaiden hoitoisuutta yhdessä Tahkokankaan palvelukeskuksen henkilökunnan kanssa. Vuoden 2014 aikana laitoshoidosta siirtyi autettuun asumiseen yhteensä 40 asiakasta, joista 11 siirtyi Oulun kaupungin Honkalan kotiin ja 29 asiakasta yksityisiin asumispalveluyksiköihin. Honkalan kodin henkilökunta siirtyi Tahkokankaan palvelukeskuksesta liikkeenluovutuksella Oulun kaupungin työntekijöiksi. Asiakkaille tuttujen hoitajien siirtyminen asiakkaiden kanssa yhdessä uuteen asuinympäristöön helpotti asiakkaiden sopeutumista uuteen asumisyksikköön.

4. ASUMISPALVELUT

Asumispalvelujen asiakasmäärät, käyttöpäivät ja kustannukset ovat jatkaneet kasvuun kuutoskaupungeissa. Asumispalvelujen asiakkaana oli yhteensä 3 841 kehitysvammaista henkilöä vuoden 2015 aikana kuutoskaupungeissa (Taulukko 12). Asiakasmäärä on nousut edellisvuodesta eniten Vantaalla (18,6 %). Vantaan asiakasmäärän kokonaiskasvuun on vaikuttanut erityisesti tukiasukkaiden määrän ripeä kasvu, jonka on mahdollistanut uusien asuntojen saaminen asukkaiden käyttöön.

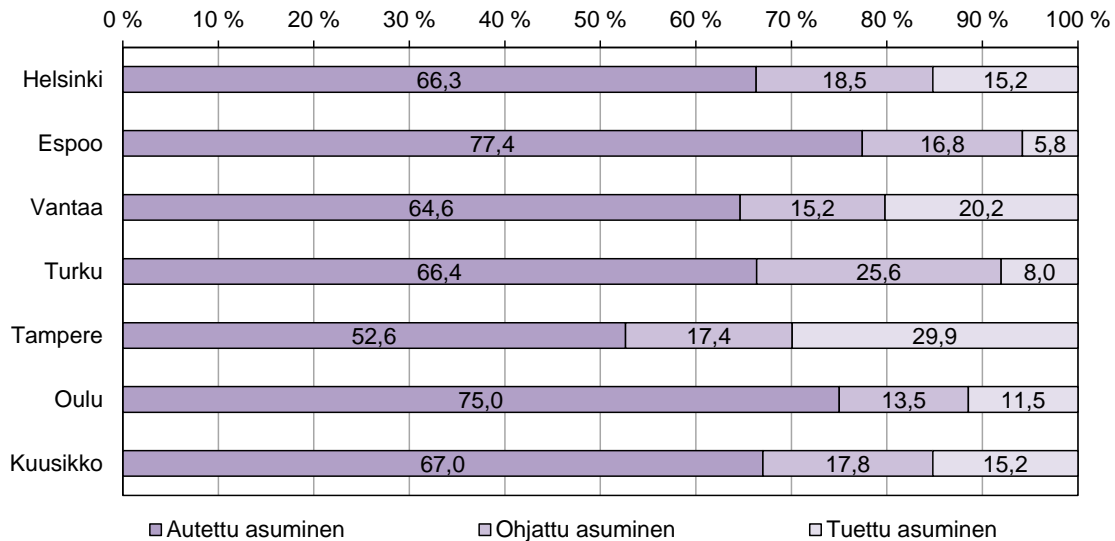
Taulukko 12. Asumispalvelujen kaikki asiakkaat, käyttöpäivät ja kokonaisnettokustannukset vuonna 2015 sekä muutos vuodesta 2014 (DEFL.)

	Asiakkaat yhteensä	Muutos 2014–15, %	Käyttöpäivät yhteensä	Muutos 2014–15, %	Kustannukset yhteensä, milj. €	Muutos 2014–15, %
Helsinki	1 119	0,8	317 570	3,6	45,4	5,4
Espoo	492	1,0	120 896	1,2	18,3	-1,1
Vantaa	593	18,6	142 584	12,8	16,5	6,3
Turku	556	13,2	136 449	5,9	16,6	13,6
Tampere	456	4,8	140 799	9,6	11,9	11,5
Oulu	625	13,2	179 565	9,5	19,2	12,4
Kuusikko	3 841	7,4	1 037 863	6,6	127,9	7,1

Espoo on ainoa kuusikkokaupunki, jonka kehitysvammaisten asumispalvelujen kustannukset laskivat, vaikka asiakasmäärä ja käyttöpäivät kasvoivat. Syynä ovat tehdyt muutokset tilastoinnissa. Espoossa lyhytaikaisen asumisen käyttöpäivät on ilmoitettu ensimmäistä kertaa bruttopäivinä, jolloin myös lähtöpäivä on mukana hoitajaksossa. Vertailtavuuden parantamiseksi korjattiin lyhytaikaishoidon käyttöpäivät vastaaviksi myös vuodelta 2014. Kustannusten laskuun vaikuttaa myös se, että aiemmin autettuna asumisena tilastoitu erittäin kallis kuntoutus- ja kriisihoidon palvelu on vuonna 2015 tilastoitu kehitysvammahuollon muihin kustannuksiin.

Kehitysvammaisten henkilöiden tarvitsemat erityispalvelut järjestetään ensisijaisesti vammaispalvelulain nojalla silloin kun ne ovat riittäviä ja sopivia sekä kehitysvammaisen henkilön edun mukaisia. Tämän seurauksena kunnissa myönnetään kehitysvammaisille asiakkaille asumispalveluja myös vammaispalvelulain puitteissa. Edellisessä taulukossa ei ole otettu mukaan näitä asiakkaita. Helsingissä oli kyseisiä asiakkaita 74 vuonna 2015. Turussa asiakkaita oli kymmenen ja Tampereella kahdeksan. Oulussa on kehitysvammaisia asiakkaita yhdeksän, joilla on palveluasumispäätös vammaispalvelulain mukaan ostopalveluna sekä seitsemän asiakasta, joille on myönnetty vammaispalvelulain mukaan palveluasuminen omaan kotiin. Espoossa ja Vantaalla ei ole kehitysvammaisia asiakkaita vammaispalvelulain mukaisen palveluasumisen päätöksellä.

Kuviossa 6 on tarkasteltu eri asumismuotojen käyttöpäivien suhteellisia osuuksia kuutoskaupungeissa. Kokonaiskustannuksiltaan selvästi muita kuutoskaupunkeja edullisemmin asumispalvelut tuottava Tampere käyttää muita kuntia enemmän tuettua asumista, jota käyttää 29,9 prosenttia kaikista asumispalvelujen asiakkaista.

Kuvio 6. Asumispalvelujen eri asumismuotojen käyttöpäivien %-osuudet kaikista asumisen käyttöpäivistä kuutoskaupungeissa 2015

Tampereella on panostettu tuetun asumisen palveluun, jota on hankittu pääosin ostopalveluna. Myös kaupungin omana toimintana järjestetään tuettua asumista. Asunnot sijaitsevat niin, että asiakas voi käyttää jonkun ympärivuorokautista palvelua tarjoavan asumisyksikön palveluja tukipalveluina. Asiakas saa sieltä ohjausta ja voi käydä esimerkiksi syömässä ja pesemässä pyykkiä.

4.1 Autettu asuminen

Niin pitkä- kuin lyhytaikaisetkin autetun asumisen asiakasmäärät ovat kasvaneet kuutoskaupunkien tasolla vuodesta 2011 alkaen ja kasvua edellisvuoteen nähden kertyi 8,9 prosenttia. Pitkäaikaisen autetun asumisen asiakkaita on reilut kaksi kolmasosaa kaikista autetun asumisen asiakkaista. Käyttöpäivien kokonaismäärä on kasvanut edellisvuodesta 10,6 prosenttia kuutoskaupungeissa. (Taulukko 13.)

Taulukko 13. Autetun asumisen asiakkaat ja käyttöpäivät vuonna 2015 sekä muutos vuodesta 2014

	Asiakkaita yhteensä	Pitkäaik. asiakk.	Pitkäaik. asi-ak. muutos 2014–15, %	Käyttö- päivät yhteensä	Käyttöpäivi- en muutos 2014–15, %	Lyhytaik. asi-ak. %-osuus kaikista	Lyhytaik. päivien %-osuus
Helsinki	816	591	14,3	210 576	4,8	28,9	3,1
Espoo	414	261	15,0	93 608	0,3	41,3	8,8
Vantaa	402	263	24,1	92 158	10,6	34,6	6,1
Turku	428	288	24,1	90 564	6,5	34,8	3,4
Tampere	261	228	18,8	74 114	9,9	12,6	1,5
Oulu	476	356	-0,6	134 725	8,2	25,2	0,3
Kuusikko	2 797	1 987	8,9	695 745	10,6	30,3	3,6

Autetun asumisen deflatoidut nettokustannukset olivat kuutoskaupungeissa noin 111,8 miljoonaa euroa vuonna 2015, mikä on 8,0 prosenttia enemmän kuin vuonna 2014 (Taulukko 14). Autetun asumisen keskimääräiset kuntakohtaiset kustannukset käyttöpäivää kohden vaihtelivat Oulun 127 euron Helsingin 183 euron välillä.

Taulukko 14. Autetun asumisen kustannukset vuonna 2015 sekä muutos vuodesta 2014 (DEFL.) sekä kallein ja halvin käyttöpäivähinta

	Nettokustannukset, milj. €	Muutos 2014–15, %	€/ käyttöpäivä	Kallein käyttöpäivä / €	Halvin käyttöpäivä / €
Helsinki	38,6	7,0	183	512	90
Espoo	16,7	-0,5	179	399	117
Vantaa	14,6	7,2	159	346	119
Turku	14,2	13,2	157	290	76
Tampere	10,5	18,8	141	507	102
Oulu	17,1	9,6	127	372	71
Kuusikko	111,8	8,0	161	512	71

Helsingissä autetun asumisen asukasmäärä nousi laitoksia korvaavien ryhmäkotien valmistuessa. Kustannusten nousu oli korkeampaa kuin asiakasmäärän nousu, mikä selittyi laitoksesta muuttaneiden asukkaiden palveluntarpeella.

Helsingin, Espoon, Vantaan ja Tampereen autetun asumisen palveluksi katsotaan Eteva kuntayhtymän tukikeskuksissa kehitysvammaisille asiakkaille järjestämät usein pitkäaikaisetkin kuntoutusjaksot, jotka osaltaan nostavat kyseisten kuntien autetun asumisen keskihintaa.

Espooseen valmistui loppuvuonna 2015 uusi asumisyksikkö, joka tarjoaa ostopalveluna ympärivuorokautista tukea 15 asiakkaalle. Autetun asumisen asiakkaiden kokonaismäärää ja -kustannuksia vähentää kirjaamismuutos, jossa Eteva kuntayhtymältä hankittavaa kuntoutus- ja kriisihoitoa saavia asiakkaita ei enää kirjata kehitysvammaisten asumispalvelun asiakkaita. Näitä kuntoutusasiakkaita oli 11 vuonna 2015.

Vantaalla autetun asumisen asiakasmäärän kasvu selittyy sekä asiakasmäärän kasvulla että laitosasumisesta asumispalveluun siirtyneillä asiakkailla.

Turussa asumispalvelujen kustannusten nousu kohdistuu pääosin autettuun asumiseen. Vuoden 2015 aikana Turun seudulla aloitti toimintansa kuusi autettua tai vaativaa autettua asumista tarjoavaa ryhmäkotiä. Laitoshoidosta muuttaneet ovat siirtyneet ryhmäkotityypiseen asumiseen ja myös kotoa muuttavat tarvitsivat pääsääntöisesti ympärivuorokautista asumispalvelua. Suurin osa laitoshoidosta asumispalveluihin tapahtuvista muutoista ajoitui alkukesään ja loppuvuodesta kymmenkunta henkilöä muutti kotoa asumispalveluihin, joten kustannusvaikutus näkyy täysimääräisenä vasta vuonna 2016.

Tampereelle on vuoden 2015 aikana tullut uusia autetun asumisen paikkoja sekä kaupungin omaan tuotantoon että ostopalveluyhteisöille. Kaupunki perusti omaan tuotantoon 10-paikkaisen autetun asumisen yksikön laitoshoidosta muuttaville asiakkaille. Laitoshoidosta on lisäksi muuttanut noin 30 asiakasta yksittäisiin, ostopalveluna hankittaviin asumispalveluyksiköihin.

Oulussa palvelurakennetta kevennettiin lopettamalla raskasta asumispalvelua ja laajentamalla kevyttä ohjatun asumisen palvelua sekä ohjaajapalveluita. Laitoshoidon purkua jatkettiin asiakassijoituksin kaupungin perustamaan Honkalankotiin (20.1. alkaen) sekä yksityisiin asumispalveluihin. Kaupungin palveluissa lopetettiin syyskaudella kaksi autetun asumisen yksikköä, Heinäpuiston asuntola ja Lintulammen palvelukoti, yhteensä 23 paik-

kaa. Vuoden lopulla perustettiin uudentyyppinen ohjatun asumisen yksikkö Maikkulan asu-
mispalvelut, aluksi 15 paikkaa, mutta tavoitteena laajentaa ja kehittää toimintaa pian seu-
raavan vuoden alusta.

4.2 Ohjattu asuminen

Ohjatun asumisen asiakasmäärä supistui 3,5 prosenttia edellisvuodesta kuutoskaupunkien
tasolla. Käyttöpäivien määrä kuitenkin kasvoi 2,6 prosenttia samalla aikavälillä. Ohjatun
asumisen pitkäaikaisasiakkaat muodostavat 95,2 prosenttia koko ohjatun asumisen asu-
kaskunnasta kuutoskaupunkien tasolla (Taulukko 15).

Taulukko 15. Ohjatun asumisen asiakkaat ja käyttöpäivät 2015 sekä muutos vuodesta 2014

	Asiakkaat yhteensä	Pitkäaik. asiakk.	Pitkäaik. asiakk. muutos 2014–15, %	Käyttöpäivät yhteensä	Käyttöpäivien muutos 2014–15, %	Lyhytaik. asiakk. %-osuus kaikista	Lyhytaik. päivien %-osuus
Helsinki	193	177	8,6	58 774	2,5	8,3	1,1
Espoo	71	59	-13,2	20 281	-1,1	18,3	2,6
Vantaa	64	64	6,7	21 653	11,8	0,0	0,0
Turku	109	109	11,2	34 935	4,7	0,0	0,0
Tampere	74	74	4,2	24 555	2,0	0,0	0,0
Oulu	88	88	-2,2	24 249	-3,0	0,0	0,0
Kuusikko	599	571	-3,5	184 447	2,6	4,8	0,6

Ohjatun asumisen nettokustannukset olivat kuutoskaupunkien tasolla noin 12,7 miljoonaa
euroa vuonna 2015, mikä on noin 5,8 prosenttia enemmän kuin deflatoidut nettokustan-
nukset vuonna 2014 kuutoskaupunkien tasolla (Taulukko 16). Ohjatun asumisen kuntakoh-
taiset käyttöpäiväkustannukset vaihtelivat Tampereen 34 euron ja Helsingin 90 euron vä-
lillä käyttöpäivää kohden. Oulussa ohjatun asumisen kustannukset kasvoivat 63,3 prosent-
tia, vaikka sekä pitkäaikaisten asiakkaiden määrä että käyttöpäivät vähenivät. Kustannus-
ten nousua selittää palvelurakenteen muutos, jonka seurauksena ohjatun asumisen asiakas-
kunta tarvitsee enemmän tukea kuin aikaisemmin.

Taulukko 16. Ohjatun asumisen kustannukset 2015 sekä muutos vuodesta 2014 (DEFL.)

	Nettokustan- nukset, milj. €	Muutos 2014–15, %	€/ käyttöpäivä	Muutos 2014–15, %
Helsinki	5,3	5,6	90	3,0
Espoo	1,4	-10,7	68	-9,7
Vantaa	1,1	-12,4	53	-21,6
Turku	2,3	16,0	65	10,8
Tampere	0,8	-23,6	34	-25,1
Oulu	1,8	63,3	74	68,4
Kuusikko	12,7	5,8	69	3,1

4.3 Tuettu asuminen

Tuetun asumisen asiakasmäärät ovat kunnittain erittäin pieniä. Kuutoskaupunkien tasolla
tuetun asumisen asiakasmäärissä ja käyttöpäivissä on tapahtunut pientä kasvua, mutta kas-
vusta ei ole seurannut kustannusten nousua. (Taulukko 17.)

Taulukko 17. Tuetun asumisen asiakkaat, käyttöpäivät ja nettokustannukset vuonna 2015 sekä muutos vuodesta 2014 (DEFL.)

	Asiakkaat yhteensä	Muutos 2014–15, %	Käyttöpäivät yhteensä	Muutos 2014–15, %	Nettokustannukset, milj. €	Muutos 2014–15, %	€/käyttöpäivä
Helsinki	136	3,0	48 220	4,5	1,5	-24,2	31
Espoo	23	9,5	7 007	-4,0	0,1	44,4	21
Vantaa	87	38,1	28 773	51,4	0,8	28,0	26
Turku	30	-26,8	10 950	-26,6	0,1	8,1	13
Tampere	121	8,0	42 130	19,9	0,6	-22,5	14
Oulu	74	29,8	20 591	22,1	0,3	-24,7	12
Kuusikko	471	15,4	157 671	13,0	3,4	-13,1	21

Helsingissä oli tavoitteena lisätä tuetun asumisen määrää. Osa asukkaista saa tukensa sosiaalihojauksesta ja osa lähistön ryhmäkodeista. Vuosi 2014 oli jyvitetty väärin, jolloin sinne oli lisätty tukiasumiseen kuulumattomia kustannuksia. Tästä johtuu kustannusten lasku 2014–2015.

Espoossa tuetun asumisen asiakkaat saavat asumisessaan tarvitsemansa tuen alueensa asumisyksiköistä. Omassa toiminnassa kustannuksiin sisältyvät tukea antaneiden ohjaajien ja hoitajien palkkamenot.

Vantaalla tuetun asumisen asiakasmäärä on lisääntynyt edellisestä vuodesta toiminnan tehostamisen seurauksena. Kustannusten muutos johtuu asumisohjaajien palkkakustannusten noususta.

Turku ostaa tuettua asumista muutamalta palveluntuottajalta. Kärkullan kuntayhtymän uusien asumispalveluluokkien myötä tilastoinnissa tapahtui muutos 2014, jonka jälkeen osaa asiakkaista ei enää lasketa tuetun vaan ohjatun asumisen piiriin. Oman tuetun asumisen kustannuksena huomioidaan kahden ohjaajan palkkakustannukset sivukuluineen.

Tampereella tuettua asumista hankitaan pääosin ostopalveluna, mutta myös kaupungin omaa tuotantoa on voitu lisätä yksittäisille asiakkaille. Tampereella tuetun asumisen laskutus perustuu vuorokausiin, joiden aikana asiakas on palvelun piirissä.

Oulussa on lisätty omaan tuotantoon ohjaajapalvelua ja tavoitteena on edelleen lisätä tuetun asumisen osuutta asumispalveluissa. Ohjaajapalveluiden tueksi hyödynnetään mm. erilaisia teknisiä apuvälineitä sekä eri vaihtoehtoja yöajan turvaamiseksi, esimerkkinä kaupungin asumispalveluiden ja kotihoidon yhteinen yöpartio ja vartiointiliikkeet.

4.4 Asumisharjoittelun ja -valmennuksen kuvaus kunnittain

Helsinki

Helsingissä asumisharjoittelua/valmennusta järjestetään kehitysvammaisille useissa eri yksiköissä. Joissain tilanteissa asumisharjoitteluksi voidaan katsoa myös lyhytaikaisasumispalvelu, jossa nuori kehitysvammaisen harjoittelee arjen taitoja ja itsenäistymistä oman lapsuudenkodin ulkopuolella.

Haavikon opetus- ja aikuiskasvatuskeskuksessa opiskelevat voivat halutessaan harjoitella asumista osana opetusohjelmaa Hyvösen ryhmäkodissa. Harjoittelujakson pituus voi olla muutamasta päivästä muutamaan viikkoon. Harjoittelu sisältää kodissa tarvittavia taitoja,

esim. pyykinpesu ja ruuanlaitto, asiakkaan omien edellytysten mukaisesti. Asiakkaan vanhemmille ja opettajalle annetaan yhteenveto nuoren asumisharjoittelusta.

Asumisvalmennusta ostetaan myös Etevesta sekä ruotsinkielisille Kårkullan ylläpitämästä Landgrändenistä. Autismin kirjon henkilöiden lyhytaikaishoito ja asumisharjoittelu/valmennus (päätös tehdään sosiaalihuoltolain pykälällä) tapahtuu viikon jaksoissa Puotilan ryhmäkodissa, jossa harjoitteluun on varattu yksi yksio. Asumisharjoittelu on suunnitelmallista ja toistuvaa, eikä sen ole tarkoitus olla pelkästään lyhytaikaishoitoa. Autismisäätiöllä on lisäksi Tammistossa tarjolla myös asumisvalmennusta, joka edellyttää valmiuksia itsenäisempään asumiseen kuin harjoittelu Puotilassa. Jaksojen pituus on 4-8 viikkoa. Tällä hetkellä asumisharjoittelusta ei saada tarkkoja asiakasmääriä, koska asumisharjoittelu/valmennus tehdään usein lyhytaikaishoidon pykälällä tietojärjestelmään.

Sosiaali- ja terveystieteiden vuoden 2016 käyttösuunnitelmaan on kirjattu tavoitteeksi asumistarpeiden arvioinnin hallinta. Suunnitelman mukaan perustetaan kaksi uutta asumisharjoittelupaikkaa Rudolfintien tukiasuntojen yhteyteen. Asumisharjoittelupaikat on tarkoitettu asiakkaille, jotka haluavat siirtyä tuetusta asumisesta itsenäiseen asumiseen sekä lapsuudenkodista siirtyville asiakkaille, jotka tarvitsevat harjoittelua ja uusia toimintatapoja selviytyäkseen itsenäisessä asumisessa.

Espoo

Asumisvalmennuksella tarkoitetaan Espoossa määräämää vammaisen henkilön itsenäisen asumisen taitojen arviointi- ja harjoittelujaksoa. Kehitysvammahuollon asiakkaiden palvelusta on tähän asti käytetty käsitettä asumisharjoittelu, mutta tavoitteena on vähitellen siirtyä yhteiseen käsitteeseen asumisvalmennus, jota käytettäisiin niin sosiaalihuoltolain, vammaispalvelulain kuin kehitysvammalain mukaisesta palvelusta.

Asumisvalmennus on osa Espoon vammaispalveluiden asumisen palvelujen prosessia. Asumisvalmennuksen tarkoituksena on paitsi arvioida asiakkaan arjenhallintataitoja, voimavaroja ja valmiuksia myös kartoittaa yksilölliset tuen ja avun tarpeet sekä harjoitella asumisen taitoja. Tavoitteena on muodostaa asiakkaalle hänen tarpeisiinsa ja toiveisiinsa nähden sopeva asumisen ratkaisu. Asumisvalmennuksen toteutusmuoto määritellään asiakkaan tavoitteiden ja elämäntilanteen perusteella. Valmennus voidaan toteuttaa yksiköissä yhtämittaisina jaksoina (tavallisesti n. 3 kk) tai säännöllisesti toistuvina jaksoina (esim. 1 viikko / kk). Lisäksi vammaispalvelun lähiohjaajat toteuttavat asumisvalmennusta asiakkaan kotiin.

Asumisvalmennus on tarkoitettu nuorille tai aikuisille espoolaisille vammaisille henkilöille, joiden avun ja tuen tarpeesta ja toimintakyvystä ei saada lyhyen palvelutarpeenarvioinnin avulla selkeää kuvaa soveltuvan asumismuodon määrittelemiseksi tai asiakas tarvitsee asumisen taitojensa harjoittelua itsenäisemmän asumisen tai lapsuudenkodista muuton mahdollistumiseksi. Edellytyksinä asumisvalmennusjaksolle ovat asiakkaan motivaatio asumisen taitojensa arviointiin ja harjoitteluun ohjatusti sekä edellytykset asumisen taitojen oppimiseen. Jos edellä mainitut kriteerit eivät täyty, kyse voi olla esim. lyhytaikaisen hoidon tarpeesta asumisvalmennuksen sijaan.

Vuonna 2015 palvelua on järjestetty omana toimintana neljässä yksikössä. Lisäksi asumisvalmennusta on hankittu ostopalveluna autismin kirjon henkilöille. Asumisvalmennuksen asiakkaita ei ole vuonna 2015 saatu tilastoissa täysin eroteltua muun lyhytaikaisesta asumisesta.

Vantaa

Vantaalla on kehitetty asumisohjausta palkkaamalla 8 asumisohjaajaa vuosina 2012–2015. Asumisohjaajat sekä Kytötien autetun asumisen ohjaajat ovat järjestäneet asumisharjoittelua sekä ohjatussa että tuetussa asumismuodossa Kytötien asumisyksikössä yhdessä asunnossa, aiemmin myös Hakopolulla. Asumisharjoittelu on tarkoitettu erityisesti kehitysvammaisille henkilöille, jotka ovat asuneet lapsuudenkodissaan eikä heidän taidoistaan itsenäiseen asumiseen ole tarkempaa tietoa. Asumisharjoittelun tavoitteena on kartoittaa yksilölliset tuen ja avun tarpeet sekä harjoitella valmiuksia siirtyä asumaan itsenäisemmin.

Asumisharjoitteluun asiakkaat ohjautuvat palveluohjaajien kautta. Palveluohjaaja ottaa yhteyttä asumisyksikön esimieheen sopien asumisharjoittelun ajanjaksosta ja asiakkaalle nimetään vastuuasumisohjaaja. Vastuuasumisohjaaja yhdessä toisen asumisohjaajan kanssa tekee itsenäisen asumisen kartoituksen ennen asumisohjauksen käynnistämistä. Tämän jälkeen pidetään alkuneuvottelu, jossa on mukana asiakas (omainen), palveluohjaaja ja asumisohjaaja. Palaverissa sovitaan tavoitteet asumisharjoittelulle ja jakson pituus yksilöllisesti.

Asumisharjoittelujakson jälkeen vastuuasumisohjaaja tekee loppuraportin ja pidetään loppupalaveri. Vantaan prosessin mukaan vakituiseen tuettuun tai ohjattuun asumiseen asiakkaalla on mahdollisuus vasta asumisharjoittelun jälkeen, mikäli harjoittelussa on todettu riittävät taidot yksin asumiseen yksilöllisesti sovitun tuen avulla. Vuoden aikana Vantaan omassa asumisessa on harjoittelujaksoja ollut yhteensä 25, harjoittelujaksojen joiden pituudet ovat vaihdelleet päiväaikaisesta harjoittelusta muutamien viikkojen pituisiin jaksoihin.

Asumisharjoittelua on toteutettu myös autetussa asumisessa, jossa apu 24/7, tilapäisenä asumisena, esimerkiksi kriisiasiakkaan kohdalla. Myös ostopalveluissa on toteutettu asumisharjoittelua, yleisimmin toisen asteen koulutuksen opiskelijoilla toisen ja kolmannen lukuvuoden aikana. Autismin kirjon asiakkaiden asumisharjoittelu ja -valmennus tapahtuu autismlinkirjoon perehtyneiden palveluntuottajien toimesta.

Kokonaismäärää asumisharjoitteluun osallistujista ei ole saatavissa Vantaan järjestelmistä eikä ole koottu tarkkaa tilastointia vammaispalvelujen toimistollakaan. Asumisharjoittelua toteutetaan ostopalveluissa sekä tilapäishoitopäätöksellä että VpL:n mukaisena sopeutumisvalmennuksena oman toiminnan lisäksi.

Turku

Turussa asumisharjoittelua ei tilastoida erikseen muusta asumispalvelusta. Asumisvalmennusta järjestetään ostopalveluna erityishuoltopiirin tai yksityisten palveluntuottajien toteuttamana. Kaupungin omassa lyhytaikaishoitoyksikössä järjestetään asumisharjoittelua yläkouluikäisille yhteistyössä oppilaitoksen kanssa. Turulla on lisäksi käytettävissä kaksi lyhytaikaishoitoon tarkoitettua paikkaa yksityisen palveluntuottajan ryhmäkodin yhteydessä, ja niitä käytetään myös asumisharjoitteluun. Turussa on paljon nuoria asiakkaita, jotka tarvitsisivat suunnitelmallista ja tavoitteellista asumisvalmennusta.

Asumisharjoitteluun pääsee kehitysvammapalvelujen sosiaalityöntekijän tai palveluohjaajan päätöksellä. Jaksojen pituus vaihtelee. Joillekin nuorille on ostettu pitempiketoista asumisharjoittelua asumisvalmennuspäätöksellä.

Muun muassa ammattiopiston ja erityishuoltopiirin järjestämään opetukseen sisältyy asumisvalmennusjaksoja oppilajasuntolassa.

Tampere

Asumisvalmennus on asumisen toimintojen arviointijakso itsenäiseen asumiseen muuttamista harkitsevalle kehitysvammaiselle. Jakson aikana arvioidaan asiakkaan arjenhallintataitoja ja kartoitetaan yksilölliset tuen ja avun tarpeet. Arviointiin käytetään ASTA-ohjelmaa.

Asumisvalmennuksen ajan asiakas asuu kehitysvammaisten autetun asumisen yksikön yhteydessä olevassa asunnossa. Yksikön ohjaajien tukeen asiakas voi turvautua aina tarvittaessa.

Asumisvalmennuksen asiakkaan varsinaisina ohjaajina toimivat Tampereen kaupungin tuetun asumisen ohjaajat. Jakson alkuvaiheessa he käyvät muutaman kerran viikossa asiakkaan luona arvioimassa asumisen sujumista ja ohjaamassa asiakasta tarpeen mukaan. Pyrkimyksenä on, että jakson loppua kohden löydetään ne keinot, joiden avulla asiakkaan asuminen sujuu mahdollisimman itsenäisesti ja näin myös ohjaajien käynnit vähenevät.

Asumisvalmennuksen kesto sovitaan yksilöllisesti. Jakson pituudeksi on määritelty vähintään 3 kuukautta ja enimmillään 6 kuukautta.

Vuonna 2015 asumisvalmennuksessa on ollut neljä asiakasta. Uusi asiakas on muuttanut asumisvalmennusasuntoon aina välittömästi edellisen asiakkaan jakson päätyttyä. Asumisvalmennus on koettu tärkeäksi palveluksi ja useita asiakkaita on koko ajan jonossa odottamassa omaa asumisvalmennusjaksoaan.

Oulu

Kehitysvammaisten asumisharjoittelu-palvelua ollaan käynnistämässä Oulussa syksyllä 2015 yhteistyössä ammatillisen erityisoppilaitoksen Ammattiopisto Luovin kanssa. Hyvinvointipalvelut varaa tarkoitukseen 1–2 asuntoa olemassa olevan asumisyksikön läheisyydestä sekä kalustaa ja varustaa sen asiakkaiden määräaikaiseen käyttöön. Myöhemmin palvelua on tarkoitus laajentaa ja kehittää riippuen palvelun tarpeesta ja siitä saadun kokemuksen perusteella.

Asumisharjoittelu on tarkoitettu kehitysvammaisille henkilöille, jotka tarvitsevat tukea ja totuttautumista itsenäiseen asumiseen kodin ulkopuolella. Aluksi harjoittelujaksot kohdennetaan Ammattiopisto Luovin nuorten oppilaiden tarpeisiin. Järjestettävän tuen määrä ja sisältö vaihtelevat henkilökohtaisen tarpeen mukaisesti. Tavoitteena on luoda valmiuksia siirtyä asumaan itsenäisesti ohjaajan/tukihenkilön avustamana. Asumisharjoittelujakso kestää pääsääntöisesti kaksi viikkoa kerrallaan ja jaksoja voidaan järjestää tarpeen mukaisesti useita yhdelle asiakkaalle. Asumisharjoittelujakson perusteella tehdään arvio olemassa olevista valmiuksista sekä suunnitelma valmiuksien edelleen kehittämiseksi.

Käytännön asumisharjoittelu toteutetaan asumisyksikön ja Luovin henkilöstön kanssa yhteistyössä. Päivisin asiakkaan tuesta ja ohjauksesta vastaa Luovin henkilökunta ja ilta- sekä yöaikaan palvelua annetaan asumisen palveluista. Yöaikaisen palvelun tarpeeseen vastaa asumispalveluiden ja ikäihmisten palveluiden yhteistyössä järjestämä yöpartio.

5. TYÖ- JA PÄIVÄTOIMINTA

5.1 Työ- ja päivätoiminnan asiakkaat, suoritteet ja kustannukset

Työ- ja päivätoimintaan sisältyvät päivä- ja työtoimintakeskusten toiminta, tuettu työtoiminta (avotyötoiminta) sekä tuettu työllistyminen (tuettu työ). Työ- ja päivätoiminnan käyttö ja kustannukset sekä niissä tapahtuneet muutokset on tiivistetty taulukkoon 18. Työ- ja päivätoimintaan osallistui vuoden 2015 aikana yhteensä 3 641 asiakasta kuutoskaupungeissa. Asiakasmäärä on kuutoskaupunkien tasolla lähes ennallaan.

Taulukko 18. Työ- ja päivätoiminnan asiakkaat ja käyttöpäivät vuonna 2015 sekä muutos vuodesta 2014

	Asiakkaat yhteensä	Muutos 2014–15, %	Käyttöpäivät yhteensä	Muutos 2014–15, %
Helsinki	1 164	-4,0	181 366	-0,7
Espoo	437	1,2	74 180	0,0
Vantaa	466	9,9	73 205	20,5
Turku	394	-3,0	56 129	-4,8
Tampere	545	2,3	85 725	6,4
Oulu	635	3,1	123 061	2,2
Kuusikko	3 641	0,5	593 666	2,8

Työ- ja päivätoiminnan deflatoidut nettokustannukset ovat nousseet 5,7 prosenttia kuutoskaupungeissa edellisvuodesta (Taulukko 19). Kuutoskaupunkien sisäinen vaihteluväli käyttöpäivien hinnoissa on merkittävä ja siihen vaikuttaa muun muassa henkilöstömäärä ja tilakustannukset. Käyttöpäivän kustannukset ovat pienimmät Oulussa (29 € / käyttöpäivä) ja suurimmat Espoossa (114 € / käyttöpäivä).

Taulukko 19. Työ- ja päivätoiminnan nettokustannukset vuonna 2015 sekä kustannusten muutos vuodesta 2014 (DEFL.)

	Nettokustannukset, milj. €	Muutos 2014–15, %	€/käyttöpäivä	Muutos 2014–15, %
Helsinki	18,7	4,7	103	5,5
Espoo	8,4	5,9	114	5,9
Vantaa	6,3	14,4	86	-5,1
Turku	3,7	4,4	66	9,7
Tampere	5,3	6,2	62	-0,3
Oulu	3,5	-2,1	29	-4,2
Kuusikko	45,9	5,7	77	2,9

Noin neljä viidestä 18–65-vuotiaasta kehitysvammaisten avohuollon piiriin kuuluvasta osallistui työ- ja päivätoimintaan kuutoskaupungeissa vuonna 2015. Osallistumisaste vaihteli 70,0–84,5 prosentin välillä kaupungista riippuen (Taulukko 20.)

Taulukko 20. Avohuollon piiriin kuuluvien 18–65-vuotiaiden työ- ja päivätoiminnan käyttö vuonna 2015

	Asiakkaiden %-osuus avohuollon piiriin kuuluvista	Käyttöpäiviä asiakasta kohti
Helsinki	83,9	156
Espoo	84,5	170
Vantaa	81,8	157
Turku	70,0	142
Tampere	78,0	157
Oulu	73,5	194
Kuusikko	79,1	163

Huom! Käyttäjöosuus on laskennallinen. Jaettavana on ollut työ- ja päivätoiminnan asiakasmäärä. Jakajana on ollut kunnan tiedossa olevien 18–64-vuotiaiden kehitysvammaisten määrä, josta on vähennetty pitkäaikaisessa laitoshoidossa 31.12. olevien 18–64-vuotiaiden henkilöiden määrä.

Työ- ja päivätoiminnan kunnallisen tuotannon kustannukset olivat noin 23,6 miljoonaa euroa vuonna 2015 kuutoskaupungeissa, mikä on hieman yli puolet työ- ja päivätoiminnan kokonaisnettokustannuksista. (Taulukko 21.) Oulussa työ- ja päivätoiminnan kustannuksista 84,2 prosenttia koostuu kunnallisen palvelun kustannuksista, mikä poikkeaa oleellisesti kuutoskaupunkien keskiarvosta 51,4 prosenttia.

Taulukko 21. Työ- ja päivätoiminnan nettokustannukset vuonna 2015 sekä kunnallisen tuotannon kustannukset ja kunnallisen tuotannon %-osuus nettokustannuksista

	Nettokustannukset, milj. €	Kunnallisen tuotannon kust., milj. €	Kunnallisen tuotannon kust., %
Helsinki	18,7	9,0	47,9
Espoo	8,4	3,8	44,6
Vantaa	6,3	3,4	53,5
Turku	3,7	2,2	60,1
Tampere	5,3	2,3	44,0
Oulu	3,5	3,0	84,2
Kuusikko	45,9	23,6	51,4

Merkittävä osuus työ- ja päivätoiminnan kustannuksista muodostuu erityishuoltona järjestettävistä asiakaskuljetuksista. Kuljetuskustannuksia suhteessa kunnallisesti tuotetun työ- ja päivätoiminnan kustannuksiin on selvitetty taulukossa 22. Tarkastelu on rajattu kunnan tuottamiin palveluihin siksi, ettei ostopalvelujen kohdalla kuljetuskustannusten erottelu palvelun hinnasta aina onnistu.

Taulukko 22. Kunnallisen tuotannon kuljetuspalvelujen kustannukset ja %-osuus työ- ja päivätoimintaan liittyvistä kunnallisista nettokustannuksista vuonna 2015

	Kunnalliset kuljetuskust. milj. €	Kunnalliset kuljetuskust., %
Helsinki	1,1	11,8
Espoo	0,6	16,1
Vantaa	0,5	16,1
Turku	0,3	13,5
Tampere	0,4	17,8
Oulu	0,4	14,5
Kuusikko	3,3	14,2

Helsingissä työ- ja päivätoiminnan käyttöpäivissä sekä asiakasmäärissä tapahtui lievää laskua vuoden aikana. Tämä oli seurausta asiakkaiden palvelujen mukauttamisesta todelliseen palveluntarpeeseen.

Espoossa päivä- ja työtoiminnan käyttöpäivien määrä pysyi edellisvuoden tasolla. Omassa toiminnassa käyttöpäivät alenivat edellisvuodesta noin 1000:lla, kun taas ostoissa suoritteet kasvoivat saman verran. Päivä- ja työtoiminnan asiakkaista osa on käyttänyt vuoden aikana säännöllisesti tai tilapäisesti useampaa eri palvelua (esim. työtoiminta tai tuettu työtoiminta). Oman toiminnan asiakkaissa on ollut runsaasti vaihtuvuutta, vaikka asiakkaiden ja käyttöpäivien kokonaismäärä onkin jäänyt edellisvuotta pienemmäksi. Uuden asumisyksikön avautumisen viivästyminen johtuen 15 asiakasta oli syksyn 2015 lyhytaikaisessa hoidossa eikä päivätoiminnassa, mikä vähensi oman toiminnan päivätoiminnan käyttöpäiviä. Vuonna 2015 oman toiminnan järjestämässä loma-ajan hoidossa oli vähemmän asiakkaita kuin 2014, mikä näkyy asiakkaiden kokonaismäärän laskuna.

Vantaalla asiakasmäärän ja käyttöpäivien määrien kasvut selittyvät laitosasumisen purulla, jonka myötä uusia asiakkaita on tullut avopalvelujen piiriin. Lisääntyneeseen asiakaspaineeseen on vastattu pääosin omalla toiminnalla, minkä vuoksi ostopalvelujen asiakasmäärä on pysynyt kohtuullisena.

Turussa laitoshoidon purku ei näy työ- ja päivätoiminnan kasvuna vielä vuonna 2015. Moni laitoshoidosta asumispalveluihin muuttanut asiakas ei ole nykyisessä elämäntilanteessa erillisen päivätoiminnan tarpeessa. Asiakasmäärät ja käyttöpäivät eivät ole kasvaneet, vaikka kustannukset ovat jonkin verran nousseet. Tähän vaikuttanee mm. asiakkaiden yhä haasteellisemmat palvelutarpeet.

Tampereella on keskitetty sekä oman tuotannon että ostopalveluna hankittavien työ- ja päivätoimintakeskusten kuljetukset Tampereen Logistiikka Liikelaitokselle. Kuljetuskustannuksista vastaa tilaaja.

Oulussa työ- ja päivätoimintaa järjestettiin pääosin kaupungin omana toimintana. Palvelun käyttöpäivähinta oli kuutoskaupunkien alhaisin (29 €). Päivä- ja työtoiminnan käytön määrässä ei tapahtunut edellisvuoteen nähden oleellisia muutoksia. Palvelua järjestettiin muita kaupunkeja runsaammin yhtä asiakasta kohden.

6. YHTEENVETO

Kuutoskaupungeissa oli kehitysvammahuollon palveluja käyttäneitä asiakkaita 6 762 vuonna 2015. Asiakasmäärä kasvoi edellisvuodesta 405 henkilöllä (6,4 %) ja 371 henkilöllä (5,8 %) vuodesta 2011. Nettokustannuksia kertyi 232,7 miljoonaa euroa vuonna 2015. Deflatoidut kustannukset, eli vuoden 2015 rahan arvoon korotetut kustannukset, kasvoivat edellisvuodesta 4,3 miljoonaa euroa (1,9 %) ja 37,0 miljoonaa euroa (18,9 %) vuodesta 2011.

Helsingissä oli kehitysvammaisten palveluja käyttäneitä asiakkaita 2 008 vuonna 2015. Asiakasmäärä kasvoi edellisvuodesta 87 henkilöllä (4,5 %) ja 118 henkilöllä (6,2 %) vuodesta 2011. Deflatoidut nettokustannukset nousivat edellisvuodesta 1,3 prosenttia 84,8 miljoonaan euroon. Deflatoidut kustannukset ovat nousseet 15,5 prosenttia vuodesta 2011.

Espoossa oli kehitysvammaisten palveluja käyttäneitä asiakkaita 881 vuonna 2015. Asiakasmäärä supistui edellisvuodesta 23 henkilöllä (-2,5 %) ja 3 henkilöllä (-0,3 %) vuodesta 2011. Deflatoidut nettokustannukset nousivat edellisvuodesta 36,0 miljoonaan euroon (1,8 %). Deflatoidut kustannukset ovat nousseet vuosien 2011–2015 välillä Espoossa 16,1 prosenttia. Viiden vuoden kustannusnousua selittää erityisesti autetun asumisen huomattava lisääminen.

Vantaalla oli kehitysvammaisten palveluja käyttäneitä asiakkaita 866 vuonna 2015. Asiakasmäärä kasvoi edellisvuodesta 146 henkilöllä (20,3 %), mutta on kasvanut 83 henkilöllä (10,6 %) vuodesta 2011. Deflatoidut nettokustannukset nousivat edellisvuodesta 2,3 prosenttia 28,7 miljoonaan euroon. Deflatoidut kustannukset ovat nousseet 11,2 prosenttia vuodesta 2011.

Turussa oli kehitysvammaisten palveluja käyttäneitä asiakkaita 857 vuonna 2015. Asiakasmäärä supistui edellisvuodesta 26 henkilöllä (-2,9 %), mutta on kasvanut 28 henkilöllä (3,4 %) vuodesta 2011. Deflatoidut nettokustannukset nousivat edellisvuodesta 2,6 prosenttia 30,8 miljoonaan euroon. Deflatoidut kustannukset ovat nousseet 26,1 prosenttia vuodesta 2011.

Tampereella oli kehitysvammaisten palveluja käyttäneitä asiakkaita 1 004 vuonna 2015. Asiakasmäärä kasvoi edellisvuodesta 193 henkilöllä (23,8 %) ja 188 henkilöllä (23,0 %) vuodesta 2011. Deflatoidut nettokustannukset nousivat edellisvuodesta 1,1 prosenttia 26,5 miljoonaan euroon. Deflatoidut kustannukset ovat nousseet 18,8 prosenttia vuodesta 2011.

Oulussa oli kehitysvammaisten palveluja käyttäneitä asiakkaita 1 146 vuonna 2015. Kasvu edellisvuodesta oli 71 henkilöä (6,6 %). Kasvu aikavälillä 2011–2015 on ollut 351 asiakasta eli 44,2 prosenttia. Pidemmän aikavälin kasvu on suureksi osaksi aiheutunut kuntaliitosten aiheuttamasta asiakaslisäyksestä. Oulussa on kuutoskaupungeista suhteellisesti eniten kehitysvammaisia (0,68 % väestöstä), mikä nostaa kehitysvammaisten suhteellista asiakasmäärää ja kokonaiskustannuksia muihin kuutoskaupunkeihin nähden. Nettokustannukset olivat 26,0 miljoonaa euroa vuonna 2015. Deflatoidut nettokustannukset nousivat edellisvuodesta 3,7 prosenttia ja vuodesta 2011 alkaen 38,3 prosenttia, mikä nousu selittyy pitkälti vuoden 2013 kuntaliitoksilla. Oulun asiakaskohtaiset kustannukset ovat edelleen kuutoskaupunkien alhaisimmat.

7. LÄHTEET

STM (2012) Valtioneuvoston periaatepäätös kehitysvammaisten henkilöiden yksilöllisen asumisen ja palvelujen turvaamisesta. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2012:15.

Suomen asetuskokoelma 1973, No 36. Laki lasten päivähoidosta.

Suomen asetuskokoelma 1977, No. 519. Laki kehitysvammaisten erityishuollosta.

Suomen asetuskokoelma 1982, No. 710. Sosiaalihuoltolaki.

Suomen asetuskokoelma 1987, No. 380. Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista.

Suomen asetuskokoelma 1992, No. 312. Perhehoitajalaki.

Suomen asetuskokoelma 1992, No. 917. Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista.

Suomen asetuskokoelma 2001, No 1457. Laki arvonlisäveron muuttamisesta.

Suomen asetuskokoelma 2005, No. 937. Laki omaishoidon tuesta.

Sähköiset lähteet

Suomen virallinen tilasto (SVT 2015a) Julkisten menojen hintaindeksi [verkkojulkaisu]. ISSN = 1798-4505. Helsinki: Tilastokeskus. Saantitapa: <http://tilastokeskus.fi/til/jmhi/index.html> [Viitattu 21.3.2015]

Suomen virallinen tilasto (SVT 2015b) Väestörakenne [verkkojulkaisu]. ISSN = 1797-5379. Helsinki: Tilastokeskus. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/vaerak/index.html>. [Viitattu: 20.4.2015]

Valtioneuvosto (2010) Valtioneuvoston periaatepäätös ohjelmasta kehitysvammaisten asumisen ja siihen liittyvien palvelujen järjestämiseksi. Saantitapa: http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=39502&name=DLFE-10827.pdf [Viitattu 10.6.2012]

LIITTEET

Liite 1: Kehitysvammahuollon tiedonkeruun määritelmät vuodelle 2015

Tiedonkeruun yleiset periaatteet ja määritelmät

Raportissa kuvataan kuntien kehitysvammahuollon toiminnan kokonaisuutta. Espoossa, Turussa ja Oulussa kehitysvammaisille tarkoitetun toiminnan kokonaisuuteen viitataan käsitteellä kehitysvammapalvelut. Kuusikko-raportissa käytetään yhtenäisyyden vuoksi käsitettä kehitysvammahuolto.

Kehitysvammahuollon raportin tarkastelut rajautuvat pääasiallisesti kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) eli kehitysvammalain mukaisiin palveluihin ja niiden kustannuksiin. Kehitysvammalaissa säädetään erityishuollon antamisesta henkilöille, joiden kehitys tai henkinen toiminta on estynyt tai häiriintynyt synnynnäisen tai kehitysiässä saadun sairauden, vian tai vamman vuoksi ja jotka eivät muun lain nojalla voi saada tarvitsemiaan palveluja. Kehitysvammaiset henkilöt voivat saada ensisijaisia palveluja esimerkiksi sosiaalihuoltolain (710/1982), vammaisuuden perusteella järjestettäviä palveluja ja tukitoimia koskevan lain (380/1987), lasten päivähoitolain (36/1973) ja terveydenhuoltolain (1326/2010) perusteella.

Turussa osa kehitysvammaisten palveluista järjestetään sosiaalihuoltolain mukaan, minkä vuoksi Turun tiedoissa on mukana myös sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja.¹ Lisäksi omaishoidon tuen vapaapäiviin liittyvä kehitysvammaisten henkilöiden lyhytaikaishoito on kokonaisuudessaan mukana Helsingin ja Turun tiedoissa, sillä sen kustannukset sisältyvät kehitysvammahuollon kuluihin (ks. laki omaishoidon tuesta 937/2005). Tampereen tietoihin on sisällytetty omaishoidon tuen vapaapäiviin liittyvä lyhytaikaishoito laitoksessa, sillä sen kustannukset sisältyvät kehitysvammahuollon kuluihin.

Kunnat järjestävät kehitysvammaisten erityishuollon palvelut itse tai ostavat niitä kuntayhtymiltä, toisilta kunnilta tai yksityisiltä palveluntuottajilta. Kuutoskaupunkien kehitysvammahuollon toiminta- ja kustannustietoja kerätessä huomioidaan vain ne asiakkaat, jotka ovat kunkin kunnan asukkaita ja joiden palvelujen järjestäminen on kyseisen kunnan vastuulla. Kotikuntalain (201/1994) ja sosiaalihuoltolain 1.1.2011 voimaan astuneiden muutosten nojalla vuoden aikana kuntaan tai kunnasta pois muuttaneiden määrä ei ole ollut merkittävää.

Raportissa esitetyissä tarkasteluissa ei ole voitu ottaa huomioon eri palvelujen käyttäjinä olleiden asiakkaiden avun tarvetta ja hoidettavuutta sekä tästä aiheutuvaa vaihtelua, laitoshoidon hoitoisuusluokkia lukuun ottamatta. Hoidettavuus ja avun tarve määrittävät palvelujen tason ja määrän.

1 Kehitysvammaisten henkilöiden määrä

Kunnan kehitysvammaisten henkilöiden määrään sisältyvät sellaiset kehitysvammaiset henkilöt, joilla on ollut vuoden aikana voimassa oleva erityishuolto-ohjelma (eho) tai jotka

¹ Turussa järjestetään ShL:n mukaan kehitysvammaisille lyhytaikaishoitoa omissa asumisyksiköissä.

ovat muuten käyttäneet vuoden aikana kehitysvammahuollon palveluja.² Kehitysvammaisten henkilöiden määrä kootaan seuraavissa ikäryhmissä: 0–5-vuotiaat, 6–17-vuotiaat (ikäryhmä pidennetyssä oppivelvollisuudessa), 18–25-vuotiaat, 26–49-vuotiaat, 50–64-vuotiaat sekä 65 vuotta täyttäneet. Kunnan kehitysvammaisten henkilöiden määrää käytetään kuutosvertailuissa ryhmiteltäessä henkilöitä iän mukaan ja suhteutettaessa kehitysvammaisten henkilöiden määrää kuntien väestöön. Väestötiedot saadaan Tilastokeskukselta (SVT 2016b). Seurantavuoden aikana erityishuolto-ohjelman omaavien kehitysvammaisten henkilöiden määrä ilmoitetaan erikseen ilman ikäryhmittelyä ja väestösuhteutuksia.

2 Kehitysvammahuollon palveluja käyttäneet asiakkaat

Kuutosvertailuissa käytetään kehitysvammahuollon asiakasmääränä kehitysvammalain mukaisia palveluja vuoden 2015 aikana käyttäneiden asiakkaiden määrää. Kunnan tuottamia ja ostopalveluja saaneet asiakkaat ovat mukana kaikissa saamiensa palvelujen asiakaslukumäärissä, mutta eri palveluja saaneet asiakkaat ovat kokonaisasiakasmäärässä mukana vain kertaalleen. Vuoden 2010 tiedoista alkaen myös palvelujen pitkäaikaisista asiakkaiden määrä on koottu tietojärjestelmistä henkilötunnus kertaalleen. Ennen tätä lukumäärä muodostettiin erottamalla kokonaisasiakasmäärästä lyhytaikaisten asiakkaiden määrä.

Turussa on erityishuollon palvelujen lisäksi otettu huomioon sellaiset sosiaalihuollon palvelut kuin lyhytaikainen asumispalvelu, työtoiminta ja asumispalvelut, jotka muissa kuutoskaupungeissa toteutetaan kehitysvammalain mukaisina palveluina. Työtoiminnan ja asumispalvelujen osalta kyse on henkilöistä, joilla ei ole kehitysvammadiagnoosia, mutta nämä palvelut vastaavat parhaiten heidän tarpeisiinsa. Määrällisesti kyse on muutamasta kymmenestä asiakkaasta.

3 Kehitysvammahuollon palvelujen kustannukset

Kehitysvammahuollon kokonaiskustannuksiin lasketaan pääsääntöisesti kehitysvammalain mukaisten palvelujen kustannukset. Kustannukset sisältävät aina henkilöstön, tilojen, tarvikkeiden ja välineiden kustannukset sekä mahdolliset kuljetuskustannukset, jotka liittyvät kuhunkin toimintoon seuraavin poikkeuksin:

Kustannuksiin ei oteta mukaan kehitysvammaisten käyttämien tavanomaisten sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannuksia eli esimerkiksi vastaanottotoiminnan, perheneuvolan tai sosiaalityön kustannuksia. Mukaan ei myöskään oteta ylemmän hallinnon vyörytyskustannuksia. Vammaispalvelujen hallinto on kehitysvammahuollon kokonaiskustannuksissa mukana niiltä osin kuin hallinto toimii kehitysvammahuollon palveluissa, mutta sosiaali- ja terveydenhuollon vyörytyksiä yleisemmällä tasolla ei tehdä.

Kustannustiedot kerätään ja esitetään kustakin tarkasteltavasta toiminnosta kolmessa osassa: bruttokustannukset, asiakasmaksutulot sekä näiden erotuksena muodostuvat nettokustannukset. Toimintojen bruttokustannukset sisältävät välittömät palvelujen tuottamisesta koituneet kustannukset, mutta ne eivät sisällä jaksotettujen irtaimen omaisuuden kustannuserien osalta tehtyjä vuosittaisia poistoja ja korkoja.

² Espoon lukuihin sisältyy ainoastaan henkilöt, jotka ovat käyttäneet kehitysvammahuollon mukaisia palveluja kuluneen vuoden aikana.

Ostopalveluina kuntayhtymiltä tai yksityisiltä palveluntuottajilta hankittavista palveluista kootaan ensisijaisesti nettokustannukset. Yksityisten palveluntuottajien kustannukset kootaan siten, että niistä on poistettu viiden prosentin laskennallinen arvonlisäveron palautus (ks. laki arvonlisäveron muuttamisesta 1457/2001). Näistä palveluista ilmoitetaan myös bruttokustannukset ja palvelujentuottajien asiakkailta perimät ylläpitomaksut, mikäli ne ovat helposti saatavissa. Ostopalveluissa palveluntuottajan hallinnon vyörytyskustannukset sisältyvät kustannuksiin.

Kalleimman ja halvimman käyttöpäivän hinta kerätään kaikista asumispalvelujen, laitoshoidon sekä työ- ja päivätoiminnan ostopalvelujen asiakkaista eli lyhyt- ja pitkäaikaishoidon asiakkaat ovat tarkastelussa mukana.

Tieto peruspalkoista kerätään poikkileikkaustietona 31.12. oman toiminnan asumispalveluista, laitoshoidosta sekä työ- ja päivätoiminnasta, sosiaali- ja terveysalan perustutkinnolla, opisto/amk-tason tutkinnolla (ohjaaja yms.) sekä yksikön esimiestasolla. Yksikön esimiehellä tarkoitetaan yksikössä toimivaa vastaavaa työntekijää. Ilmoitetaan yleisin peruskuukausipalkka eli moodi.

Kustannusten vertailut tehdään nettokustannuksista. Kun kustannuksia verrataan aikaisempiin vuosiin, käytetään vertailussa viimeisimmän vertailuvuoden arvoon korotettuja kustannuksia. Kustannusten muuntamisessa viimeisimmän vertailuvuoden arvoon käytetään Tilastokeskuksen (SVT 2016a) tuottamaa julkisten menojen hintaindeksiä sosiaalitoimelle, 2000=100. Deflatoinneissa käytetyt kertoimet löytyvät taulukosta 1. Raportin liitteessä 3 on esitetty aikaisempien vuosien kustannukset muunnettuna vuoden 2015 rahan arvoon.

Taulukko 23. Tilastokeskuksen (SVT 2016a) julkisten menojen hintaindeksi sosiaalitoimelle, kuntatalous

Julkisten menojen hintaindeksi sosiaalitoimelle, pisteluvut ja kertoimet																
Vuosi	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
Pisteluku	100,0	103,3	105,6	109,0	112,9	116,9	120,4	124,3	130,4	133,6	137,4	141,9	146,2	148,8	149,6	150,4
Kerroin	1,5040	1,4560	1,4242	1,3798	1,3322	1,2866	1,2492	1,2100	1,1534	1,1257	1,0946	1,0599	1,0287	1,0108	1,0053	1,0000

* = Ennakollinen tieto 22.3.2016

4 Kehitysvammaisten laitoshoido

Laitoshoido on kehitysvammalain tarkoittamaa ympärivuorokautista asumista, hoitoa ja huolenpitoa, johon sisältyvät kaikki asiakkaan tarvitsemat palvelut eli esimerkiksi lääkehoito, terapia ja päivätoiminta. Laitoshoido jakautuu lyhytaikaiseen ja pitkäaikaiseen eli yli kolme kuukautta kestävään hoitoon. Lyhytaikainen laitoshoido voi olla sosiaalisista tai kuntoutuksellisista syistä johtuvaa. Toimintatietoihin kerätään laitoshoidon asiakkaat, joista erotellaan lyhyt- ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaat vuoden aikana. Lisäksi erotellaan kunnallisesti tuotetun ja ostopalveluna hankitun laitoshoidon asiakkaat. Vastaavalla luokittelulla kerätään laitoshoidon käyttöpäivät. Pitkäaikaisten hoitovuorokausien määrä muodostetaan laskennallisesti kaikkien hoitopäivien ja lyhytaikaisten hoitopäivien erotuksena.

Kustannustiedoissa jakoa pitkäaikaiseen ja lyhytaikaiseen hoitoon ei tehdä. Mikäli kunta maksaa kuljetuskustannukset lyhytaikaiseen hoitoon, kustannukset näkyvät kyseisen palvelun kustannuksissa. Pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkailta peritään maksukyvyyn mukainen ylläpitomaksu, joka on korkeintaan 85 prosenttia tuloista. Lyhytaikaisesta laitoshoidosta peritään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen (917/1992) mukainen maksu.

Kuntien laitoshoidon osalta kerätään siirtymät pitkäaikaiseen laitoshoittoon ja pois laitoshoidosta asumismuodon mukaan vuoden aikana.

Kuntien laitoshoidosta kootaan lisäksi tieto halvimman ja kalleimman laitoshoitovuorokauden hinnasta vuoden aikana.

5 Kehitysvammaisten perhehoito

Perhehoitoa voidaan antaa osa- tai ympärivuorokautisena huolenpitoa perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona. Tavoitteena on mahdollistaa kodinomainen hoito ja läheiset ihmissuhteet sekä edistää hoidettavan perusturvallisuutta ja sosiaalisia suhteita. (Perhehoitolaki 263/2015.)

Pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalta peritään maksukyvyn mukainen ylläpitomaksu, joka perustuu sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuasetukseen (734/1992). Lyhytaikaisesta perhehoidosta peritään asiakasmaksuasetuksen mukainen vuorokausimaksu. Perhehoidon kustannuksista pääosan muodostavat perhehoitajille maksettavat palkkiot ja kulkokorvaukset. Perhehoidon toiminta- ja kustannustiedot kerätään vastaavalla tavalla kuin laitoshoidossa.

6 Kehitysvammaisten asumispalvelut

Kehitysvammaisten asumispalvelut ovat avohuoltona toteutettavia asumispalveluja. Asumispalveluja tarkastellaan sekä kokonaisuutena että yksittäisten palvelumuotojen tasolla. Eri asumispalvelumuodoista autettu asuminen ja ohjattu asuminen jakaantuvat pitkäaikaiseen ja lyhytaikaiseen asumiseen. Tämän raportin tiedoissa asumisharjoittelu sisältyy lyhytaikaisen autetun ja ohjatun asumisen suoritteisiin. Pitkäaikaisissa asumispalveluissa lyhytaikaisia lomien tai sairausjaksojen kaltaisia poissaoloja ei oteta huomioon käyttöpäiviä laskettaessa. Tuetussa asumisessa ei ole olemassa lyhytaikaista asumismuotoa. Tuetussa asumisessa käyttöpäivinä ilmoitetaan kaikki päivät vuokrasuhteen päättymiseen asti.

Kehitysvammaisten asumispalvelujen toiminta- ja kustannustiedot kerätään samalla tavalla kuin laitoshoidossa.

Kuutoskaupungeissa käytetään tilastoinnissa asumispäiviä, ei käyntikertoja. Ruotsinkielisiä palveluja tarjoavan Kärkulla samkommun -kuntayhtymän tilastojen käyntikertasuoritteet luokitellaan tämän vuoksi pääsääntöisesti uudelleen seuraavasti: *boende* 1 ja 2 = tuettu asuminen, *boende* 3 ja 4 = ohjattu asuminen, *boende* 5–8 = autettu asuminen.

Autettu asuminen

Autettu asuminen sisältää henkilökunnan tuen ja ohjauksen kaikkina vuorokauden aikoina. Asiakkaalta peritään vuokra tai vuokraa korvaava asumismaksu, ateriamaksu ja ylläpitomaksu. Asiakas maksaa itse terveydenhuoltokustannukset ja jokapäiväiseen elämään kuuluvat kustannukset.

Ohjattu asuminen

Ohjattu asuminen sisältää päivittäisen tuen, mutta ei yövalvontaa. Henkilökuntaa on asukkaiden apuna ja tukena yleensä aamulla, illalla ja viikonloppuisin. Asiakkaalta peritään

vuokra tai vuokraa korvaava asumismaksu, ateriamaksu ja ylläpitomaksu. Asiakas maksaa itse terveydenhuoltokustannukset ja jokapäiväiseen elämään kuuluvat kustannukset.

Tuettu asuminen

Tuettuun asumiseen sisältyy yksilöllisen tarpeen mukainen tuki. Tuki voi olla jopa päivittäistä, mutta myös selvästi harvemmin eli esimerkiksi vain kerran viikossa annettavaa. Asumismuoto on tarkoitettu omatoimista suoriutumista tukevaksi. Palvelusta tehdään aina päätös.

Yleensä tuetun asumisen asiakkaan tarvitseman tuen tuottaa autetun tai ohjatun asumisen yksikön henkilökunta, ohjauspalvelut tai muu kehitysvammahuollon henkilökunta. Se voidaan myös hankkia ostopalveluna. Asumismuodot tuetussa asumisessa ovat yksin, kaksin tai pienessä ryhmäasunnossa asuminen.

Kotipalveluna tai muuna peruspalveluna toteutetun tuen kustannuksia ei eritellä kuutoskaupungeissa, minkä vuoksi ne eivät ole mukana tässä vertailussa.

Itsenäisesti asuvat

Itsenäisesti asuvat ovat henkilöitä, jotka asuvat omassa asunnossaan eikä heillä ole myönteistä päätöstä asumisen tukipalveluista, mutta voivat käyttää muita kehitysvammahuollon palveluja.

7 Kehitysvammaisten henkilöiden työ- ja päivätoiminta

Työ- ja päivätoiminnan kokonaisuuteen lasketaan työtoiminta, päivätoiminta, tuettu työtoiminta (avotyötoiminta) ja tuettu työllistyminen (tuettu työ). Toiminnan toteutustavat vaihtelevat kunnittain. Asiakas osallistuu toimintaan 1–5 päivänä viikossa oman yksilöllisen tarpeensa mukaisesti.

Työ- ja päivätoimintaa tarkastellaan sekä yhtenä kokonaisuutena että siihen lukeutuvien eri toimintojen tasolla. Päivä- ja työtoimintakeskusten toiminta sekä tuettu työtoiminta (avotyötoiminta) ja tuettu työllistyminen (tuettu työ) kootaan omiksi kokonaisuuksikseen. Tiedot kerätään suoritepäivistä ja asiakkaista vuoden aikana. Kunnallisesti tuotetut ja ostetut palvelut erotellaan toisistaan. Kustannuksia ei eritellä kaikille palvelun muodoille, vaan ne ilmoitetaan ainoastaan kokonaisuudessaan sekä kunnallisten ja ostopalvelujen osalta. Kustannustiedot sisältävät henkilöstön, tilojen sekä kuljetusten kustannukset. Kuljetuskustannukset eritellään omalle rivilleen.

Päivätoiminta

Päivätoiminta on asiakkaan toimintakyvyn mukaan suunniteltua kuntoutuksellista ja virikkeellistä toimintaa kehitysvammahuollon yksiköissä. Joissakin kunnissa maksetaan päivätoiminnasta työosuusrahaa.

Työtoiminta

Työtoiminta on kehitysvammaisille tarkoitettua työn luonteista toimintaa kehitysvammahuollon yksiköissä. Asiakkaille voidaan maksaa työtoiminnasta työosuusrahaa.

Tuettu työtoiminta

Tuettu työtoiminta (avotyötoiminta) on kehitysvammaisille henkilöille tavallisella työpaikalla järjestettyä henkilökohtaisen tuen sisältävää huoltosuhteista työtoimintaa. Kehitysvammaiselle työntekijälle voidaan maksaa tuetusta työtoiminnasta työosuusrahaa.

Tuettu työllistyminen

Tuettu työllistyminen (tuettu työ) on kehitysvammaisille henkilöille tavallisella työpaikalla järjestettyä työsopimukseen perustuvaa palkkatyötä. Työhön perehdytyksen ja tuen antaa kehitysvammahuollon työntekijä, joka tukee tarpeen mukaan myös työnantajaa. Työstä maksetaan työntekijän työpanokseen suhteutettua palkkaa. Usealla asiakkaalla tulonlähteenä on myös palkan lisäksi eläke.

8 Kehitysvammahuollon muut palvelut

Muita kehitysvammaisten palveluja ovat muun muassa koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, leirit, kerhot, kehitysvammaneuvo, varhaiskuntoutus, palveluohjaus, kotihoidon ohjaus ja kuntoutusohjaus. Muut palvelut sisältävät lisäksi kehitysvammahuollon asiakastyössä toimivan henkilöstön, joka ei kuulu yksittäisen palvelun henkilöstöön. Tällaiseen henkilöstöön kuuluu kunnasta riippuen työpanoksensa suhteessa muun muassa sosiaalityöntekijöitä, kehitysvammahuollon johtavia työntekijöitä, toimistohenkilöstöä, lääkäreitä sekä fysioterapeutteja. Kukin kunta ilmoittaa, mitä muihin palveluihin sisältyy. Kuvaukset kootaan ryhmiteltyinä luokkiin oma toiminta, yksittäisiin palveluihin sisällymätön oman toiminnan henkilöstö sekä ostopalvelut.

Muiden palvelujen kokonaisasiakasmäärää ei voida ilmoittaa vertailukelpoisesti. Muiden palvelujen toimintatiedoista eritellään ainoastaan koululaisten aamu- ja iltapäivähoidon asiakkaat sekä kehitysvammaisten koululaisten aamu- ja iltapäivähoidon suoritteet (käyttöpäivät). Jos sama henkilö osallistuu hoitoon sekä aamu- että iltapäivällä, muodostuu tästä vain yksi palvelun käyttöpäivä.

Muiden palvelujen kustannuksiin kootaan kohdassa 8.8 ilmoitettujen työntekijöiden ja palvelujen bruttokustannukset yhteensä sekä muista palveluista saadut asiakasmaksut. Nettokustannukset muodostuvat bruttokustannusten ja asiakasmaksujen erotuksena. Lisäksi ilmoitetaan erikseen kunnallisesti tuotettujen ja ostopalveluna hankittujen muiden palvelujen nettokustannukset.

Muiden palvelujen yhteydessä ilmoitettaviin kohdistumattomiin henkilöstökustannuksiin ei sisällytetä tilakustannuksia. Osassa kunnista kehitysvammahuollon johdon ja toimistohenkilöstön tehtäviin kuuluu myös muun kuin kehitysvammaisille asiakkaille suunnatun toiminnan johtaminen ja tukeminen. Tällöin muihin kustannuksiin kirjataan se osa henkilöstökustannuksista, joka kohdistuu tai jonka arvioidaan kohdistuvan kehitysvammahuollon tehtävien hoitoon. Kunnan yleishallintoa eli esimerkiksi palkanlaskentaa, taloushallintoa eli hallinnon vyörytyksinä toiminnon kustannuksiin lisättäviä eriä ei lasketa muiden palvelujen kustannuksiin mukaan.

Muiden palvelujen kustannuksista eritellään tiedonkeruussa koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan nettokustannukset. Kehitysvammahuollon kehitysvammaisille koululaisille järjestämä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta sisältää kuljetuskustannukset. Toiminta voi olla omaa toimintaa ja/tai ostopalveluna hankittua.

9 Kehitysvammaisten henkilöiden asumismuoto

Tieto kehitysvammaisten henkilöiden asumismuodosta kootaan poikkileikkaustietona päivämäärältä 31.12. ikäryhmissä 0–5-vuotiaat, 6–17-vuotiaat, 18–25-vuotiaat, 26–49-vuotiaat, 50–64-vuotiaat sekä 65 vuotta täyttäneet. Tietoja kerätessä huomioidaan pitkäaikainen asumispaikka. Lyhyt- tai pitkäaikaisuus määritellään asiakkaan palvelupäätöksessä. Kehitysvammaiset henkilöt luokitellaan asumismuodon mukaan seuraavasti:

- 0–17-vuotiaista eritellään vanhempien kanssa, perhehoidossa, asumisyksikössä ja laitoksessa asuvat
- 18 vuotta täyttäneistä eritellään vanhempien kanssa, tiedossa olevat itsenäisesti, tuetusti, perhehoidossa, asumisyksikössä ja laitoksessa asuvat. Itsenäisesti asuvat eivät saa tukea kehitysvammahuollon asumista tukevista palveluista.

10 Kotikuntalain ja sosiaalihuoltolain muutosten nojalla muuttaneista kehitysvammahuollon asiakkaista koituneet tulot ja menot vuoden aikana

Kerätään tieto omaan kuntaan sijoitettujen ulkopaikkakuntalaisten kehitysvammaisten henkilöiden kustannuksista sekä muihin kuntiin sijoitetuista oman paikkakunnan kehitysvammaisista asiakkaista koituneista kustannuksista. On huomionarvoista, että kunnassa olevien ulkopaikkakuntalaisten toimintatiedot sisältyvät toimintatietoihin, mutta tulot on merkitty kohtaan 10.1. Vastaavasti kunnan ulkopaikkakunnalla hoidettavana olevan asiakkaan toimintatiedot sisältyvät ulkopaikkakunnan tilastoihin, mutta kustannukset on merkitty kohtaan 10.2. Tässä eriteltyt kustannukset eivät sisälly muihin kerättäviin tuloihin tai kustannuksiin.

Liite 2: Kehitysvammahuollon toiminta- ja kustannustiedot vuodelta 2015

Kuusikon kuntien kehitysvammahuollon toiminta- ja kustannustiedot	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO	Kommentit
	2015	2015	2015	2015	2015	2015	2015	
Väestö 31.12.								
Väestö yhteensä	628 208	269 802	214 605	185 908	225 118	198 525	1 722 166	Otsikko
0-5-vuotiaat	39 363	21 877	16 007	10 490	13 775	15 769	117 281	Täytettävä ruutu
6-17-vuotiaat	64 167	39 980	29 797	18 173	22 690	29 107	203 914	Puuttuvan tiedon merkitseminen
18-25-vuotiaat	72 168	27 566	21 601	27 310	32 242	26 290	207 177	- = kunnalla ei käytössä kyseistä palvelua
26-49-vuotiaat	235 332	95 435	75 117	60 113	75 966	64 685	606 648	.. = tietoa ei ole saatu tai sitä ei voi eritellä
50-64-vuotiaat	113 114	47 464	40 322	32 461	39 085	34 071	306 517	. = muu syy puuttumiselle
65-vuotiaat ja vanhemmat	104 064	37 480	31 761	37 361	41 360	28 603	280 629	0 = ei asiakkaita / kustannuksia tai luvut pyörivät nolliin
1 Kunnan kehitysvammaiset henkilöt								
1.1 Kehitysvammaisia henkilöitä yhteensä	2 292	881	888	1 030	1 150	1 347	7 588	
1.1.1 0-5-vuotiaat	67	24	40	32	28	48	239	
1.1.2 6-17-vuotiaat	483	273	238	268	281	324	1 867	
1.1.3 18-25-vuotiaat	395	188	201	194	214	272	1 464	
1.1.4 26-49-vuotiaat	714	282	298	310	375	388	2 367	
1.1.5 50-64-vuotiaat	408	84	86	158	178	213	1 127	
1.1.6 65-vuotiaat ja vanhemmat	225	30	25	68	74	102	524	
Kehitysvammaisten henkilöiden osuus väestöstä, %								
0-5-vuotiaat	0,36	0,33	0,41	0,55	0,51	0,68	0,44	
6-17-vuotiaat	0,17	0,11	0,25	0,31	0,20	0,30	0,20	
18-25-vuotiaat	0,75	0,68	0,80	1,47	1,24	1,11	0,92	
26-49-vuotiaat	0,55	0,68	0,93	0,71	0,66	1,03	0,71	
50-64-vuotiaat	0,30	0,30	0,40	0,52	0,49	0,60	0,39	
65-vuotiaat ja vanhemmat	0,36	0,18	0,21	0,49	0,46	0,63	0,37	
65-vuotiaat ja vanhemmat	0,22	0,08	0,08	0,18	0,18	0,36	0,19	
Kehitysvammaisten henkilöiden jakautuminen ikäryhmiin, %								
0-5-vuotiaat	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
6-17-vuotiaat	2,9	2,7	4,5	3,1	2,4	3,6	3,1	
18-25-vuotiaat	21,1	31,0	26,8	26,0	24,4	24,1	24,6	
26-49-vuotiaat	17,2	21,3	22,6	18,8	18,6	20,2	19,3	
50-64-vuotiaat	31,2	32,0	33,6	30,1	32,6	28,8	31,2	
65-vuotiaat ja vanhemmat	17,8	9,5	9,7	15,3	15,5	15,8	14,9	
65-vuotiaat ja vanhemmat	9,8	3,4	2,8	6,6	6,4	7,6	6,9	
1.2 KvL:n mukaisen erityishuolto-ohjelman omaavia yhteensä								
	2 292	881	866	374	1 150	1 134	6 697	
2 Kehitysvammahuollon asiakkaat yhteensä								
2.1 KvL:n mukaisia palveluja käyttäneet asiakkaat yhteensä	2 008	881	866	857	1 004	1 146	6 762	
Joista pitkäaikaisia asiakkaita	1 108	1 108	489	527	511	583	3 610	
Asiakkaiden osuus väestöstä, %	0,32	0,33	0,40	0,46	0,45	0,58	0,39	
Asiakkaiden osuus kehitysvammaisista henkilöistä, %	87,6	100,0	97,5	83,2	87,3	85,1	89,1	

Kuusikon kuntien kehitysvammahuollon toiminta- ja kustannustiedot	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO	Kommentit
	2015	2015	2015	2015	2015	2015	2015	
3 Kehitysvammahuollon kokonaiskustannukset								
3.1 Kehitysvammahuollon kokonaisbruttokustannukset, €	90 115 370	37 111 940	29 520 171	31 290 829	27 278 078	27 547 765	242 864 152	
3.2 Perityt asiakasmaksut yhteensä, €	5 361 066	1 148 481	795 750	517 366	786 017	1 522 041	10 130 721	
3.3 Kehitysvammahuollon kokonaisnettokustannukset, €	84 754 304	35 963 459	28 724 421	30 773 463	26 492 060	26 025 724	232 733 431	
Asiakasmaksujen osuus bruttokustannuksista, %	5,9	3,1	2,7	1,7	2,9	5,5	4,2	
Nettokustannukset väestöä kohti, €	135	133	134	166	118	131	135	
Nettokustannukset kehitysvammaista henkilöä kohti, €	36 978	40 821	32 347	29 877	23 037	19 321	30 671	
Nettokustannukset kehitysvammahuollon asiakasta kohti, €	42 208	40 821	33 169	35 908	26 387	22 710	34 418	
3.4 Oman toiminnan kokonaisnettokustannukset, €	43 457 327	9 529 353	7 435 768	5 943 768	5 062 336	9 613 329	81 041 881	
Oman toiminnan osuus nettokustannuksista, %	51,3	26,5	25,9	19,3	19,1	36,9	34,8	
3.5 Ostopalvelujen kokonaisnettokustannukset, €	41 296 977	26 434 106	21 288 653	24 854 695	21 429 724	16 412 395	151 716 550	
Ostopalvelujen osuus nettokustannuksista, %	48,7	73,5	74,1	80,8	80,9	63,1	65,2	
4 Kehitysvammaisten laitoshoido								
4.1 Laitoshoidon asiakkaita yhteensä	209	87	26	137	116	80	655	
4.1.1 Pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaita	129	37	15	99	68	9	357	
4.1.2 Lyhytaikaisen (tilapäisen) laitoshoidon asiakkaita	85	50	11	43	48	71	308	
Laitoshoidon asiakkaiden osuus kehitysvammahuollon asiakkaista, %	10,4	9,9	3,0	16,0	11,6	7,0	9,7	
Laitoshoidon pitkäaikaisen asiakkaiden osuus kehitysvammahuollon asiakkaista, %	6,4	4,2	1,7	11,6	6,8	0,8	5,3	
Laitoshoidon pitkäaikaisen asiakkaiden osuus laitoshoidon asiakkaista, %	61,7	42,5	57,7	72,3	58,6	11,3	54,5	
4.2 Oman laitoshoidon asiakkaita yhteensä	129	-	-	-	-	0	129	
4.2.1 Pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaita	71	-	-	-	-	0	71	
4.2.2 Lyhytaikaisen (tilapäisen) laitoshoidon asiakkaita	59	-	-	-	-	0	59	
4.3 Ostopalvelulaitoshoidon asiakkaita yhteensä	83	87	26	137	116	80	529	
4.3.1 Pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaita	58	37	15	99	68	9	286	
4.3.2 Lyhytaikaisen (tilapäisen) laitoshoidon asiakkaita	27	50	11	43	48	71	250	
4.4 Laitoshoidon käyttövuorokausia yhteensä	46 574	16 924	6 023	28 185	22 121	4 568	124 395	
4.4.1 Joista lyhytaikaisia (tilapäisiä) käyttövuorokausia	4 255	3 960	1 492	10 955	1 580	2 010	24 252	
Käyttövuorokausia asiakasta kohti yhteensä	223	195	232	206	191	57	190	
4.5 Oman laitoshoidon käyttövuorokausia yhteensä	27 147	-	-	-	-	0	27 147	
4.5.1 Joista lyhytaikaisia (tilapäisiä) käyttövuorokausia	3 021	-	-	-	-	0	3 021	
Käyttövuorokausia asiakasta kohti yhteensä	210	-	-	-	-	-	210	
4.6 Ostopalvelulaitoshoidon käyttövuorokausia	19 427	16 924	6 023	28 185	22 121	4 568	97 248	
4.6.1 Joista lyhytaikaisia (tilapäisiä) käyttövuorokausia	1 234	3 960	1 492	10 955	1 580	2 010	21 231	
Käyttövuorokausia asiakasta kohti yhteensä	234	195	232	206	191	57	184	

Kuusikon kuntien kehitysvammahuollon toiminta- ja kustannustiedot	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO	Kommentit
	2015	2015	2015	2015	2015	2015	2015	
4 Kehitysvammaisten laitoshoido								
4.7 Laitoshoidon kokonaisbruttokustannukset, €	16 117 308	4 561 995	2 857 688	8 577 231	7 749 784	2 576 560	42 440 566	
4.8 Laitoshoidosta perityt asiakasmaksut yhteensä, €	1 391 134	261 879	71 459	0	0	20 463	1 744 935	
4.9 Laitoshoidon kokonaisnettokustannukset, €	14 726 174	4 300 116	2 786 229	8 577 231	7 749 784	2 556 097	40 695 631	
Nettokustannusten osuus KvH:n kokonaisnettokustannuksista, %	17,4	12,0	9,7	27,9	29,3	9,8	17,5	
Nettokustannukset laitoshoidon asiakasta kohti, €	70 460	49 427	107 163	62 608	66 808	31 951	62 131	
Nettokustannukset laitoshoidon käyttövuorokautta kohti, €	316	259	463	304	350	560	328	
4.10 Oman laitoshoidon bruttokustannukset, €	9 076 585	-	-	-	-	-	9 076 585	
4.11 Omasta laitoshoidosta perityt asiakasmaksut, €	966 583	-	-	-	-	-	966 583	
4.12 Oman laitoshoidon nettokustannukset, €	8 110 002	-	-	-	-	-	8 110 002	
Nettokustannukset oman laitoshoidon asiakasta kohti, €	62 868	-	-	-	-	-	62 868	
Nettokustannukset oman laitoshoidon käyttövuorokautta kohti, €	299	-	-	-	-	-	299	
4.13 Ostopalvelulaitoshoidon kokonaisbruttokustannukset,€	7 040 723	4 561 995	2 857 688	8 577 231	7 749 784	2 576 560	33 363 981	
4.14 Ostopalvelulaitoshoidosta perityt asiakasmaksut, €	424 551	261 879	71 459	0	0	20 463	778 352	
4.15 Ostopalvelulaitoshoidon nettokustannukset, €	6 616 172	4 300 116	2 786 229	8 577 231	7 749 784	2 556 097	32 585 629	
Nettokustannukset ostetun laitoshoidon asiakasta kohti, €	79 713	49 427	107 163	62 608	66 808	31 951	61 599	
Nettokustannukset ostetun laitoshoidon käyttövuorokautta kohti, €	341	259	463	304	350	560	336	
4.16 Halvin maksettu laitoshoitovuorokausihinta (ostopalvelut)	182	186	252	179	179	255		
4.17 Kallein maksettu laitoshoitovuorokausihinta (ostopalvelut)	990	1 015	1 015	1 071	608	626		
5 Kehitysvammaisten perhehoito								
5.1 Perhehoidon asiakkaita yhteensä	113	50	93	36	35	6	333	
5.1.1 Pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaita	87	23	18	10	20	4	162	
5.1.2 Lyhytaikaisen (tilapäisen) perhehoidon asiakkaita	27	27	75	26	15	2	172	
Perhehoidon asiakkaiden osuus kehitysvammahuollon asiakkaista, %	5,6	5,7	10,7	4,2	3,5	0,5	4,9	
Perhehoidon pitkäaikaisten asiakkaiden osuus kehitysvammahuollon asiakkaista, %	4,3	2,6	2,1	1,2	2,0	0,3	2,4	
Perhehoidon pitkäaikaisten asiakkaiden osuus perhehoidon asiakkaista, %	77,0	46,0	19,4	27,8	57,1	66,7	48,6	
5.2 Oman perhehoidon asiakkaita yhteensä	62	23	77	36	34	6	238	
5.2.1 Pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaita	36	0	7	10	19	4	76	
5.2.2 Lyhytaikaisen (tilapäisen) perhehoidon asiakkaita	27	23	70	25	15	2	162	

Kuusikon kuntien kehitysvammahuollon toiminta- ja kustannustiedot	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO	Kommentit
	2015	2015	2015	2015	2015	2015	2015	
5 Kehitysvammaisten perhehoito								
5.3 Ostopalveluperheoidon asiakkaita yhteensä	56	27	16	1	1	0	101	
5.3.1 Pitkäaikaisen perheoidon asiakkaita	56	23	11	0	1	0	91	
5.3.2 Lyhytaikaisen (tilapäisen) perheoidon asiakkaita	0	4	5	1	0	0	10	
5.4 Perheoidon käyttövuorokausia yhteensä	31 179	8 132	8 913	4 392	6 174	868	59 658	
5.4.1 Joista lyhytaikaisia (tilapäisiä) käyttövuorokausia	853	705	2 593	749	447	52	5 399	
Käyttövuorokausia asiakasta kohti yhteensä	276	163	96	122	176	145	179	
5.5 Oman perheoidon käyttövuorokausia yhteensä	13 760	572	4 989	4 371	5 809	868	30 369	
5.5.1 Joista lyhytaikaisia (tilapäisiä) käyttövuorokausia	853	572	2 434	728	447	52	5 086	
Käyttövuorokausia asiakasta kohti yhteensä	222	25	65	121	171	145	128	
5.6 Ostopalveluperheoidon käyttövuorokausia yhteensä	17 419	7 560	3 924	21	365	0	29 289	
5.6.1 Joista lyhytaikaisia (tilapäisiä) käyttövuorokausia	0	133	159	21	0	0	313	
Käyttövuorokausia asiakasta kohti yhteensä	311	280	245	21	365	0	290	
5.7 Perheoidon kokonaisbruttokustannukset, €	2 707 925	661 531	597 238	330 477	559 420	43 892	4 900 483	
5.8 Perheoidosta perityt asiakasmaksut yhteensä, €	673 392	119 969	136 523	65 344	144 835	3 267	1 143 330	
5.9 Perheoidon kokonaisnettokustannukset, €	2 034 533	541 562	460 715	265 133	414 585	40 625	3 757 153	
Nettokustannusten osuus KvH:n kokonaisnettokustannuksista, %	2,4	1,5	1,6	0,9	1,6	0,2	1,6	
Nettokustannukset perheoidon asiakasta kohti, €	18 005	10 831	4 954	7 365	11 845	6 771	11 283	
Nettokustannukset perheoidon käyttövuorokautta kohti, €	65	67	52	60	67	47	63	
5.10 Oman perheoidon bruttokustannukset, €	1 196 662	60 793	319 087	327 974	479 082	0	2 383 598	
5.11 Omasta perheoidosta perityt asiakasmaksut, €	265 992	1 244	46 232	65 344	144 835	0	523 647	
5.12 Oman perheoidon nettokustannukset, €	930 670	59 549	272 855	262 630	334 247	0	1 859 951	
Nettokustannukset oman perheoidon asiakasta kohti, €	15 011	2 589	3 544	7 295	9 831	0	7 815	
Nettokustannukset oman perheoidon käyttövuorokautta kohti, €	68	104	55	60	58	0	61	
5.13 Ostetun perheoidon bruttokustannukset, €	1 511 263	600 738	278 151	2 503	80 338	43 892	2 516 885	
5.14 Ostetusta perheoidosta perityt asiakasmaksut, €	407 400	118 725	90 291	0	0	3 267	619 683	
5.15 Ostetun perheoidon nettokustannukset, €	1 103 863	482 013	187 860	2 503	80 338	40 625	1 897 202	
Nettokustannukset ostetun perheoidon asiakasta kohti, €	19 712	17 852	11 741	2 503	80 338	0	18 784	
Nettokustannukset ostetun perheoidon käyttövuorokautta kohti, €	63	64	48	119	220	0	65	
6 Kehitysvammaisten asumispalvelut								
6.1 Asumispalvelujen asiakkaita yhteensä (asiakas kertaalleen)	1 119	492	593	556	456	625	3 841	
6.1.1 Asumispalvelujen pitkäaikaisia asiakkaita	892	332	456	418	423	570	3 091	
6.1.2 Asumispalvelujen lyhytaikaisia (tilapäisiä) asiakkaita	252	180	127	150	33	55	797	

Kuusikon kuntien kehitysvammahuollon toiminta- ja kustannustiedot	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO	Kommentit
	2015	2015	2015	2015	2015	2015	2015	
6 Kehitysvammaisten asumispalvelut								
Asumispalvelujen asiakkaiden osuus kehitysvammahuollon asiakkaista, %	55,7	55,8	68,5	64,9	45,4	54,5	56,8	
Asumispalvelujen pitkäaikaisten asiakkaiden osuus kehitysvammahuollon asiakkaista, %	44,4	37,7	52,7	48,8	42,1	49,7	45,7	
Asumispalvelujen pitkäaikaisten asiakkaiden osuus asumispalvelujen asiakkaista, %	79,7	67,5	76,9	75,2	92,8	91,2	80,5	
6.2 Autetun asumisen asiakkaita yhteensä	816	414	402	428	261	476	2 797	
6.2.1 Autetun asumisen pitkäaikaisia asiakkaita	591	261	263	288	228	356	1 987	
6.2.2 Autetun asumisen lyhytaikaisia (tilapäisiä) asiakkaita	236	171	139	149	33	120	848	
6.3 Oman autetun asumisen asiakkaita yhteensä	395	118	46	152	88	213	1 012	
6.3.1 Autetun asumisen pitkäaikaisia asiakkaita	288	38	27	31	60	123	567	
6.3.2 Autetun asumisen lyhytaikaisia (tilapäisiä) asiakkaita	114	86	19	121	28	90	458	
6.4 Ostopalvelujen autetun asumisen asiakkaita yhteensä	426	304	356	285	173	263	1 807	
6.4.1 Autetun asumisen pitkäaikaisia asiakkaita	304	225	236	258	168	233	1 424	
6.4.2 Autetun asumisen lyhytaikaisia (tilapäisiä) asiakkaita	122	89	120	33	5	30	399	
6.5 Ohjatun asumisen asiakkaita yhteensä	193	71	64	109	74	88	599	
6.5.1 Ohjatun asumisen pitkäaikaisia asiakkaita	177	59	64	109	74	88	571	
6.5.2 Ohjatun asumisen lyhytaikaisia (tilapäisiä) asiakkaita	16	13	0	0	0	0	29	
6.6 Oman ohjatun asumisen asiakkaita yhteensä	106	48	28	24	11	88	305	
6.6.1 Ohjatun asumisen pitkäaikaisia asiakkaita	106	37	28	24	11	88	294	
6.6.2 Ohjatun asumisen lyhytaikaisia (tilapäisiä) asiakkaita	0	12	0	0	0	0	12	
6.7 Ostopalvelujen ohjatun asumisen asiakkaita yhteensä	87	23	36	87	63	0	296	
6.7.1 Ohjatun asumisen pitkäaikaisia asiakkaita	71	22	36	87	63	0	279	
6.7.2 Ohjatun asumisen lyhytaikaisia (tilapäisiä) asiakkaita	16	1	0	0	0	0	17	
6.8 Tuetun asumisen asiakkaita yhteensä	136	23	87	30	121	74	471	
6.9 Oman tuetun asumisen asiakkaita yhteensä	104	12	80	16	10	70	292	
6.10 Ostopalvelujen tuetun asumisen asiakkaita yhteensä	33	10	7	14	111	4	179	
Autetun asumisen asiakkaiden osuus asumispalveluasiakkaista, %	72,9	84,1	67,8	77,0	57,2	76,2	72,8	
Ohjatun asumisen asiakkaiden osuus asumispalveluasiakkaista, %	17,2	14,4	10,8	19,6	16,2	14,1	15,6	
Tuetun asumisen asiakkaiden osuus asumispalveluasiakkaista, %	12,2	4,7	14,7	5,4	26,5	11,8	12,3	
6.11 Asumisen käyttövuorokausia yhteensä	317 570	120 896	142 584	136 449	140 799	179 565	1 037 863	
6.11.1 Joista lyhytaikaisia (tilapäisiä) käyttövuorokausia	7 126	8 805	5 632	3 090	1 085	359	26 097	
Käyttövuorokausia asiakasta kohti yhteensä	284	246	240	245	309	287	270	

Kuusikon kuntien kehitysvammahuollon toiminta- ja kustannustiedot	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO	Kommentit
	2015	2015	2015	2015	2015	2015	2015	
6 Kehitysvammaisten asumispalvelut								
6.12 Autetun asumisen käyttövuorokausia yhteensä	210 576	93 608	92 158	90 564	74 114	134 725	695 745	
6.12.1 Joista lyhytaikaisia (tilapäisiä) käyttövuorokausia	6 484	8 268	5 632	3 090	1 085	359	24 918	
Käyttövuorokausia asiakasta kohti yhteensä	258	226	229	212	284	283	249	
6.13 Oman autetun asumisen käyttövuorokausia yhteensä	99 766	13 919	8 393	10 275	18 251	39 011	189 615	
6.13.1 Joista lyhytaikaisia (tilapäisiä) käyttövuorokausia	3 238	3 473	549	2 360	380	0	10 000	
Käyttövuorokausia asiakasta kohti yhteensä	253	118	182	68	207	183	187	
6.14 Ostopalvelujen autetun asumisen käyttövuorokausia yhteensä	110 810	79 689	83 765	80 289	55 863	95 714	506 130	
6.14.1 Joista lyhytaikaisia (tilapäisiä) käyttövuorokausia	3 246	4 795	5 083	730	705	359	14 918	
Käyttövuorokausia asiakasta kohti yhteensä	260	262	235	282	323	364	280	
6.15 Ohjatun asumisen käyttövuorokausia yhteensä	58 774	20 281	21 653	34 935	24 555	24 249	184 447	
6.15.1 Joista lyhytaikaisia (tilapäisiä) käyttövuorokausia	642	537	0	0	0	0	1 179	
Käyttövuorokausia asiakasta kohti yhteensä	305	286	338	321	332	276	308	
6.16 Oman ohjatun asumisen käyttövuorokausia yhteensä	32 838	12 536	9 042	8 344	3 930	24 249	90 939	
6.16.1 Joista lyhytaikaisia (tilapäisiä) käyttövuorokausia	0	530	0	0	0	0	530	
Käyttövuorokausia asiakasta kohti yhteensä	310	261	323	348	357	276	298	
6.17 Ostopalvelujen ohjatun asumisen käyttövuorokausia yhteensä	25 936	7 745	12 611	26 591	20 625	0	93 508	
6.17.1 Joista lyhytaikaisia (tilapäisiä) käyttövuorokausia	642	7	0	0	0	0	649	
Käyttövuorokausia asiakasta kohti yhteensä	298	337	350	306	327	0	316	
6.18 Tuetun asumisen käyttövuorokausia yhteensä	48 220	7 007	28 773	10 950	42 130	20 591	157 671	
Käyttövuorokausia asiakasta kohti yhteensä	355	305	331	365	348	278	335	
6.19 Oman tuetun asumisen käyttövuorokausia yhteensä	36 630	3 713	26 729	5 840	3 650	19 156	95 718	
Käyttövuorokausia asiakasta kohti yhteensä	352	309	334	365	365	274	328	
6.20 Ostopalvelujen tuetun asumisen käyttövuorokausia yhteensä	11 590	3 294	2 044	5 110	38 480	1 435	61 953	
Käyttövuorokausia asiakasta kohti yhteensä	351	329	292	365	347	359	346	
Asumispalvelujen käyttövuorokausien jakautuminen asumismuotoihin, %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Autettu asuminen	66,3	77,4	64,6	66,4	52,6	75,0	67,0	
Ohjattu asuminen	18,5	16,8	15,2	25,6	17,4	13,5	17,8	
Tuettu asuminen	15,2	5,8	20,2	8,0	29,9	11,5	15,2	
6.21 Asumispalvelujen kokonaisbruttokustannukset, €	48 313 726	18 816 596	16 972 318	16 976 341	12 311 202	20 571 955	133 962 138	Espoo: ETEVAN kriisi- ja kuntoutushoito ei 2015 enää autettua asumista, vaan osa muita palveluja.
6.22 Asumispalveluista perityt asiakasmaksut yhteensä, €	2 944 529	551 478	435 830	346 574	424 407	1 396 678	6 099 496	
6.23 Asumispalvelujen kokonaisnettokustannukset, €	45 369 197	18 265 118	16 536 488	16 629 767	11 886 795	19 175 277	127 862 642	

Kuusikon kuntien kehitysvammahuollon toiminta- ja kustannustiedot	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO	Kommentit
	2015	2015	2015	2015	2015	2015	2015	
6 Kehitysvammaisten asumispalvelut								
Nettokustannusten osuus KvH:n kokonaisnettokustannuksista, %	53,5	50,8	57,6	54,0	44,9	73,7	54,9	
Nettokustannukset asumispalvelujen asiakasta kohti, €	40 544	37 124	27 886	29 910	26 068	30 680	33 289	
Nettokustannukset asumispalvelujen käyttövuorokautta kohti, €	143	151	116	122	84	107	123	
6.24 Autetun asumisen kokonaisbruttokustannukset, €	40 956 298	17 276 165	14 921 387	14 455 160	10 876 098	18 015 470	116 500 578	
6.25 Autetusta asumisesta perityt asiakasmaksut yhteensä, €	2 386 275	541 959	280 643	219 359	424 407	891 993	4 744 636	
6.26 Autetun asumisen kokonaisnettokustannukset, €	38 570 023	16 734 206	14 640 744	14 235 801	10 451 691	17 123 477	111 755 942	
Nettokustannukset autetun asumisen asiakasta kohti, €	47 267	40 421	36 420	33 261	40 045	35 974	39 956	
Nettokustannukset autetun asumisen käyttövuorokautta kohti, €	183	179	159	157	141	127	161	
6.27 Oman autetun asumisen bruttokustannukset, €	18 858 168	2 670 993	1 281 303	1 940 107	2 821 000	5 118 809	32 690 380	
6.28 Omasta autetusta asumisesta perityt asiakasmaksut, €	929 975	164 121	152 909	219 359	421 806	757 453	2 645 623	
6.29 Oman autetun asumisen nettokustannukset, €	17 928 193	2 506 872	1 128 394	1 720 748	2 399 194	4 361 356	30 044 757	
Nettokustannukset oman autetun asumisen asiakasta kohti, €	45 388	21 245	24 530	11 321	27 264	20 476	29 688	
Nettokustannukset oman autetun asumisen käyttövuorokautta kohti, €	180	180	134	167	131	112	158	
6.30 Ostetun autetun asumisen bruttokustannukset, €	22 098 130	14 605 172	13 640 084	12 515 053	8 055 098	12 896 661	83 810 198	
6.31 Ostetusta autetusta asumisesta perityt asiakasmaksut, €	1 456 300	377 838	127 734	0	2 601	134 540	2 099 013	
6.32 Ostetun autetun asumisen nettokustannukset, €	20 641 830	14 227 334	13 512 350	12 515 053	8 052 497	12 762 121	81 711 185	
6.33 Halvin maksettu autetun asumisen hoitovuorokausihinta (ostopalvelut)	90	117	119	76	102	71	575	
6.34 Kallein maksettu autetun asumisen hoitovuorokausihinta (ostopalvelut)	512	399	346	290	507	372	2 427	
Nettokustannukset ostetun autetun asumisen asiakasta kohti, €	48 455	46 800	37 956	43 912	46 546	48 525	45 219	
Nettokustannukset ostetun autetun asumisen käyttövuorokautta kohti, €	186	179	161	156	144	133	161	
6.35 Ohjatun asumisen kokonaisbruttokustannukset, €	5 710 887	1 388 512	1 295 342	2 382 135	840 028	2 305 296	13 922 200	
6.36 Ohjatusta asumisesta perityt asiakasmaksut yhteensä, €	406 040	7 454	155 118	127 215	0	504 685	1 200 512	
6.37 Ohjatun asumisen kokonaisnettokustannukset, €	5 304 847	1 381 058	1 140 224	2 254 920	840 028	1 800 611	12 721 688	
Nettokustannukset ohjatun asumisen asiakasta kohti, €	27 486	19 452	17 816	20 687	11 352	20 461	21 238	
Nettokustannukset ohjatun asumisen käyttövuorokautta kohti, €	90	68	53	65	34	74	69	
6.38 Oman ohjatun asumisen bruttokustannukset, €	3 605 222	530 258	482 081	447 594	..	2 305 296	7 370 451	
6.39 Omasta ohjatusta asumisesta perityt asiakasmaksut, €	293 249	4 101	139 701	127 215	..	504 685	1 068 951	
6.40 Oman ohjatun asumisen nettokustannukset, €	3 311 973	526 157	342 380	320 379	..	1 800 611	6 301 500	
Nettokustannukset oman ohjatun asumisen asiakasta kohti, €	31 245	10 962	12 228	13 349	0	20 461	20 661	
Nettokustannukset oman ohjatun asumisen käyttövuorokautta kohti, €	101	42	38	38	0	74	69	

Kuusikon kuntien kehitysvammahuollon toiminta- ja kustannustiedot	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO	Kommentit
	2015	2015	2015	2015	2015	2015	2015	
6 Kehitysvammaisten asumispalvelut								
6.41 Ostetun ohjatun asumisen bruttokustannukset, €	2 105 665	858 254	813 261	1 934 541	840 028	0	6 551 749	
6.42 Ostetusta ohjatusta asumisesta perityt asiakasmaksut, €	112 791	3 353	15 417	0	0	0	131 561	
6.43 Ostetun ohjatun asumisen nettokustannukset, €	1 992 874	854 901	797 844	1 934 541	840 028	0	6 420 188	
Nettokustannukset ostetun ohjatun asumisen asiakasta kohti, €	22 907	37 170	22 162	22 236	13 334	0	21 690	
Nettokustannukset ostetun ohjatun asumisen käyttövuorokautta kohti, €	77	110	63	73	41	0	69	
6.44 Tuetun asumisen kokonaisbruttokustannukset, €	1 646 541	151 919	755 589	139 046	595 076	251 189	3 539 360	
6.45 Tuetusta asumisesta perityt asiakasmaksut yhteensä, €	152 214	2 065	69	0	0	0	154 348	
6.46 Tuetun asumisen kokonaisnettokustannukset, €	1 494 327	149 854	755 520	139 046	595 076	251 189	3 385 012	
Nettokustannukset tuetun asumisen asiakasta kohti, €	10 988	6 515	8 684	4 635	4 918	3 394	7 187	
Nettokustannukset tuetun asumisen käyttövuorokautta kohti, €	31	21	26	13	14	12	21	
6.47 Oman tuetun asumisen bruttokustannukset, €	665 050	57 303	394 750	76 318	..	154 310	1 347 731	
6.48 Omasta tuetusta asumisesta perityt asiakasmaksut, €	109 462	2 065	69	0	..	0	111 596	
6.49 Oman tuetun asumisen nettokustannukset, €	555 588	55 238	394 681	76 318	..	154 310	1 236 135	
Nettokustannukset oman tuetun asumisen asiakasta kohti, €	5 342	4 603	4 934	4 770	0	2 204	4 233	
Nettokustannukset oman tuetun asumisen käyttövuorokautta kohti, €	15	15	15	13	0	8	13	
6.50 Ostetun tuetun asumisen bruttokustannukset, €	981 491	94 616	360 839	62 728	595 076	96 879	2 191 629	
6.51 Ostetusta tuetusta asumisesta perityt asiakasmaksut, €	42 752	0	0	0	0	0	42 752	
6.52 Ostetun tuetun asumisen nettokustannukset, €	938 739	94 616	360 839	62 728	595 076	96 879	2 148 877	
Nettokustannukset ostetun tuetun asumisen asiakasta kohti, €	28 447	9 462	51 548	4 481	5 361	24 220	12 005	
Nettokustannukset ostetun tuetun asumisen käyttövuorokautta kohti, €	81	29	177	12	15	68	35	
Asumispalvelujen nettokustannusten jakautuminen asumismuotoihin, %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Autettu asuminen	85,0	91,6	88,5	85,6	87,9	89,3	87,4	
Ohjattu asuminen	11,7	7,6	6,9	13,6	7,1	9,4	9,9	
Tuettu asuminen	3,3	0,8	4,6	0,8	5,0	1,3	2,6	
Omien asumispalvelujen keskineliövuokra	0	0	0	0	0	13	13	Helsinki: 18,37
Omien asumispalvelujen korkein neliövuokra	0	20	23	18	20	16	23	Helsinki: 18,37
Omien asumispalvelujen matalin neliövuokra	0	11	13	14	14	11	0	Helsinki: 18,37
Omien asumispalvelujen asiakkaalla olevat keskineliöt	0	20	0	29	24	57	130	
Peruspalkka sosiaali- ja terveysalan perustutkinnolla asumispalveluissa	2 093	2 134	0	2 057	2 047	2 109	10 440	
Peruspalkka opisto/amk-tason (hoitaja/ohjaaja yms.) tutkinnolla asumispalveluissa	2 223	2 316	2 332	-	2 047	2 318	11 236	
Peruspalkka yksikön esimiestasolla asumispalveluissa	2 906	2 575	2 913	2 651	2 697	2 554	16 296	

Kuusikon kuntien kehitysvammahuollon toiminta- ja kustannustiedot	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO	Kommentit
	2015	2015	2015	2015	2015	2015	2015	
7 Kehitysvammahuollon työ- ja päivätoiminta								
7.1 Työ- ja päivätoiminnan asiakkaita yhteensä	1 164	437	466	394	545	635	3 641	
Työ- ja päivätoiminnan asiakkaiden osuus väestöstä yhteensä, %	0,19	0,16	0,22	0,21	0,24	0,32	0,21	
Työ- ja päivätoiminnan asiakkaiden osuus kehitysvammahuollon asiakkaita, %	58,0	49,6	53,8	46,0	54,3	55,4	53,8	
7.2 Päivä- ja työtoimintakeskusten asiakkaita yhteensä	1 007	403	380	337	433	511	3 071	
7.3 Omien päivä- ja työtoimintakeskusten asiakkaita yhteensä	559	175	234	213	200	479	1 860	
7.4 Ostopalvelujen päivä- ja työtoimintakeskusten asiakkaita yhteensä	513	232	154	131	233	49	1 312	
7.5 Tuetun työtoiminnan ja tuetun työllistymisen asiakkaita yhteensä	356	71	140	67	112	124	870	
7.6 Oman tuetun työtoiminnan asiakkaita yhteensä	188	50	73	66	0	124	501	
7.7 Ostopalvelujen tuetun työtoiminnan asiakkaita yhteensä	28	8	0	1	74	0	111	
7.8 Oman tuetun työllistymisen asiakkaita yhteensä	111	17	67	2	24	0	221	
7.9 Ostopalvelujen tuetun työllistymisen asiakkaita yhteensä	26	0	0	-	14	0	40	
Päivä- ja työtoimintakeskusten asiakkaiden osuus työ- ja päivätoiminnan asiakkaita yhteensä, %	86,5	92,2	81,5	85,5	79,4	80,5	84,3	
Tuetun työtoiminnan ja työllistymisen asiakkaiden osuus työ- ja päivätoiminnan asiakkaita yhteensä, %	30,6	16,2	30,0	17,0	20,6	19,5	23,9	
7.10 Työ- ja päivätoiminnan käyttöpäivät yhteensä	181 366	74 180	73 205	56 129	85 725	123 061	593 666	
7.10.1 Joista päivä- ja työtoiminnan käyttöpäiviä	158 788	65 654	52 563	47 081	70 017	94 120	488 223	
7.10.2 Joista tuetun työtoiminnan käyttöpäiviä	6 747	6 160	9 950	8 833	13 461	28 941	74 092	
7.10.3 Joista tuetun työllistymisen käyttöpäiviä	15 831	2 366	10 692	215	2 247	0	31 351	
Käyttöpäiviä asiakasta kohti yhteensä	156	170	157	142	157	194	163	
7.11 Työ- ja päivätoiminnan omia käyttöpäiviä yhteensä	92 601	33 646	47 990	34 176	35 108	107 321	350 842	
7.12 Työ- ja päivätoiminnan ostettuja käyttöpäiviä yhteensä	88 765	40 534	25 215	21 953	50 617	15 740	242 824	
7.13 Päivä- ja työtoimintakeskusten käyttöpäiviä yhteensä	158 788	65 654	52 563	47 081	70 017	94 120	488 223	
Käyttöpäiviä asiakasta kohti yhteensä	158	163	138	140	162	184	159	
7.14 Omien päivä- ja työtoimintakeskusten käyttöpäiviä yhteensä	73 262	25 814	27 348	25 162	34 537	78 380	264 503	
Käyttöpäiviä asiakasta kohti yhteensä	131	148	117	118	173	164	142	

7 Kehitysvammahuollon työ- ja päivätoiminta							
7.15 Ostopalvelujen päivä- ja työtoimintakeskusten käyttöpäiviä yhteensä	85 526	39 840	25 215	21 919	35 480	15 740	223 720
Käyttöpäiviä asiakasta kohti yhteensä	167	172	164	167	152	321	171
7.16 Oman tuetun työtoiminnan käyttöpäiviä yhteensä	5 644	5 466	9 950	8 799	0	28 941	58 800
Käyttöpäiviä asiakasta kohti yhteensä	30	109	136	133	0	233	117
7.17 Ostopalvelujen tuetun työtoiminnan käyttöpäiviä yhteensä	1 103	694	0	34	13 461	0	15 292
Käyttöpäiviä asiakasta kohti yhteensä	39	87	0	34	182	0	138
7.18 Oman tuetun työllistymisen käyttöpäiviä yhteensä	13 695	2 366	10 692	215	571	0	27 539
Käyttöpäiviä asiakasta kohti yhteensä	123	139	160	108	24	0	125
7.19 Ostopalvelujen tuetun työllistymisen käyttöpäiviä yhteensä	2 136	0	0	-	1 676	0	3 812
Käyttöpäiviä asiakasta kohti yhteensä	82	0	0	0	120	0	95
7.20 Työ- ja päivätoiminnan kokonaisbruttokustannukset, €	19 032 985	8 626 735	6 462 983	3 765 362	5 504 938	3 627 810	47 020 813
7.21 Työ- ja päivätoiminnasta perityt asiakasmaksut yhteensä, €	352 011	197 295	151 938	80 448	211 105	101 633	1 094 430
7.22 Työ- ja päivätoiminnan kokonaisnettokustannukset, €	18 680 974	8 429 440	6 311 045	3 684 914	5 293 833	3 526 177	45 926 383
7.23 Työ- ja päivätoimintaan liittyvät nettokuljetuskustannukset yhteensä, €	2 277 421	1 143 649	900 064	298 569	804 432	446 155	5 870 290
Kuljetuskustannusten osuus nettokustannuksista, %	12,2	13,6	14,3	8,1	15,2	12,7	12,8
Nettokustannukset työ- ja päivätoiminnan asiakasta kohti, €	16 049	19 289	13 543	9 353	9 713	5 553	12 614
Nettokustannukset työ- ja päivätoiminnan käyttöpäivää kohti, €	103	114	86	66	62	29	77
7.24 Oman työ- ja päivätoiminnan bruttokustannukset, €	9 099 462	3 869 769	3 485 650	2 295 073	2 540 000	3 066 414	24 356 368
7.25 Omasta työ- ja päivätoiminnan perityt asiakasmaksut, €	144 862	111 219	108 122	80 448	211 105	98 362	754 118
7.26 Oman työ- ja päivätoiminnan nettokustannukset, €	8 954 600	3 758 550	3 377 528	2 214 625	2 328 895	2 968 052	23 602 250
7.27 Omaan työ- ja päivätoimintaan liittyvät nettokuljetuskustannukset, €	1 056 281	606 278	542 163	298 569	414 600	430 694	3 348 585
Kuljetuskustannusten osuus nettokustannuksista, %	11,8	16,1	16,1	13,5	17,8	14,5	14,2
Nettokustannukset oman työ- ja päivätoiminnan käyttöpäivää kohti, €	97	112	70	65	66	28	67
7.28 Osetun työ- ja päivätoiminnan bruttokustannukset, €	9 933 523	4 756 966	2 977 333	1 470 289	2 964 938	561 396	22 664 445
7.29 Osetusta työ- ja päivätoiminnan perityt asiakasmaksut, €	207 149	86 076	43 816	0	0	3 271	340 312
7.30 Osetun työ- ja päivätoiminnan nettokustannukset, €	9 726 374	4 670 890	2 933 517	1 470 289	2 964 938	558 125	22 324 133
7.31 Osettuun työ- ja päivätoimintaan liittyvät nettokuljetuskustannukset, €	1 221 140	537 371	357 901	0	389 832	15 461	2 521 705
Kuljetuskustannusten osuus nettokustannuksista, %	12,6	11,5	12,2	0,0	13,1	2,8	11,3
7.32 Halvin maksettu työ- ja päivätoiminnan hoitovuorokausihinta (ostopalvelut)	36	27	37	36	20	26	20
7.33 Kallein maksettu työ- ja päivätoiminnan hoitovuorokausihinta (ostopalvelut)	339	245	279	350	253	68	350

Kuusikon kuntien kehitysvammahuollon toiminta- ja kustannustiedot	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO	Kommentit
	2015	2015	2015	2015	2015	2015	2015	
7 Kehitysvammahuollon työ- ja päivätoiminta								
Nettokustannukset ostettua työ- ja päivätoiminnan käyttöpäivää kohti, €	110	115	116	67	59	35	502	
Työ- ja päivätoiminnan keskineliövuokra	0	0	0	0	0	9	0	
Työ- ja päivätoiminnan korkein neliövuokra	0	22	22	14	19	13	22	
Työ- ja päivätoiminnan matalin neliövuokra	0	15	12	8	12	6	0	
Peruspalkka sosiaali- ja terveysalan perustutkinnolla työ- ja päivätoiminnassa	2 108	2 134	2 098	2 057	2 057	2 109	2 094	
Peruspalkka opisto/amk-tason (hoitaja/ohjaaja yms.) tutkinnolla työ- ja päivätoiminnassa	2 421	2 316	2 348	2 145	2 057	2 318	2 268	
Peruspalkka yksikön esimiestasolla työ- ja päivätoiminnassa	2 912	2 575	2 929	2 878	2 644	2 434	2 729	
8 Kehitysvammahuollon muut palvelut								
8.1 Kehitysvammaisten koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan asiakkaita yhteensä	-	229	140	146	-	292	807	
8.2 Kehitysvammaisten koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan suoritteita yhteensä	-	27 931	14 000	15 447	-	38 035	95 413	
8.3 Kehitysvammaisten koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan nettokustannukset, €	-	1 312 495	1 319 436	1 052 097	-	1 655 768	5 339 796	
8.4 Muiden palvelujen kokonaisbruttokustannukset, €	3 943 426	4 445 083	2 629 944	1 641 418	1 152 734	727 548	14 540 153	
8.5 Muista palveluista perityt asiakasmaksut yhteensä, €	0	17 860	0	25 000	5 670	0	48 530	
8.6 Muiden palvelujen kokonaisnettokustannukset, €	3 943 426	4 427 223	2 629 944	1 616 418	1 147 064	727 548	14 491 623	
Nettokustannusten osuus KvH:n kokonaisnettokustannuksista, %	4,7	12,3	9,2	5,3	4,3	2,8	10 723 418,7	
Nettokustannukset kehitysvammahuollon asiakasta kohti, €	1 964	5 025	3 037	1 886	1 142	635	162 618	
8.7 Muiden omien palvelujen kokonaisnettokustannukset, €	3 666 301	2 622 987	1 919 930	1 349 068	-	329 000	9 887 286	
8.8 Muiden ostopalvelujen kokonaisnettokustannukset, €	277 125	1 804 236	710 014	292 350	1 147 064	398 548	4 629 337	
9 Kehitysvammaisten henkilöiden asumismuoto 31.12.								
9.1 Vanhemman tai vanhempien kanssa asuvat	1 118	509	428	462	549	563	3 629	
9.1.1 0–5-vuotiaat	49	24	31	32	22	48	206	
9.1.2 6–17-vuotiaat	395	265	226	250	248	316	1 700	
9.1.3 18–25-vuotiaat	254	133	120	85	137	168	897	
9.1.4 26–49-vuotiaat	270	77	48	77	117	24	613	
9.1.5 50–64-vuotiaat	104	9	3	17	22	6	161	
9.1.6 65-vuotiaat ja vanhemmat	46	1	0	1	3	1	52	
9.2 Itsenäisesti asuvat	0	0	21	83	53	198	355	
9.2.1 18–25-vuotiaat	..	0	2	35	8	29	74	
9.2.2 26–49-vuotiaat	..	0	10	38	19	90	157	
9.2.3 50–64-vuotiaat	..	0	4	7	16	52	79	
9.2.4 65-vuotiaat ja vanhemmat	..	0	5	3	10	27	45	

Kuusikon kuntien kehitysvammahuollon toiminta- ja kustannustiedot	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO	Kommentit
	2015	2015	2015	2015	2015	2015	2015	
9 Kehitysvammaisten henkilöiden asumismuoto 31.12.								
9.3 Tuetusti asuvat	131	20	81	31	110	80	453	
9.3.1 18–25-vuotiaat	11	2	33	5	15	12	78	
9.3.2 26–49-vuotiaat	60	9	45	13	62	38	227	
9.3.3 50–64-vuotiaat	45	6	2	11	23	16	103	
9.3.4 65-vuotiaat ja vanhemmat	15	3	1	2	10	14	45	
9.4 Perhehoidossa olevat	81	20	83	10	18	4	216	
9.4.1 0–5-vuotiaat	0	0	5	0	0	0	5	
9.4.2 6–17-vuotiaat	4	2	56	0	1	0	63	
9.4.3 18–25-vuotiaat	12	4	9	2	2	1	30	
9.4.4 26–49-vuotiaat	24	5	11	1	6	1	48	
9.4.5 50–64-vuotiaat	18	7	2	5	8	1	41	
9.4.6 65-vuotiaat ja vanhemmat	23	2	0	2	1	1	29	
9.5 Asumisyksikössä asuvat	736	299	354	374	283	496	2 542	
9.5.1 0–5-vuotiaat	0	0	0	0	0	0	0	
9.5.2 6–17-vuotiaat	4	1	0	1	0	4	10	
9.5.3 18–25-vuotiaat	92	45	80	64	29	61	371	
9.5.4 26–49-vuotiaat	316	180	229	156	135	235	1 251	
9.5.5 50–64-vuotiaat	202	54	35	103	82	137	613	
9.5.6 65-vuotiaat ja vanhemmat	122	19	10	50	37	59	297	
9.6 Laitoshoidossa olevat	114	34	12	52	42	6	260	
9.6.1 0–5-vuotiaat	1	0	0	0	0	0	1	
9.6.2 6–17-vuotiaat	11	5	3	8	9	4	40	
9.6.3 18–25-vuotiaat	8	6	5	6	10	1	36	
9.6.4 26–49-vuotiaat	38	11	3	20	14	0	86	
9.6.5 50–64-vuotiaat	37	8	1	15	8	1	70	
9.6.6 65-vuotiaat ja vanhemmat	19	4	0	3	1	0	27	
Eri asumismuodoissa olevat yhteensä	2 180	882	979	1 012	1 055	1 347	7 455	
Vanhemman tai vanhempien kanssa asuvat	1 118	509	428	462	549	563	3 629	
Itsenäisesti asuvat	0	0	21	83	53	198	355	
Tuetusti asuvat	131	20	81	31	110	80	453	
Perhehoidossa olevat	81	20	83	10	18	4	216	
Asumisyksikössä asuvat	736	299	354	374	283	496	2 542	
Laitoshoidossa olevat	114	34	12	52	42	6	260	
Eri asumismuodoissa olevien jakautumien asumismuotoihin, %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Vanhemman tai vanhempien kanssa asuvat	51,3	57,7	43,7	45,7	52,0	41,8	48,7	
Itsenäisesti asuvat	0,0	0,0	2,1	8,2	5,0	14,7	4,8	
Tuetusti asuvat	6,0	2,3	8,3	3,1	10,4	5,9	6,1	
Perhehoidossa olevat	3,7	2,3	8,5	1,0	1,7	0,3	2,9	
Asumisyksikössä asuvat	33,8	33,9	36,2	37,0	26,8	36,8	34,1	
Laitoshoidossa olevat	5,2	3,9	1,2	5,1	4,0	0,4	3,5	

Kuusikon kuntien kehitysvammahuollon toiminta- ja kustannustiedot	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO	Kommentit
	2015	2015	2015	2015	2015	2015	2015	
10 Kotikuntalain ja sosiaalihuoltolain muutosten (1.1.2011) nojalla vuoden aikana muuttaneet kehitysvammahuollon asiakkaat								
10.1 Kotikuntalain ja ShL:n muutoksiin perustuvat tulot kehitysvammahuollon asiakkaista	200 308	36 685	0	311 950	6 346	225 285	780 574	
10.2 Kotikuntalain ja ShL:n muutoksiin perustuvat menot kehitysvammahuollon asiakkaista	139 312	0	0	80 603	52 879	109 017	381 811	
Erotus, tulot – menot	60 996	36 685	0	231 347	-46 533	116 268	398 763	

Liite 3: Kehitysvammahuollon toiminta- ja kustannustietojen aikasarjat 2011–2015

	Vuosi	HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos, %		Muutos, %		Muutos, %		Muutos, %		Muutos, %		Muutos, %		Muutos, %
Koko väestö 31.12.	2011	595 384	1,2	252 439	1,8	203 001	1,5	178 630	0,7	215 168	0,9	143 909	1,6	1 588 531	1,3
	2012	603 968	1,4	256 824	1,7	205 312	1,1	180 225	0,9	217 421	1,0	146 473	1,8	1 610 223	1,4
	2013	612 664	1,4	260 753	1,5	208 098	1,4	182 072	1,0	220 446	1,4	193 798	32,3	1 677 831	4,2
	2014	620 715	1,3	265 543	1,8	210 803	1,3	183 824	1,0	223 004	1,2	196 291	1,3	1 700 180	1,3
	2015	628 208	1,2	269 802	1,6	214 605	1,8	185 908	1,1	225 118	0,9	198 525	1,1	1 722 166	1,3
Kehitysvammahuollon asiakkaat															
Kunnan kehitysvammaiset henkilöt	2011	2 108	2,1	904	3,7	780	2,2	945	0,7	1 016	1,5	931	4,7	6 684	2,4
	2012	2 182	3,5	855	-5,4	811	4,0	975	3,2	1 058	4,1	949	1,9	6 830	2,2
	2013	2 209	1,2	874	2,2	850	4,8	981	0,6	1 082	2,3	1 251	31,8	7 247	6,1
	2014	2 271	2,8	884	1,1	867	2,0	1 001	2,0	1 114	3,0	1 296	3,6	7 433	2,6
	2015	2 292	0,9	881	-0,3	888	2,4	1 030	2,9	1 150	3,2	1 347	3,9	7 588	2,1
	Muutos 2011–2015, %	8,7		-2,5		13,8		9,0		13,2		44,7		13,5	
KVL:n mukaisia palveluja käyttäneet asiakkaat	2011	1 890	0,6	904	3,7	720	-0,3	829	5,5	816	-0,7	795	3,0	5 954	1,7
	2012	1 923	1,7	855	-5,4	754	4,7	847	2,2	897	9,9	789	-0,8	6 065	1,9
	2013	1 923	0,0	874	2,2	801	6,2	847	0,0	891	-0,7	1 055	33,7	6 391	5,4
	2014	1 921	-0,1	884	1,1	783	-2,2	883	4,3	811	-9,0	1 075	1,9	6 357	-0,5
	2015	2 008	4,5	881	-0,3	866	10,6	857	-2,9	1 004	23,8	1 146	6,6	6 762	6,4
	Muutos 2011–2015, %	6,2		-2,5		20,3		3,4		23,0		44,2		13,6	
Kunnan kehitysvammaisten osuus väestöstä	2011	0,35		0,36		0,38		0,53		0,47		0,65		0,42	
	2012	0,36		0,33		0,40		0,54		0,49		0,65		0,42	
	2013	0,36		0,34		0,41		0,54		0,49		0,65		0,43	
	2014	0,37		0,33		0,41		0,54		0,50		0,66		0,44	
	2015	0,36		0,33		0,41		0,55		0,51		0,68		0,44	
KVL:n mukaisia palveluja käyttäneitä asiakkaiden %-osuus kunnan kehitysvammaisista	2011	89,7		100,0		92,3		87,7		80,3		85,4		89,1	
	2012	88,1		100,0		93,0		86,9		84,8		83,1		88,8	
	2013	87,1		100,0		94,2		86,3		82,3		84,3		88,2	
	2014	84,6		100,0		90,3		88,2		72,8		82,9		85,5	
	2015	87,6		100,0		97,5		83,2		87,3		85,1		89,1	
Kehitysvammahuollon kokonaiskustannukset															
Kokonaiskustannukset (brutto)	2011	76 553 460	2,6	30 476 194	10,2	25 585 933	4,5	23 640 029	5,9	21 630 486	3,3	19 466 306	4,9	197 352 408	4,7
	2012	79 065 654	3,3	33 190 805	8,9	27 200 876	6,3	26 204 092	10,8	24 178 003	11,8	20 487 426	5,2	210 326 856	6,6
	2013	82 023 876	3,7	34 086 586	2,7	28 281 999	4,0	29 164 611	11,3	25 183 908	4,2	25 916 025	26,5	224 657 004	6,8
	2014	89 396 216	9,0	36 505 622	7,1	29 005 134	2,6	30 607 752	4,9	27 008 565	7,2	26 550 951	2,4	239 074 240	6,4
	2015	90 115 370	0,8	37 111 940	1,7	29 520 171	1,8	31 290 829	2,2	27 278 078	1,0	27 547 765	3,8	242 864 152	1,6
	Muutos 2011–2015, %	17,7		21,8		15,4		32,4		26,1		41,5		23,1	
Myyntytavut palveluista perityt asiakasmaksut	2011	7 129 486	4,5	1 173 771	13,7	1 155 212	-6,6	561 599	-14,7	527 922	-24,2	1 670 239	-0,1	12 218 229	0,8
	2012	7 109 321	-0,3	1 135 577	-3,3	1 164 512	0,8	576 736	-15,1	765 586	45,0	1 711 482	2,5	12 363 213	1,2
	2013	8 202 876	18,9	1 179 643	3,9	942 886	-19,0	549 090	15,2	853 100	11,4	1 494 123	-12,7	10 784 510	-12,8
	2014	5 691 694	-1,3	1 163 305	-1,4	927 730	-1,6	618 380	12,6	798 265	-6,4	1 462 314	-2,1	10 661 687	-1,1
	2015	5 361 066	-5,8	1 148 481	-1,3	795 750	-14,2	517 366	-16,3	786 017	-1,5	1 522 041	4,1	10 130 721	-5,0
	Muutos 2011–2015, %	9,3		3,9		4,5		2,4		2,4		8,6		6,2	
Asiakasmaksujen %-osuus bruttokustannuksista	2011	9,3		3,9		4,5		2,4		2,4		8,6		6,2	
	2012	9,0		3,4		4,3		1,8		3,2		8,4		5,9	
	2013	7,0		3,5		3,3		1,9		3,4		5,8		4,8	
	2014	6,4		3,2		3,2		2,0		3,0		5,5		4,5	
	2015	5,9		3,1		2,7		1,7		2,9		5,5		4,2	
Kehitysvammahuollon nettokustannukset	2011	69 423 974	2,4	29 302 423	10,1	24 430 721	5,1	23 078 430	6,6	21 102 564	4,3	17 796 067	5,4	185 134 179	4,9
	2012	71 956 333	3,6	32 055 227	9,4	26 036 364	6,6	25 727 357	11,5	23 412 418	10,9	18 775 944	5,5	197 963 642	6,9
	2013	76 258 208	6,0	32 906 942	2,7	27 339 113	5,0	28 615 521	11,2	24 330 808	3,9	24 421 902	30,1	213 872 494	8,0
	2014	83 704 522	9,8	35 342 317	7,4	28 077 404	2,7	29 989 372	4,8	26 210 301	7,7	25 088 637	2,7	228 412 552	6,8
	2015	84 754 304	1,3	35 963 459	1,8	28 724 421	2,3	30 773 463	2,6	26 492 060	1,1	26 025 724	3,7	232 733 431	1,9
	Muutos 2011–2015, %	22,1		22,7		17,6		33,3		25,5		46,2		25,7	
Kehitysvammahuollon nettokustannukset kunnan asukasta kohti	2011	117		116		120		129		98		124		117	
	2012	119		125		127		143		108		128		123	
	2013	124		126		131		157		110		126		127	
	2014	135		133		133		163		118		128		134	
	2015	135		133		134		166		118		131		135	
Kehitysvammahuollon nettokustannukset asiakasta kohti	2011	36 732	1,7	32 414	6,2	33 932	5,4	27 839	1,0	25 861	5,0	22 385	2,3	31 094	3,1
	2012	37 419	1,9	37 491	15,7	34 531	1,8	30 375	9,1	26 101	0,9	23 797	6,3	32 640	5,0
	2013	39 656	6,0	37 651	0,4	34 131	-1,2	33 785	11,2	27 307	4,6	23 149	-2,7	33 465	2,5
	2014	43 573	9,9	39 980	6,2	35 859	5,1	33 963	0,5	32 318	18,4	23 338	0,8	35 931	7,4
	2015	42 208	-3,1	40 821	2,1	33 169	-7,5	35 908	5,7	26 387	-18,4	22 710	-2,7	34 418	-4,2
Kehitysvammaisten laitoshoido															
Laitoshoidon asiakkaat	2011	347	-6,7	111	-24,0	72	-11,1	171	-2,8	162	-11,0	313	1,3	1 176	-7,1
	2012	319	-8,1	99	-10,8	69	-4,2	164	-4,1	152	-6,2	230	-26,5	1 033	-12,2
	2013	288	-9,7	106	7,1	78	13,0	145	-11,6	135	-11,2	292	27,0	1 044	1,1
	2014	229	-20,5	97	-8,5	83	6,4	141	-2,8	114	-15,6	98	-66,4	762	-27,0
	2015	209	-8,7	87	-10,3	26	-68,7	137	-2,8	116	1,8	80	-18,4	655	-14,0
	Muutos 2011–2015, %	-39,8		-21,6		-63,9		-19,9		-28,4		-74,4		-44,3	
Laitoshoidon asiakkaiden %-osuus kaikista kehitysvammahuollon asiakkaista	2011	18,4		12,3		10,0		20,6		19,9		39,4		19,8	
	2012	16,6		11,6		9,2		19,4		16,9		29,2		17,0	
	2013	15,0		12,1		9,7		17,1		15,2		27,7		16,3	
	2014	11,9		11,0		10,6		16,0		14,1		9,1		12,0	
	2015	10,4		9,9		3,0		16,0		11,6		7,0		9,7	
Joista lyhytaikaisen laitoshoidon asiakkaat	2011	75	-16,7	65	-24,4	23	-17,9	49	22,5	42	-30,0	261	6,1	515	-6,4
	2012	70	-6,7	48	-26,2	21	-8,7	35	-28,6	41	-2,4	184	-29,5	399	-22,5
	2013	73	4,3	55	14,6	34	61,9	34	-2,9	41	0,0	238	29,3	475	19,0
	2014	74	1,4	50	-9,1	36	5,9								

	Vuosi	HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
		Muutos, %		Muutos, %		Muutos, %		Muutos, %		Muutos, %		Muutos, %		Muutos, %	
Kehitysvammaisten laitoshoido															
Joista pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaat	2011	277	-3,5	61	1,7	49	-7,5	132	-2,9	120	-1,6	52	-17,5	691	-4,2
	2012	253	-8,7	53	-13,1	48	-2,0	132	0,0	111	-7,5	46	-11,5	643	-6,9
	2013	221	-12,6	51	-3,8	44	-8,3	111	-15,9	94	-15,3	54	17,4	575	-10,6
	2014	156	-29,4	49	-3,9	47	6,8	100	-9,9	80	-14,9	8	-85,2	440	-23,5
	2015	129	-17,3	37	-24,5	15	-68,1	99	-1,0	68	-15,0	9	12,5	357	-18,9
Muutos 2011–2015, %		-53,4		-39,3		-69,4		-25,0		-43,3		-82,7		-48,3	
Lyhytaikaisen laitoshoidon asiakkaiden %-osuus laitoshoidon asiakkaista	2011	21,6		58,6		31,9		28,7		25,9		83,4		43,8	
	2012	21,9		48,5		30,4		21,3		27,0		80,0		38,6	
	2013	25,3		51,9		43,6		23,4		30,4		81,5		45,5	
	2014	32,3		51,5		43,4		31,9		29,8		91,8		43,2	
	2015	40,7		57,5		42,3		31,4		41,4		88,8		47,0	
Laitoshoidon käyttöpäivät	2011	95 901	-3,8	22 346	-5,2	18 141	-4,6	47 678	-1,0	39 753	-15,7	20 355	-10,3	244 174	-6,2
	2012	85 580	-10,8	20 573	-7,9	17 740	-2,2	44 409	-6,9	39 111	-1,6	19 517	-4,1	226 930	-7,1
	2013	70 257	-17,9	19 465	-5,4	16 161	-8,9	37 057	-16,6	31 878	-18,5	20 060	2,8	194 878	-14,1
	2014	52 443	-25,4	18 803	-3,4	13 597	-15,9	36 605	-1,2	29 398	-7,8	9 462	-52,8	160 308	-17,7
	2015	46 574	-11,2	16 583	-11,8	6 023	-55,7	28 185	-23,0	22 121	-24,8	4 568	-51,7	124 054	-22,6
Muutos 2011–2015, %		-51,4		-25,8		-66,8		-40,9		-44,4		-77,6		-49,2	
Joista lyhytaikaisen laitoshoidon käyttöpäivät	2011	4 168	4,4	3 579	-20,0	1 029	-16,7	2 370	-13,0	3 186	-26,3	3 856	32,6	18 188	-7,5
	2012	4 343	4,2	3 046	-14,9	863	-16,1	2 091	-11,8	3 636	14,1	3 200	-17,0	17 179	-5,5
	2013	5 388	24,1	2 499	-18,0	1 318	52,7	1 508	-27,9	2 842	-21,8	3 898	21,8	17 453	1,6
	2014	3 610	-33,0	3 366	34,7	1 684	27,8	2 011	33,4	2 701	-5,0	3 139	-19,5	16 511	-5,4
	2015	4 255	17,9	3 619	7,5	1 492	-11,4	10 955	444,8	1 580	-41,5	2 010	-36,0	23 911	44,8
Muutos 2011–2015, %		2,1		1,1		45,0		362,2		-50,4		-47,9		31,5	
Lyhytaikaisen laitoshoidon käyttöpäivien %-osuus laitoshoidon käyttöpäivistä	2011	4,3		16,0		5,7		5,0		8,0		18,9		7,4	
	2012	5,1		14,8		4,9		4,7		9,3		16,4		7,6	
	2013	7,7		12,8		8,2		4,1		8,9		19,4		9,0	
	2014	6,9		17,9		12,4		5,5		9,2		33,2		10,3	
	2015	9,1		21,8		24,8		38,9		7,1		44,0		19,3	
Laitoshoidon käyttöpäiviä asiakasta kohti	2011	276	3,2	201	24,7	252	7,4	279	1,9	245	-5,3	65	-11,5	208	1,0
	2012	268	-2,9	208	3,2	257	2,0	271	-2,9	257	4,9	85	30,5	220	5,8
	2013	244	-9,1	184	-11,6	207	-19,4	256	-5,6	236	-8,2	69	-19,0	187	-15,0
	2014	229	-6,1	194	5,6	164	-20,9	260	1,6	258	9,2	97	40,5	210	12,7
	2015	223	-2,7	191	-1,7	232	41,4	206	-20,8	191	-26,1	57	-40,9	189	-10,0
Lyhytaikaisen laitoshoidon käyttöpäiviä lyhytaikaista asiakasta kohti	2011	56	25,3	55	5,9	45	1,4	48	-29,0	76	5,2	15	25,0	35	-1,2
	2012	62	11,6	63	15,2	41	-8,1	60	23,5	89	16,9	17	17,7	43	21,9
	2013	74	19,0	45	-28,4	39	-5,7	44	-25,8	69	-21,8	16	-5,8	37	-14,7
	2014	49	-33,9	67	48,2	47	20,7	45	0,8	79	14,6	35	113,0	50	36,6
	2015	50	2,6	72	7,5	136	190,0	255	470,1	33	-58,6	28	-18,8	78	54,7
Laitoshoidon nettokustannukset euroa	2011	23 047 052	0,9	5 575 824	4,7	4 126 258	-1,3	9 738 869	3,9	8 675 742	-13,0	4 988 170	-9,0	56 151 915	-1,8
	2012	20 879 602	-9,4	5 426 518	-2,7	4 136 999	0,3	9 874 526	1,4	9 376 086	8,1	5 088 253	2,0	54 781 984	-2,4
	2013	19 289 831	-7,6	5 327 197	-1,8	3 869 163	-6,5	9 162 844	-7,2	9 459 636	0,9	6 715 140	32,0	53 823 811	-1,7
	2014	16 992 703	-11,9	5 403 121	1,4	4 077 022	5,4	9 918 396	8,2	9 191 902	-2,8	3 717 120	-44,6	49 300 264	-8,4
	2015	14 726 174	-13,3	4 300 116	-20,4	2 786 229	-31,7	8 577 231	-13,5	7 749 784	-15,7	2 556 097	-31,2	40 695 631	-17,5
Muutos 2011–2015, %		-36,1		-22,9		-32,5		-11,9		-10,7		-48,8		-27,5	
Laitoshoidon nettokustannusten %-osuus KvH:n kokonaiskustannuksista	2011	33,2		19,0		16,9		42,2		41,1		28,0		30,3	
	2012	29,0		16,9		15,9		38,4		40,0		27,1		27,7	
	2013	25,3		16,2		14,2		32,0		38,9		27,5		25,2	
	2014	20,3		15,3		14,5		33,1		35,1		14,8		21,6	
	2015	17,4		12,0		9,7		27,9		29,3		9,8		17,5	
Laitoshoidon nettokustannukset asiakasta kohti	2011	66 418	8,1	50 233	37,7	57 309	11,0	56 952	6,9	53 554	-2,3	15 937	-10,1	47 748	5,7
	2012	65 453	-1,5	54 813	9,1	59 957	4,6	60 211	5,7	61 685	15,2	22 123	38,8	53 032	11,1
	2013	66 979	2,3	50 257	-8,3	49 605	-17,3	63 192	5,0	70 071	13,6	22 997	4,0	51 555	-2,8
	2014	74 204	10,8	55 702	10,8	49 121	-1,0	70 343	11,3	80 631	15,1	37 930	64,9	64 699	25,5
	2015	70 460	-5,0	49 427	-11,3	107 163	118,2	62 608	-11,0	66 808	-17,1	31 951	-15,8	62 131	-4,0
Laitoshoidon nettokustannukset käyttöpäivää kohden	2011	240	4,8	250	10,4	227	3,4	204	5,0	218	3,2	245	1,5	230	4,7
	2012	244	1,5	264	5,7	233	2,5	222	8,9	240	9,8	261	6,4	241	5,0
	2013	275	12,5	274	3,8	239	2,7	247	11,2	297	23,8	335	28,4	276	14,4
	2014	324	18,0	287	5,0	300	25,2	271	9,6	313	5,4	393	17,4	308	11,3
	2015	316	-2,4	259	-9,8	463	54,3	304	12,3	350	12,0	560	42,4	328	6,7
Kehitysvammaisten perhehoito															
Perhehoidon asiakkaat	2011	139	-2,1	107	5,9	99	0,0	32	-5,9	27	12,5	1	-50,0	405	0,7
	2012	126	-9,4	82	-23,4	82	-17,2	40	25,0	29	7,4	1	0,0	360	-11,1
	2013	116	-7,9	77	-6,1	83	1,2	48	20,0	29	0,0	1	0,0	354	-1,7
	2014	114	-1,7	60	-22,1	78	-6,0	35	-27,1	34	17,2	2	100,0	323	-8,8
	2015	113	-0,9	50	-16,7	93	19,2	36	2,9	35	2,9	6	200,0	333	3,1
Muutos 2011–2015, %		-18,7		-53,3		-6,1		12,5		29,6		500,0		-17,8	
Joista lyhytaikaisen perhehoidon asiakkaat	2011	49	-3,9	74	2,8	80	0,0	20	-9,1	10	0,0	1	-50,0	234	-1,3
	2012	36	-26,5	56	-24,3	62	-22,5	28	40,0	10	0,0	1	0,0	193	-17,5
	2013	28	-22,2	53	-5,4	65	4,8	37	32,1	12	20,0	1	0,0	196	1,6
	2014	29	3,6	37	-30,2	60	-7,7	25	-32,4	17	41,7	1	0,0	169	-13,8
	2015	27	-6,9	27	-27,0	75	25,0	26	4,0	15	-11,8	2	100,0	172	1,8
Perhehoidon asiakkaiden %- osuus kaikista kehitysvammahuollon asiakkaista	2011	7,4		11,8		13,8		3,9		3,3		0,1		6,8	
	2012	6,6		9,6		10,9		4,7		3,2		0,1		5,9	
	2013	6,0		8,8		10,4		5,7		3,3		0,1		5,5	
	2014	5,9		6,8		10,0		4,0		4,2		0,2		5,1	
	2015	5,6		5,7		10,7		4,2		3,5		0,5		4,9	
Lyhytaikaisen perhehoidon asiakkaiden %-osuus perhehoidon asiakkaista	2011	35,3		69,2		80,8		62,5		37,0		100,0		57,8	
	2012	28,6		68,3		75,6		70,0		34,5		100,0		53,6	
	2013	24,1		68,8		78,3		77,1		41,4		100,0		55,4	
	2014	25,4		61,7		76,9		71,4		50,0		50,0		52,3	
	2015	23,9		54,0		80,6		72,2		42,9					

	Vuosi	HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
		Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %
Kehitysvammaisten perhehoito															
Joista lyhytaikaisen perhehoidon käyttöpäivät	2011	1 336	-6,4	1 679	5,4	2 119	-16,8	743	-5,9	204	-13,2	23	-85,0	6 104	-9,5
	2012	952	-28,7	1 406	-16,3	1 668	-21,3	993	33,6	399	95,6	37	60,9	5 455	-10,6
	2013	912	-4,2	1 097	-22,0	1 602	-4,0	771	-22,4	381	-4,5	158	327,0	4 921	-9,8
	2014	745	-18,3	1 049	-4,4	1 374	-14,2	698	-9,5	284	-25,5	40	-74,7	4 190	-14,9
	2015	853	14,5	705	-32,8	2 593	88,7	749	7,3	447	57,4	52	30,0	5 399	28,9
Lyhytaikaisen perhehoidon käyttöpäivien %-osuus perhehoidon käyttöpäivistä	2011	4,0		15,2		24,4		14,7		3,5		100,0		9,6	
	2012	2,9		13,4		22,9		18,7		6,1		100,0		8,7	
	2013	2,8		12,2		21,0		17,2		6,2		100,0		8,2	
	2014	2,4		11,7		18,2		16,1		4,7		9,9		7,1	
	2015	2,7		8,7		29,1		17,1		7,2		6,0		9,0	
Perhehoidon käyttöpäiviä asiakasta kohti	2011	239	1,6	103	-7,5	88	-4,7	158	4,1	218	5,0	23	-69,9	158	-1,0
	2012	263	10,0	128	24,0	89	1,2	133	-15,8	224	2,7	37	60,9	174	10,5
	2013	279	6,0	117	-8,5	92	3,2	93	-29,7	212	-5,5	158	327,0	169	-3,2
	2014	277	-0,6	150	28,3	97	5,4	124	32,9	176	-16,8	203	28,2	182	8,0
	2015	276	-0,5	163	8,5	96	-0,9	122	-1,5	176	0,2	145	-28,6	179	-1,7
Lyhytaikaisen perhehoidon käyttöpäiviä lyhytaikaista asiakasta kohti	2011	27		23		26		37		20		23		26	
	2012	26		25		27		35		40		37		28	
	2013	33		21		25		21		32		158		25	
	2014	26		28		23		28		17		40		25	
	2015	32		26		35		29		30		26		31	
Perhehoidon nettokustannukset	2011	1 897 318	-2,4	737 199	-6,9	425 419	1,3	202 503	-6,0	108 215	-35,0	3 030	-58,2	3 373 684	-4,8
	2012	1 987 254	4,7	606 638	-17,7	341 521	-19,7	234 557	15,8	341 987	216,0	3 307	9,1	3 515 264	4,2
	2013	2 034 208	2,4	625 034	3,0	388 193	13,7	257 386	9,7	254 117	-25,7	4 043	22,3	3 562 981	1,4
	2014	2 040 590	0,3	562 927	-9,9	352 652	-9,2	242 973	-5,6	330 239	30,0	20 067	396,3	3 549 449	-0,4
	2015	2 034 533	-0,3	541 562	-3,8	460 715	30,6	265 133	9,1	414 585	25,5	40 625	102,4	3 757 153	5,9
Muutos 2011–2015, %		7,2		-26,5		8,3		30,9		283,1		1240,8		11,4	
Perhehoidon nettokustannusten %-osuus KvH:n nettokustannuksista	2011	2,7		2,5		1,7		0,9		0,5		0,0		1,8	
	2012	2,8		1,9		1,3		0,9		1,5		0,0		1,8	
	2013	2,7		1,9		1,4		0,9		1,0		0,0		1,7	
	2014	2,4		1,6		1,3		0,8		1,3		0,1		1,6	
	2015	2,4		1,5		1,6		0,9		1,6		0,2		1,6	
Perhehoidon nettokustannukset asiakasta kohti	2011	13 650	-0,3	6 890	-12,1	4 297	1,3	6 328	-0,1	4 008	-42,2	3 030	-16,4	8 330	-5,5
	2012	15 772	15,3	7 398	-5,6	4 165	-1,8	5 864	-7,4	11 793	70,0	3 307	-8,8	9 765	10,8
	2013	17 536	28,5	8 117	17,8	4 677	8,8	5 362	-15,3	8 763	118,6	4 043	33,4	10 065	20,8
	2014	17 900	13,5	9 382	26,8	4 521	8,6	6 942	18,4	9 713	-17,6	10 034	203,4	10 989	12,5
	2015	18 005	2,7	10 831	33,4	4 954	5,9	7 365	37,3	11 845	35,2	6 771	67,5	11 283	12,1
Perhehoidon nettokustannukset käyttöpäivää kohti	2011	57	-1,8	67	-5,0	49	6,3	40	-4,0	18	-45,0	132	177,9	53	-4,5
	2012	60	5,0	58	-13,4	47	-4,2	44	10,0	53	186,4	89	-32,2	56	6,1
	2013	63	4,9	69	19,9	51	8,8	58	30,2	41	-21,4	26	-71,4	60	6,5
	2014	65	2,7	63	-9,9	47	-8,3	56	-2,6	55	33,2	50	93,6	60	1,1
	2015	65	1,1	67	6,4	52	10,5	60	7,8	67	21,7	47	-5,5	63	4,4
Kehitysvammaisten asumispalvelut															
Asumispalvelujen asiakkaat	2011	943	5,0	478	10,1	409	10,5	394	1,5	364	16,3	348	-6,7	2 936	5,8
	2012	978	3,7	475	-0,6	436	6,6	432	9,6	408	12,1	362	4,0	3 091	5,3
	2013	1 047	7,1	475	0,0	433	-0,7	500	15,7	446	9,3	540	49,2	3 441	11,3
	2014	1 110	6,0	487	2,5	500	15,5	491	-1,8	435	-2,5	552	2,2	3 575	3,9
	2015	1 119	0,8	492	1,0	593	18,6	556	13,2	456	4,8	625	13,2	3 841	7,4
Muutos 2011–2015, %		18,7		2,9		45,0		41,1		25,3		79,6		30,8	
Joista lyhytaikaisten asumispalvelujen asiakkaat	2011	259	2,4	227	15,8	121	15,2	114	-4,2	59	110,7	31	14,8	811	11,4
	2012	271	4,6	179	-21,1	124	2,5	141	23,7	64	8,5	24	-22,6	803	-1,0
	2013	257	-5,2	174	-2,8	111	-10,5	150	6,4	46	-28,1	21	-12,5	759	-5,5
	2014	279	8,6	184	5,7	125	12,6	134	-10,7	54	17,4	55	161,9	831	9,5
	2015	252	-9,7	180	-2,2	127	1,6	150	11,9	33	-38,9	55	0,0	797	-4,1
Asumispalvelujen asiakkaiden %-osuus kaikista KvH:n asiakkaista	2011	49,9		52,9		56,8		47,5		44,6		43,8		49,3	
	2012	50,9		55,6		57,8		51,0		45,5		45,9		51,0	
	2013	54,4		54,3		54,1		59,0		50,1		51,2		53,8	
	2014	57,8		55,1		63,9		55,6		53,6		51,3		56,2	
	2015	55,7		55,8		68,5		64,9		45,4		54,5		56,8	
Lyhytaikaisten asiakkaiden %-osuus asumispalvelujen asiakkaista	2011	27,5		47,5		29,6		28,9		16,2		8,9		27,6	
	2012	27,7		37,7		28,4		32,6		15,7		6,6		26,0	
	2013	24,5		36,6		25,6		30,0		10,3		3,9		22,1	
	2014	25,1		37,8		25,0		27,3		12,4		10,0		23,2	
	2015	22,5		36,6		21,4		27,0		7,2		8,8		20,7	
Asumispalvelujen käyttöpäivät	2011	251 122	3,2	102 176	12,1	101 262	8,9	104 096	6,8	102 548	10,1	127 782	5,3	788 986	6,7
	2012	262 829	4,7	115 729	13,3	110 414	9,0	114 945	10,4	115 270	12,4	131 571	3,0	850 758	7,8
	2013	283 196	7,7	113 519	-1,9	116 022	5,1	129 603	12,8	134 005	16,3	152 280	15,7	928 625	9,2
	2014	306 572	8,3	119 455	5,2	126 417	9,0	128 803	-0,6	128 504	-4,1	164 044	7,7	973 795	4,9
	2015	317 570	3,6	120 896	1,2	142 584	12,8	136 449	5,9	140 799	9,6	179 565	9,5	1 037 863	6,6
Muutos 2011–2015, %		26,5		18,3		40,8		31,1		37,3		40,5		31,5	
Joista lyhytaikaisten asiakkaiden käyttöpäivät	2011	8 957	2,6	6 684	-7,0	3 366	10,8	2 619	-12,4	592	1,4	1 593	10,0	23 811	-0,7
	2012	9 900	10,5	6 585	-1,5	3 894	15,7	2 416	-7,8	1 589	168,4	934	-41,4	25 318	6,3
	2013	9 563	-3,4	5 798	-12,0	3 758	-3,5	2 578	6,7	1 381	-13,1	545	-41,6	23 623	-6,7
	2014	10 845	13,4	9 193	58,6	3 830	1,9	3 894	51,0	1 841	33,3	1 144	109,9	30 747	30,2
	2015	7 126	-34,3	8 805	-4,2	5 632	47,0	3 090	-20,6	1 085	-41,1	359	-68,6	26 097	-15,1
Lyhytaikaisten asiakkaiden käyttöpäivien %-osuus asumispalvelujen käyttöpäivistä	2011	3,6		6,5		3,3		2,5		0,6		1,2		3,0	
	2012	3,8		5,7		3,5		2,1		1,4		0,7		3,0	
	2013	3,4		5,1		3,2		2,0		1,0		0,4		2,5	
	2014	3,5		7,7		3,0		3,0		1,4		0,7		3,2	
	2015	2,2		7,3		3,9		2,3		0,8		0,2		2,5	
Asumispalvelujen käyttöpäivät asiakasta kohti	2011	266	-1,7	214	1,8	248	-1,5	264	5,1	282	-5,3	367	12,9	269	0,9
	2012	269	0,9	244	14,0	253	2,3	266	0,7	283	0,3	363	-1,0	275	2,4
	2013	270	0,6	239	-1,9	268	5,8	259	-2,6	300	6,3	282	-22		

	Vuosi	HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
		Muutos,%		Muutos,%		Muutos,%		Muutos,%		Muutos,%		Muutos,%		Muutos,%	
Kehitysvammaisten asumispalvelut															
Asumispalvelujen käyttöpäivät lyhytaikaista asiakasta kohti	2011	35		29		28		23		10		51		29	
	2012	37		37		31		17		25		39		32	
	2013	37		33		34		17		30		26		31	
	2014	39		50		31		29		34		21		37	
	2015	28		49		44		21		33		7		33	
Asumispalvelujen nettokustannukset	2011	26 900 080	4,2	13 943 049	18,1	12 980 793	7,5	8 538 260	10,5	7 040 215	31,0	9 682 300	14,8	79 084 697	11,0
	2012	30 681 174	14,1	16 203 779	16,2	14 248 282	9,8	10 806 425	26,6	7 951 485	12,9	10 256 917	5,9	90 148 062	14,0
	2013	35 495 219	15,7	16 644 363	2,7	15 429 760	8,3	14 141 884	30,9	9 246 508	16,3	13 871 965	35,2	104 829 699	16,3
	2014	43 032 805	21,2	18 461 499	10,9	15 555 760	0,8	14 642 772	3,5	10 663 987	15,3	17 054 674	22,9	119 411 497	13,9
	2015	45 369 197	5,4	18 265 118	-1,1	16 536 488	6,3	16 629 767	13,6	11 886 795	11,5	19 175 277	12,4	127 862 642	7,1
Muutos 2011–2015, %		68,7		31,0		27,4		94,8		68,8		98,0		61,7	
Asumispalvelujen nettokustannusten %-osuus KvH:n kustannuksista	2011	38,7		47,6		53,1		37,0		33,4		54,4		42,7	
	2012	42,6		50,5		54,7		42,0		34,0		54,6		45,5	
	2013	46,5		50,6		56,4		49,4		38,0		56,8		49,0	
	2014	51,4		52,2		55,4		48,8		40,7		68,0		52,3	
	2015	53,5		50,8		57,6		54,0		44,9		73,7		54,9	
Asumispalvelujen nettokustannukset asiakasta kohti	2011	28 526	-0,8	29 170	7,2	31 738	-2,8	21 671	8,8	19 341	12,6	27 823	23,1	26 936	4,9
	2012	31 371	10,0	34 113	16,9	32 680	3,0	25 015	15,4	19 489	0,8	28 334	1,8	29 165	8,3
	2013	33 902	8,1	35 041	2,7	35 635	9,0	28 284	13,1	20 732	6,4	25 689	-9,3	30 465	4,5
	2014	38 768	14,4	37 909	8,2	31 112	-12,7	29 822	5,4	24 515	18,2	30 896	20,3	33 402	9,6
	2015	40 544	4,6	37 124	-2,1	27 886	-10,4	29 910	0,3	26 068	6,3	30 680	-0,7	33 289	-0,3
Asumispalvelujen nettokustannukset käyttöpäivää kohti	2011	107	0,9	136	5,3	128	-1,3	82	3,4	69	18,9	76	9,1	100	4,0
	2012	117	9,0	140	2,6	129	0,7	94	14,6	69	0,5	78	2,9	106	5,7
	2013	125	7,4	147	4,7	133	3,1	109	16,1	69	0,0	91	16,9	113	6,5
	2014	140	12,0	155	5,4	123	-7,5	114	4,2	83	20,3	104	14,1	123	8,6
	2015	143	1,8	151	-2,2	116	-5,7	122	7,2	84	1,7	107	2,7	123	0,5
Autettu asuminen															
Autetun asumisen asiakkaat	2011	672	4,7	413	28,3	333	8,5	272	4,2	206	43,1	278	11,2	2 174	12,9
	2012	700	4,2	383	-7,3	340	2,1	328	20,6	236	14,6	287	3,2	2 274	4,6
	2013	748	6,9	392	2,3	345	1,5	369	12,5	263	14,4	424	47,7	2 541	11,7
	2014	819	9,5	411	4,8	380	10,1	366	-0,8	251	-4,6	381	-10,1	2 608	2,6
	2015	816	-0,4	414	0,7	402	5,8	428	16,9	261	4,0	476	24,9	2 797	7,2
Muutos 2011–2015, %		21,4		0,2		20,7		57,4		26,7		71,2		28,7	
Joista lyhytaikaiset autetun asumisen asiakkaat	2011	241	2,1	220	19,6	121	16,3	109	-7,6	59	118,5	31	14,8	781	12,2
	2012	256	6,2	174	-20,9	124	2,5	139	27,5	64	8,5	34	9,7	791	1,3
	2013	244	-4,7	169	-2,9	111	-10,5	149	7,2	46	-28,1	66	94,1	785	-0,8
	2014	268	9,8	168	-0,6	125	12,6	134	-10,1	54	17,4	55	-16,7	804	2,4
	2015	236	-11,9	171	1,8	139	11,2	149	11,2	33	-38,9	120	118,2	848	5,5
Autetun asumisen asiakkaiden %-osuus asumispalvelujen asiakkaista	2011	71,3		86,4		81,4		69,0		56,6		79,9		74,0	
	2012	71,6		80,6		78,0		75,9		57,8		79,3		73,6	
	2013	71,4		82,5		79,7		73,8		59,0		78,5		73,8	
	2014	73,8		84,4		76,0		74,5		57,7		69,0		73,0	
	2015	72,9		84,1		67,8		77,0		57,2		76,2		72,8	
Autetun asumisen käyttöpäivät	2011	157 335	4,6	68 102	14,6	76 485	6,9	57 602	7,4	47 776	21,7	86 841	12,6	494 141	9,5
	2012	165 583	5,2	83 007	21,9	77 896	1,8	65 715	14,1	54 928	15,0	87 749	1,0	534 878	8,2
	2013	180 441	9,0	83 432	0,5	79 049	1,5	82 992	26,3	74 256	35,2	109 575	24,9	609 745	14,0
	2014	201 009	11,4	93 315	11,8	83 292	5,4	85 001	2,4	67 452	-9,2	124 473	13,6	654 542	7,3
	2015	210 576	4,8	93 608	0,3	92 158	10,6	90 564	6,5	74 114	9,9	134 725	8,2	695 745	6,3
Joista lyhytaikaisten asiakkaiden käyttöpäivät	2011	8 147	3,6	6 536	-3,2	3 366	11,2	2 619	-10,4	592	2,2	1 593	10,0	22 853	1,1
	2012	9 092	11,6	6 238	-4,6	3 890	15,6	2 416	-7,8	1 589	168,4	934	-41,4	24 159	5,7
	2013	8 863	-2,5	5 281	-15,3	3 758	-3,4	2 578	6,7	1 381	-13,1	545	-41,6	22 406	-7,3
	2014	10 243	15,6	8 650	63,8	3 830	1,9	3 894	51,0	1 841	33,3	1 144	109,9	29 602	32,1
	2015	6 484	-36,7	8 268	-4,4	5 632	47,0	3 090	-20,6	1 085	-41,1	359	-68,6	24 918	-15,8
Autetun asumisen käyttöpäivien %-osuus asumispalvelujen käyttöpäivistä	2011	62,7		66,7		75,5		55,3		46,6		68,0		62,6	
	2012	63,0		71,7		70,5		57,2		47,7		66,7		62,9	
	2013	63,7		73,5		68,1		64,0		55,4		72,0		65,7	
	2014	65,6		78,1		65,9		66,0		52,5		75,9		67,2	
	2015	66,3		77,4		64,6		66,4		52,6		75,0		67,0	
Lyhytaikaisen autetun asumisen käyttöpäivien %-osuus autetun asumisen käyttöpäivistä	2011	5,2		9,6		4,4		4,5		1,2		1,8		4,6	
	2012	5,5		7,5		5,0		3,7		2,9		1,1		4,5	
	2013	4,9		6,3		4,8		3,1		1,9		0,5		3,7	
	2014	5,1		9,3		4,6		4,6		2,7		0,9		4,5	
	2015	3,1		8,8		6,1		3,4		1,5		0,3		3,6	
Autetun asumisen käyttöpäivät asiakasta kohti	2011	234	-0,1	165	-10,6	230	-1,4	212	3,1	232	-14,9	312	1,3	227	-3,0
	2012	237	1,0	217	31,4	229	-0,3	200	-5,4	233	0,4	306	-2,1	235	3,5
	2013	241	2,0	213	-1,8	229	0,0	225	12,3	282	21,3	258	-15,5	240	2,0
	2014	245	1,7	227	6,7	219	-4,3	232	3,3	269	-4,8	327	26,4	251	4,6
	2015	258	5,1	226	-0,4	229	4,6	212	-8,9	284	5,7	283	-13,4	249	-0,9
Autetun asumisen nettokustannukset	2011	21 476 693	4,1	11 959 921	21,9	11 702 863	8,4	6 778 544	7,5	5 702 115	38,6	8 842 533	15,7	66 462 669	12,1
	2012	25 045 373	16,6	14 258 092	19,2	12 689 076	8,4	8 631 762	27,3	6 573 002	15,3	9 108 378	3,0	76 305 682	14,8
	2013	29 153 961	16,4	14 994 383	5,2	13 701 357	8,0	12 021 614	39,3	7 775 103	18,3	12 901 599	41,6	90 548 018	18,7
	2014	36 036 767	23,6	16 811 237	12,1	13 663 435	-0,3	12 570 358	4,6	8 796 933	13,1	15 618 130	21,1	103 496 860	14,3
	2015	38 570 023	7,0	16 734 206	-0,5	14 640 744	7,2	14 235 801	13,2	10 451 691	18,8	17 123 477	9,6	111 755 942	8,0
Muutos 2011–2015, %		79,6		39,9		25,1		110,0		83,3		93,6		68,1	
Autetun asumisen nettokustannusten %-osuus asumispalvelujen nettokustannuksista	2011	79,8		85,8		90,2		79,4		81,0		91,3		84,0	
	2012	81,6		88,0		89,1		79,9		82,7		88,8		84,6	
	2013	82,1		90,1		88,8		85,0		84,1		93,0		86,4	
	2014	83,7		91,1		87,8		85,8		82,5		91,6		86,7	
	2015	85,0		91,6		88,5		85,6		87,9		89,3		87,4	
Autetun asumisen nettokustannusten %-osuus KvH:n nettokustannuksista	2011	30,9		40,8		47,9		29,4		27,0		49,7		35,9	

	Vuosi	HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
		Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %
Kehitysvammaisten asumispalvelut															
Autettu asuminen															
Autetun asumisen nettokustannukset käyttöpäivää kohti	2011	137	-0,5	176	6,4	153	1,4	118	0,0	119	13,9	102	2,7	135	2,4
	2012	151	10,8	172	-2,2	163	6,5	131	11,6	120	0,3	104	1,9	143	6,1
	2013	162	6,8	180	4,6	173	6,4	145	10,3	105	-12,5	118	13,4	149	4,1
	2014	179	11,0	180	0,2	164	-5,4	148	2,1	130	24,6	125	6,6	158	6,5
	2015	183	2,2	179	-0,8	159	-3,2	157	6,3	141	8,1	127	1,3	161	1,6
Ohjattu asuminen															
Ohjatun asumisen asiakkaat	2011	194	-13,0	81	1,3	44	-15,4	96	3,2	71	-2,7	70	-1,4	556	-6,1
	2012	186	-4,1	75	-7,4	58	31,8	104	8,3	73	2,8	66	-5,7	562	1,1
	2013	182	-2,2	74	-1,3	60	3,4	99	-4,8	71	-2,7	90	36,4	576	2,5
	2014	179	-1,6	72	-2,7	60	0,0	104	5,1	77	8,5	133	47,8	625	8,5
	2015	193	7,8	71	-1,4	64	6,7	109	4,8	74	-3,9	88	-33,8	599	-4,2
Ohjatun asumisen asiakkaiden %-osuus asumispalvelujen asiakkaista	2011	20,6		16,9		10,8		24,4		19,5		20,1		18,9	
	2012	19,0		15,8		13,3		24,1		17,9		18,2		18,2	
	2013	17,4		15,6		13,9		19,8		15,9		16,7		16,7	
	2014	16,1		14,8		12,0		21,2		17,7		24,1		17,5	
	2015	17,2		14,4		10,8		19,6		16,2		14,1		15,6	
Ohjatun asumisen käyttöpäivät	2011	56 612	-10,5	24 411	7,9	15 189	-10,4	33 343	4,7	24 614	0,4	23 068	-4,6	177 237	-3,3
	2012	55 556	-1,9	24 543	0,5	18 703	23,1	35 872	7,6	24 634	0,1	22 646	-1,8	181 954	2,7
	2013	56 598	1,9	22 786	-7,2	17 963	-4,0	31 690	-11,7	24 610	-0,1	25 845	14,1	179 492	-1,4
	2014	57 357	1,3	20 515	-10,0	19 375	7,9	33 365	5,3	24 069	-2,2	25 006	-3,2	179 687	0,1
	2015	58 774	2,5	20 281	-1,1	21 653	11,8	34 935	4,7	24 555	2,0	24 249	-3,0	184 447	2,6
Joista lyhytaikaisten asiakkaiden käyttöpäivät	2011	810		148		0		0		0		0		958	-31
	2012	808		347		4		0		0		0		1159	21
	2013	700		517		0		0		0		0		1217	5
	2014	602		543		0		0		0		0		1145	-6
	2015	642		537		0		0		0		0		1179	3
Ohjatun asumisen käyttöpäivien %-osuus asumispalvelujen käyttöpäivistä	2011	22,5		23,9		15,0		32,0		24,0		18,1		22,5	
	2012	21,1		21,2		16,9		31,2		21,4		17,2		21,4	
	2013	20,0		20,1		15,5		24,5		18,4		17,0		19,3	
	2014	18,7		17,2		15,3		25,9		18,7		15,2		18,5	
	2015	18,5		16,8		15,2		25,6		17,4		13,5		17,8	
Lyhytaikaisten ohjatun asumisen käyttöpäivien %-osuus ohjatun asumisen käyttöpäivistä	2011	1,4		0,6		0,0		0,0		0,0		0,0		0,5	
	2012	1,5		1,4		0,0		0,0		0,0		0,0		0,6	
	2013	1,2		2,3		0,0		0,0		0,0		0,0		0,7	
	2014	1,0		2,6		0,0		0,0		0,0		0,0		0,6	
	2015	1,1		2,6		0,0		0,0		0,0		0,0		0,6	
Ohjatun asumisen käyttöpäivät asiakasta kohti	2011	292	2,9	301	6,6	345	5,9	347	1,4	347	3,3	330	-3,2	319	2,9
	2012	299	2,4	327	8,6	322	-6,6	345	-0,7	337	-2,7	343	4,1	324	1,6
	2013	311	4,1	308	-5,9	299	-7,2	320	-7,2	347	2,7	287	-16,3	312	-3,8
	2014	320	3,0	285	-7,5	323	7,9	321	0,2	313	-9,8	188	-34,5	287	-7,7
	2015	305	-5,0	286	0,3	338	4,8	321	-0,1	332	6,2	276	46,6	308	7,1
Ohjatun asumisen nettokustannukset	2011	4 219 150	5,2	1 722 519	-2,2	968 275	-11,1	1 518 315	22,1	918 923	1,3	706 161	12,9	10 053 343	4,3
	2012	4 628 753	9,7	1 719 353	-0,2	1 166 767	20,5	1 924 477	26,8	946 604	3,0	949 387	34,4	11 335 341	12,8
	2013	5 068 945	9,5	1 411 720	-17,9	1 225 236	5,0	1 808 102	-6,0	862 610	-8,9	694 209	-26,9	11 070 822	-2,3
	2014	5 025 142	-0,9	1 546 510	9,5	1 302 082	6,3	1 943 752	7,5	1 099 584	27,5	1 102 855	58,9	12 019 926	8,6
	2015	5 304 847	5,6	1 381 058	-10,7	1 140 224	-12,4	2 254 920	16,0	840 028	-23,6	1 800 611	63,3	12 721 688	5,8
Ohjatun asumisen nettokustannusten %-osuus asumispalvelujen nettokustannuksista	2011	15,7		12,4		7,5		17,8		13,1		7,3		12,7	
	2012	15,1		10,6		8,2		17,8		11,9		9,3		12,6	
	2013	14,3		8,5		7,9		12,8		9,3		5,0		10,6	
	2014	11,7		8,4		8,4		13,3		10,3		6,5		10,1	
	2015	11,7		7,6		6,9		13,6		7,1		9,4		9,9	
Ohjatun asumisen nettokustannusten %-osuus KVH:n nettokustannuksista	2011	6,1		5,9		4,0		6,6		4,4		4,0		5,4	
	2012	6,4		5,4		4,5		7,5		4,0		5,1		5,7	
	2013	6,6		4,3		4,5		6,3		3,5		2,8		5,2	
	2014	6,0		4,4		4,6		6,5		4,2		4,4		5,3	
	2015	6,3		3,8		4,0		7,3		3,2		6,9		5,5	
Ohjatun asumisen nettokustannukset asiakasta kohti	2011	21 748	20,9	21 266	-3,4	22 006	5,0	15 816	18,3	12 943	4,1	10 088	14,5	18 082	11,1
	2012	24 886	14,4	22 925	7,8	20 117	-8,6	18 505	17,0	12 967	0,2	14 385	42,6	20 170	11,5
	2013	27 851	11,9	19 077	-16,8	20 421	1,5	18 264	-1,3	12 149	-6,3	7 713	-46,4	19 220	-4,7
	2014	28 073	0,8	21 479	12,6	21 701	6,3	18 690	2,3	14 280	17,5	8 292	7,5	19 232	0,1
	2015	27 486	-2,1	19 452	-9,4	17 816	-17,9	20 687	10,7	11 352	-20,5	20 461	146,8	21 238	10,4
Ohjatun asumisen nettokustannukset käyttöpäivää kohti	2011	75	17,6	71	-9,4	64	-0,8	46	16,6	37	0,8	31	18,3	57	7,9
	2012	83	11,8	70	-0,7	62	-2,1	54	17,8	38	2,9	42	36,9	62	9,8
	2013	90	7,5	62	-11,6	68	9,3	57	6,4	35	-8,8	27	-35,9	62	-1,0
	2014	88	-2,2	75	21,7	67	-1,5	58	2,1	46	30,3	44	64,2	67	8,5
	2015	90	3,0	68	-9,7	53	-21,6	65	10,8	34	-25,1	74	68,4	69	3,1
Tuettu asuminen															
Tuetun asumisen asiakkaat	2011	117	25,8	31	-3,1	37	131,3	35	2,9	97	1,0	53	-3,6	370	13,5
	2012	118	0,9	24	-22,6	56	51,4	38	8,6	101	4,1	66	24,5	403	8,9
	2013	132	11,9	21	-12,5	63	12,5	41	7,9	112	10,9	57	-13,6	426	5,7
	2014	133	0,8	19	-9,5	80	27,0	31	-24,4	107	-4,5	38	-33,3	408	-4,2
	2015	136	2,3	23	21,1	87	8,8	30	-3,2	121	13,1	74	94,7	471	15,4
Tuetun asumisen asiakkaiden %-osuus asumispalvelujen asiakkaista	2011	12,4		6,5		9,0		8,9		26,6		15,2		12,6	
	2012	12,1		5,1		12,8		8,8		24,8		18,2		13,0	
	2013	12,6		4,4		14,5		8,2		25,1		10,6		12,4	
	2014	12,0		3,9		16,0		6,3		24,6		6,9		11,4	
	2015	12,2		4,7		14,7		5,4		26,5		11,8		12,3	
Tuetun asumisen käyttöpäivät	2011	37 175	25,1	9 663	6,2	9 588	113,4	13 151	9,2	30 158	2,7	17 873	-11,0	117 608	12,3
	2012	41 690	12,1	8 179	-15,4	13 815	44,1	13 358	1,6	35 708	18,4	21 176	18,5	133 926	13,9
	2013	46 157	10,7	7 301	-10,7	19 010	37,6	14 921	11,7	35 139	-1,6	16 860	-20,4	139 388	4,1
	2014	48 206	4,4	5 625	-23,0	23 750	24,9	10 437	-30,1	36 983	5,2	14 565	-13,6	139 566	0,1
	2015	48 220	0,0	7 007	24,6	28 773	21,1	10 950	4,9	42 130	13,9	20 591	41,4	157 671	13,0

	Vuosi	HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
		Muutos, %		Muutos, %		Muutos, %		Muutos, %		Muutos, %		Muutos, %		Muutos, %	
Kehitysvammaisten asumispalvelut															
Tuettu asuminen															
Tuetun asumisen käyttöpäivien %-osuus asumispalvelujen käyttöpäivistä	2011	14,8		9,5		9,5		12,6		29,4		14,0		14,9	
	2012	15,9		7,1		12,5		11,6		31,0		16,1		15,7	
	2013	16,3		6,4		16,4		11,5		26,2		11,1		15,0	
	2014	15,7		4,7		18,8		8,1		28,8		8,9		14,3	
	2015	15,2		5,8		20,2		8,0		29,9		11,5		15,2	
Tuetun asumisen käyttöpäivät asiakasta kohden	2011	318	-0,5	312	9,6	259	-7,7	376	6,1	311	1,7	337	-7,6	318	-1,1
	2012	353	11,2	341	9,3	247	-4,8	352	-6,4	354	13,7	321	-4,9	332	4,6
	2013	350	-1,0	348	2,0	302	22,3	364	3,5	314	-11,3	296	-7,8	327	-1,5
	2014	362	3,7	296	-14,8	297	-1,6	337	-7,5	346	10,2	383	29,6	342	4,5
	2015	355	-2,2	305	2,9	331	11,4	365	8,4	348	0,7	278	-27,4	335	-2,1
Tuetun asumisen nettokustannukset	2011	1 204 237	1,6	260 609	9,1	309 655	60,2	241 401	34,8	419 177	17,9	133 606	-18,4	2 568 685	10,9
	2012	1 007 048	-16,4	226 335	-13,2	392 439	26,7	250 186	3,6	431 879	3,0	199 152	49,1	2 507 039	-2,4
	2013	1 272 313	26,3	238 259	5,3	503 167	28,2	312 168	24,8	608 795	41,0	276 157	38,7	3 210 859	28,1
	2014	1 970 896	54,9	103 752	-56,5	590 243	17,3	128 662	-58,8	767 470	26,1	333 689	20,8	3 894 712	21,3
	2015	1 494 327	-24,2	149 854	44,4	755 520	28,0	139 046	8,1	595 076	-22,5	251 189	-24,7	3 385 012	-13,1
Tuetun asumisen nettokustannusten %-osuus asumispalvelujen nettokustannuksista	2011	4,5		1,9		2,4		2,8		6,0		1,4		3,2	
	2012	3,3		1,4		2,8		2,3		5,4		1,9		2,8	
	2013	3,6		1,4		3,3		2,2		6,6		2,0		3,1	
	2014	4,6		0,6		3,8		0,9		7,2		2,0		3,3	
	2015	3,3		0,8		4,6		0,8		5,0		1,3		2,6	
Tuetun asumisen nettokustannukset asiakasta kohti	2011	10 293	-19,3	8 407	12,7	8 369	-30,7	6 897	30,9	4 321	16,6	2 521	-15,3	6 942	-2,3
	2012	8 534	-17,1	9 431	12,2	7 008	-16,3	6 584	-4,5	4 276	-1,1	3 017	19,7	6 221	-10,4
	2013	9 639	12,9	11 346	20,3	7 987	14,0	7 614	15,6	5 436	27,1	4 845	60,6	7 537	21,2
	2014	14 819	53,7	5 461	-51,9	7 378	-7,6	4 150	-45,5	7 173	32,0	8 781	81,2	9 546	26,6
	2015	10 988	-25,9	6 515	19,3	8 684	17,7	4 635	11,7	4 918	-31,4	3 394	-61,3	7 187	-24,7
Tuetun asumisen nettokustannukset käyttöpäivää kohti	2011	32	-18,8	27	2,7	32	-24,9	18	23,4	14	14,7	7	-8,3	22	-1,2
	2012	24	-25,4	28	2,6	28	-12,0	19	2,0	12	-13,0	9	25,8	19	-14,3
	2013	28	14,1	33	17,9	26	-6,8	21	11,7	17	43,2	16	74,2	23	23,1
	2014	41	48,3	18	-43,5	25	-6,1	12	-41,1	21	19,8	23	39,9	28	21,1
	2015	31	-24,2	21	15,9	26	5,7	13	3,0	14	-31,9	12	-46,8	21	-23,1
Kehitysvammahuollon työ- ja päivätoiminnan kokonaisuus															
Työ- ja päivätoiminnan kaikki asiakkaat	2011	1 034	1,2	417	5,6	387	3,2	341	2,1	477	7,2	398	0,3	3 054	2,9
	2012	1 063	2,8	436	4,6	393	1,6	357	4,7	489	2,5	401	0,8	3 139	2,8
	2013	1 087	2,3	441	1,1	438	11,5	385	7,8	535	9,4	533	32,9	3 419	8,9
	2014	1 213	11,6	432	-2,0	424	-3,2	406	5,5	533	-0,4	616	15,6	3 624	6,0
	2015	1 164	-4,0	437	1,2	466	9,9	394	-3,0	545	2,3	635	3,1	3 641	0,5
Muutos 2011–2015, %		12,6		4,8		20,4		15,5		14,3		59,5		19,2	
Työ- ja päivätoiminnan asiakkaiden %-osuus Kvh:n asiakkaista	2011	54,7		46,1		53,8		41,1		58,5		50,1		51,3	
	2012	55,3		51,0		52,1		42,1		54,5		50,8		51,8	
	2013	56,5		50,5		54,7		45,5		60,0		50,5		53,5	
	2014	63,1		48,9		54,2		46,0		65,7		57,3		57,0	
	2015	58,0		49,6		53,8		46,0		54,3		55,4		53,8	
Työ- ja päivätoiminnan suoritteet (päivät)	2011	164 178	-1,3	68 725	4,2	57 355	7,1	54 360	1,2	77 526	2,4	74 255	-1,2	496 399	1,2
	2012	165 921	1,1	72 125	4,9	55 948	-2,5	62 687	15,3	80 996	4,5	81 466	9,7	519 143	4,6
	2013	173 671	4,7	72 784	0,9	60 359	7,9	59 730	-4,7	79 126	-2,3	114 886	41,0	560 556	8,0
	2014	182 711	5,2	74 182	1,9	60 740	0,6	58 954	-1,3	80 540	1,8	120 414	4,8	577 541	3,0
	2015	181 366	-0,7	74 180	0,0	73 205	20,5	56 129	-4,8	85 725	6,4	123 061	2,2	593 666	2,8
Muutos 2011–2015, %		10,5		7,9		27,6		3,3		10,6		65,7		19,6	
Työ- ja päivätoiminnan suoritteet asiakasta kohti	2011	159	-2,4	165	-1,3	148	3,8	159	-0,9	163	-4,4	187	-1,4	163	-1,6
	2012	156	-1,7	165	0,374	142	-3,9	176	10,1	166	1,9	203	8,9	165	1,7
	2013	160	2,4	165	-0,23	138	-3,2	155	-11,6	148	-10,7	216	6,1	164	-0,9
	2014	151	-5,7	172	4,044	143	4,0	145	-6,4	151	2,2	195	-9,3	159	-2,8
	2015	156	3,4	170	-1,1	157	9,7	142	-1,9	157	4,1	194	-0,9	163	2,3
Työ- ja päivätoiminnan nettokustannukset	2011	13 078 967	3,6	7 127 024	14,8	4 706 400	5,5	2 893 725	10,9	4 535 149	15,3	1 937 221	-4,2	34 278 486	7,6
	2012	14 519 517	11,0	7 705 234	8,1	4 990 515	6,0	3 126 933	8,1	4 863 285	7,2	2 107 118	8,8	37 312 602	8,9
	2013	15 987 772	10,1	7 978 253	3,5	5 262 589	5,5	3 292 023	5,3	4 431 567	-8,9	3 457 002	64,1	40 409 206	8,3
	2014	17 838 153	11,6	7 959 225	-0,2	5 518 698	4,9	3 529 460	7,2	4 986 483	12,5	3 600 677	4,2	43 432 696	7,5
	2015	18 680 974	4,7	8 429 440	5,9	6 311 045	14,4	3 684 914	4,4	5 293 833	6,2	3 526 177	-2,1	45 926 383	5,7
Muutos 2011–2015, %		42,8		18,3		34,1		27,3		16,7		82,0		34,0	
Työ- ja päivätoiminnan nettokustannusten %-osuus Kvh:n kustannuksista	2011	18,8		24,3		19,3		12,5		21,5		10,9		18,5	
	2012	20,2		24,0		19,2		12,2		20,8		11,2		18,8	
	2013	21,0		24,2		19,2		11,5		18,2		14,2		18,9	
	2014	21,3		22,5		19,7		11,8		19,0		14,4		19,0	
	2015	22,0		23,4		22,0		12,0		20,0		13,5		19,7	
Nettokustannukset asiakasta kohti	2011	12 649	2,4	17 091	8,7	12 161	2,2	8 486	8,6	9 508	7,6	4 867	-4,4	11 224	4,6
	2012	13 659	8,0	17 673	3,4	12 699	4,4	8 759	3,2	9 945	4,6	5 255	8,0	11 887	5,9
	2013	14 708	7,7	18 091	2,4	12 015	-5,4	8 551	-2,4	8 283	-16,7	6 486	23,4	11 819	-0,6
	2014	14 706	0,0	18 424	1,8	13 016	8,3	8 693	1,7	9 356	12,9	5 845	-9,9	11 985	1,4
	2015	16 049	9,1	19 289	4,7	13 543	4,1	9 353	7,6	9 713	3,8	5 553	-5,0	12 614	5,2
Nettokustannukset suoritetta kohti	2011	80	5,0	104	10,2	82	-1,5	53	9,6	58	12,6	26	-3,1	69	6,3
	2012	88	9,8	107	3,0	89	8,7	50	-6,3	60	2,6	26	-0,9	72	4,1
	2013	92	5,2	110	2,6	87	-2,3	55	10,5	56	-6,7	30	16,3	72	0,3
	2014	98	6,1	107	-2,1	91	4,2	60	8,6	62	10,5	30	-0,6	75	4,3
	2015	103	5,5	114	5,9	86	-5,1	66	9,7	62	-0,3	29	-4,2	77	2,9
Päivä- ja työtoimintakeskukset															
Päivä- ja työtoimintakeskusten asiakkaat	2011	935	2,4	359	2,0	327	8,3	285	1,8	357	-9,6	398	27,2	2 661	4,1
	2012	954	2,0	404	12,5	343	4,9	301	5,6	392	9,8	320	-19,6	2 714	2,0
	2013	975	2,2	414	2,5	353	2,9	327	8,6	450	14,8	591	84,7	3 110	14,6
	2014	1 099	12,7	411	-0,7	353	0,0	344	5,2	442	-1,8	497	-15,9	3 146	1,2
	2015	1 007	-8,4	403	-1,9	380	7								

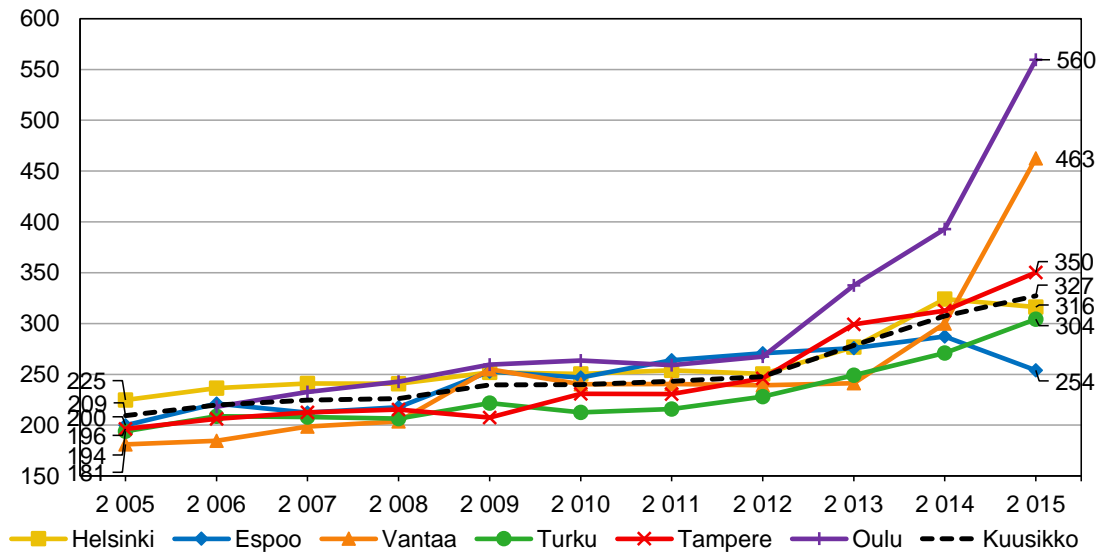
	Vuosi	HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
		Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %
Päivä- ja työtoimintakeskukset															
Päivä- ja työtoimintakeskusten suoritteet (päivät)	2011	140 976	-0,9	59 071	3,6	45 150	6,1	43 977	-0,4	65 306	-0,8	57 015	0,6	411 495	0,7
	2012	142 592	1,1	62 227	5,3	45 419	0,6	52 004	18,3	66 869	2,4	64 051	12,3	433 162	5,3
	2013	149 169	4,6	62 969	1,2	47 054	3,6	48 858	-6,0	66 974	0,2	94 646	47,8	469 670	8,4
	2014	159 968	7,2	64 372	2,2	47 464	0,9	48 878	0,0	66 945	0,0	94 610	0,0	482 237	2,7
	2015	158 788	-0,7	65 654	2,0	52 563	10,7	47 081	-3,7	70 017	4,6	94 120	-0,5	488 223	1,2
Muutos 2011–2015, %		12,6		11,1		16,4		7,1		7,2		65,1		18,6	
Päivä- ja työtoimintakeskusten suoritteiden %-osuus työ- ja päivätoiminnan suoritteista	2011	85,9		86,0		78,7		80,9		84,2		76,8		82,9	
	2012	85,9		86,3		81,2		83,0		82,6		78,6		83,4	
	2013	85,9		86,5		78,0		81,8		84,6		82,4		83,8	
	2014	87,6		86,8		78,1		82,9		83,1		78,6		83,5	
	2015	87,6		88,5		71,8		83,9		81,7		76,5		82,2	
Päivä- ja työtoimintakeskusten suoritteet asiakasta kohti	2011	151	-3,3	165	1,6	138	-2,0	154	-2,2	183	9,7	143	-20,9	155	-3,3
	2012	149	-0,9	154	-6,4	132	-4,1	173	12,0	171	-6,7	200	39,7	160	3,2
	2013	153	2,4	152	-1,3	133	0,7	149	-13,5	149	-12,8	160	-20,0	151	-5,4
	2014	146	-4,9	157	3,0	134	0,9	142	-4,9	151	1,8	190	18,9	153	1,5
	2015	158	8,3	163	4,0	138	2,9	140	-1,7	162	6,8	184	-3,2	159	3,7
Tuettu työtoiminta (avotyötoiminta) ja tuettu työllistyminen (tuettu työ)															
Tuetun työtoiminnan (avotyötoiminnan) ja tuetun työllistymisen (tuetun työn) asiakkaat	2011	223	1,4	62	5,1	82	12,3	65	20,4	87	19,2	89	6,0	608	8,0
	2012	257	15,2	66	6,5	60	-26,8	67	3,1	110	26,4	81	-9,0	641	5,4
	2013	270	5,1	70	6,1	86	43,3	69	3,0	91	-17,3	114	40,7	700	9,2
	2014	286	5,9	73	4,3	103	19,8	75	8,7	91	0,0	119	4,4	747	6,7
	2015	356	24,5	71	-2,7	140	35,9	67	-10,7	112	23,1	124	4,2	870	16,5
Asiakkaiden %-osuus työ- ja päivätoiminnan kaikista asiakkaista	2011	21,6		14,9		21,2		19,1		18,2		22,4		19,9	
	2012	24,2		15,1		15,3		18,8		22,5		20,2		20,4	
	2013	24,8		15,9		19,6		17,9		17,0		21,4		20,5	
	2014	23,6		16,9		24,3		18,5		17,1		19,3		20,6	
	2015	30,6		16,2		30,0		17,0		20,6		19,5		23,9	
Tuetun työtoiminnan (avotyötoiminnan) ja tuetun työllistymisen (tuetun työn) suoritteet (päivät)	2011	23 202	-3,2	9 654	8,0	12 205	11,2	10 383	8,6	12 220	24,4	17 240	-6,5	84 904	3,9
	2012	23 329	0,5	9 898	2,5	10 529	-13,7	10 683	2,9	14 127	15,6	17 415	1,0	85 981	1,3
	2013	24 502	5,0	9 815	-0,8	13 305	26,4	10 872	1,8	12 152	-14,0	20 240	16,2	90 886	5,7
	2014	22 743	-7,2	9 810	-0,1	13 276	-0,2	10 076	-7,3	13 595	11,9	25 804	27,5	95 304	4,9
	2015	22 578	-0,7	8 526	-13,1	20 642	55,5	9 048	-10,2	15 708	15,5	28 941	12,2	105 443	10,6
Muutos 2011–2015, %		-2,7		-11,7		69,1		-12,9		28,5		67,9		24,2	
Suoritteiden %-osuus työ- ja päivätoiminnan kaikista suoritteista	2011	14,1		14,0		21,3		19,1		15,8		23,2		17,1	
	2012	14,1		13,7		18,8		17,0		17,4		21,4		16,6	
	2013	14,1		13,5		22,0		18,2		15,4		17,6		16,2	
	2014	12,4		13,2		21,9		17,1		16,9		21,4		16,5	
	2015	12,4		11,5		28,2		16,1		18,3		23,5		17,8	
Suoritteet asiakasta kohti	2011	104	-4,5	156	2,8	149	-1,0	160	-9,8	140	4,4	194	-11,8	140	-3,8
	2012	91	-12,8	150	-3,7	175	17,9	159	-0,2	128	-8,6	215	11,0	134	-3,9
	2013	91	0,0	140	-6,5	155	-11,8	158	-1,2	134	4,0	178	-17,4	130	-3,2
	2014	80	-12,4	134	-4,2	129	-16,7	134	-14,7	149	11,9	217	22,1	128	-1,7
	2015	63	-20,2	120	-10,6	147	14,4	135	0,5	140	-6,1	233	7,6	121	-5,0
Kehitysvammahuollon muut palvelut															
Muiden palvelujen nettokustannukset	2011	4 500 557	-1,2	1 919 327	-22,6	2 191 851	4,6	1 705 073	-1,3	743 243	-6,0	1 185 346	25,4	12 245 397	-2,8
	2012	3 888 786	-13,6	2 113 058	10,1	2 319 047	5,8	1 684 916	-1,2	879 575	18,3	1 320 349	11,4	12 205 731	-0,3
	2013	3 451 177	-11,3	2 332 095	10,4	2 389 408	3,0	1 761 384	4,5	938 980	6,8	373 752	-71,7	11 246 797	-7,9
	2014	3 800 271	10,1	2 955 544	26,7	2 573 272	7,7	1 655 771	-6,0	1 037 689	10,5	696 099	86,2	12 718 646	13,1
	2015	3 943 426	3,8	4 427 223	49,8	2 629 944	2,2	1 616 418	-2,4	1 147 064	10,5	727 548	4,5	14 491 623	13,9
Muiden palvelujen nettokustannusten %-osuus KvH:n kustannuksista	2011	6,5		6,6		9,0		7,4		3,5		6,7		6,6	
	2012	5,4		6,6		8,9		6,5		3,8		7,0		6,2	
	2013	4,5		7,1		8,7		6,2		3,9		1,5		5,3	
	2014	4,5		8,4		9,2		5,5		4,0		2,8		5,6	
	2015	4,7		12,3		9,2		5,3		4,3		2,8		6,2	

Liite 4: Kehitysvammahuollon deflatoidut kustannustietojen aikasarjat vuosilta 2011–2015

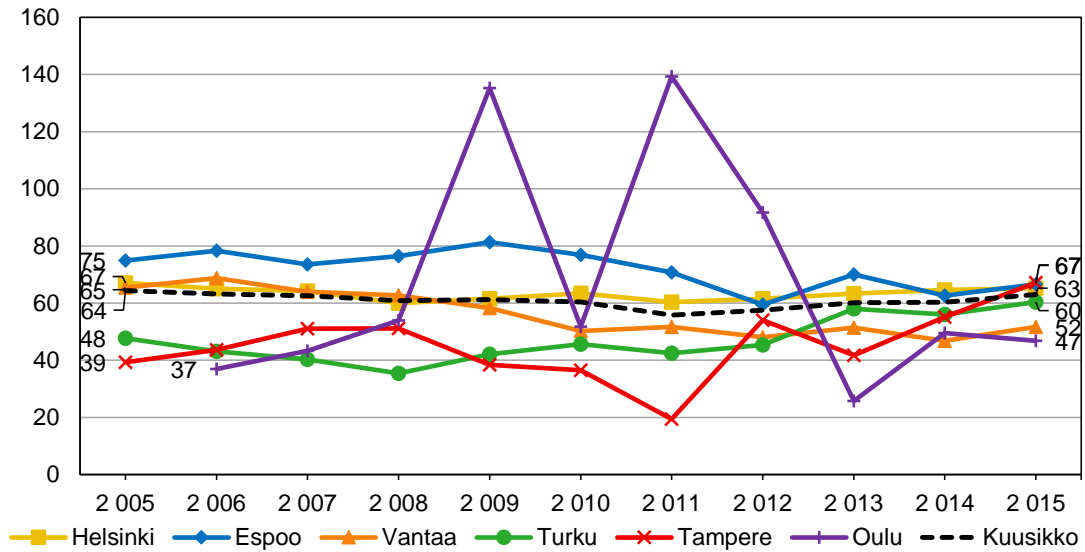
	Vuosi	HELSINKI	Muutos, %	ESPOO	Muutos, %	VANTAA	Muutos, %	TURKU	Muutos, %	TAMPERE	Muutos, %	OULU	Muutos, %	KUUSIKKO	Muutos, %
Kehitysvammahuollon kokonaiskustannukset															
Kehitysvammahuollon nettokustannukset DEFL vuoden 2015 arvoon	2011	73 386 865	-0,9	30 975 077	6,6	25 825 286	1,8	24 395 803	3,2	22 307 150	1,0	18 811 910	2,1	195 702 092	1,6
	2012	73 826 607	0,6	32 888 400	6,2	26 713 096	3,4	26 396 057	8,2	24 020 948	7,7	19 263 964	2,4	203 109 072	3,8
	2013	76 873 194	4,1	33 172 321	0,9	27 559 590	3,2	28 846 291	9,3	24 527 024	2,1	24 618 853	27,8	215 597 272	6,1
	2014	83 704 522	8,9	35 342 317	6,5	28 077 404	1,9	29 989 372	4,0	26 210 301	6,9	25 088 637	1,9	228 412 552	5,9
	2015	84 754 304	1,3	35 963 459	1,8	28 724 421	2,3	30 773 463	2,6	26 492 060	1,1	26 025 724	3,7	232 733 431	1,9
Muutos 2011–2015, %		15,5		16,1		11,2		26,1		18,8		38,3		18,9	
Kehitysvammahuollon nettokustannukset kunnan asukasta kohti DEFL	2011	123	-2,0	123	4,7	127	0,3	137	2,4	104	0,0	131	0,5	123	0,3
	2012	122	-0,8	128	4,4	130	2,3	146	7,2	110	6,6	132	0,6	126	2,4
	2013	125	2,6	127	-0,7	132	1,8	158	8,2	111	0,7	127	-3,4	128	1,9
	2014	135	7,5	133	4,6	133	0,6	163	3,0	118	5,6	128	0,6	134	4,6
	2015	135	0,0	133	0,2	134	0,5	166	1,5	118	0,1	131	2,6	135	0,6
Muutos 2011–2015, %		9,5		8,6		5,2		21,2		13,5		0,3		9,7	
Kehitysvammahuollon nettokustannukset asiakasta kohti DEFL	2011	38 829	-1,5	34 264	2,8	35 868	2,1	29 428	-2,2	27 337	1,7	23 663	-0,9	32 869	-0,1
	2012	38 391	-1,1	38 466	12,3	35 429	-1,2	31 164	5,9	26 779	-2,0	24 416	3,2	33 489	1,9
	2013	39 976	4,1	37 955	-1,3	34 406	-2,9	34 057	9,3	27 528	2,8	23 335	-4,4	33 735	0,7
	2014	43 573	9,0	39 980	5,3	35 859	4,2	33 963	-0,3	32 318	17,4	23 338	0,0	35 931	6,5
	2015	42 208	-3,1	40 821	2,1	33 169	-7,5	35 908	5,7	26 387	-18,4	22 710	-2,7	34 418	-4,2
Muutos 2011–2015, %		8,7		19,1		-7,5		22,0		-3,5		-4,0		4,7	
Kehitysvammaisten laitoshoito															
Laitoshoidon nettokustannukset DEFL	2011	24 362 634	-2,3	5 894 106	1,4	4 361 795	-4,5	10 294 788	0,6	9 170 975	-15,8	5 272 907	-11,9	59 357 204	-4,9
	2012	21 422 300	-12,1	5 567 563	-5,5	4 244 527	-2,7	10 131 183	-1,6	9 619 787	4,9	5 220 506	-1,0	56 205 866	-5,3
	2013	19 445 395	-9,2	5 370 158	-3,5	3 900 366	-8,1	9 236 738	-8,8	9 535 923	-0,9	6 769 294	29,7	54 257 874	-3,5
	2014	16 992 703	-12,6	5 403 121	0,6	4 077 022	4,5	9 918 396	7,4	9 191 902	-3,6	3 717 120	-45,1	49 300 264	-9,1
	2015	14 726 174	-13,3	4 300 116	-20,4	2 786 229	-31,7	8 577 231	-13,5	7 749 784	-15,7	2 556 097	-31,2	40 695 631	-17,5
Muutos 2011–2015, %		-39,6		-27,0		-36,1		-16,7		-15,5		-51,5		-31,4	
Laitoshoidon nettokustannukset asiakasta kohti DEFL	2011	70 209	4,7	53 100	33,4	60 580	7,5	60 203	3,5	56 611	-5,4	16 846	-13,0	50 474	2,3
	2012	67 155	-4,4	56 238	5,9	61 515	1,5	61 776	2,6	63 288	11,8	22 698	34,7	54 410	7,8
	2013	67 519	0,5	50 662	-9,9	50 005	-18,7	63 702	3,1	70 636	11,6	23 183	2,1	51 971	-4,5
	2014	74 204	9,9	55 702	9,9	49 121	-1,8	70 343	10,4	80 631	14,1	37 930	63,6	64 699	24,5
	2015	70 460	-5,0	49 427	-11,3	107 163	118,2	62 608	-11,0	66 808	-17,1	31 951	-15,8	62 131	-4,0
Muutos 2011–2015, %		0,4		-6,9		76,9		4,0		18,0		89,7		23,1	
Laitoshoidon nettokustannukset käyttöpäivää kohti DEFL	2011	254	1,5	264	6,9	240	0,1	216	1,6	231	0,0	259	-1,7	243	1,3
	2012	250	-1,5	271	2,6	239	-0,5	228	5,7	246	6,6	267	3,3	248	1,9
	2013	277	10,6	276	1,9	241	0,9	249	9,3	299	21,6	337	26,2	278	12,4
	2014	324	17,1	287	4,2	300	24,2	271	8,7	313	4,5	393	16,4	308	10,5
	2015	316	-2,4	259	-9,8	463	54,3	304	12,3	350	12,0	560	42,4	328	6,7
Muutos 2011–2015, %		24,5		-1,7		92,4		40,9		51,9		116,0		34,9	
Kehitysvammaisten perhehoito															
Perhehoidon nettokustannukset DEFL	2011	2 005 622	-5,5	779 280	-9,8	449 703	-1,9	214 062	-8,9	114 392	-37,1	3 203	-59,5	3 566 262	-7,8
	2012	2 038 906	1,7	622 405	-20,1	350 398	-22,1	240 654	12,4	350 876	206,7	3 393	5,9	3 606 632	1,1
	2013	2 050 613	0,6	630 075	1,2	391 324	11,7	259 462	7,8	256 166	-27,0	4 076	20,1	3 591 715	-0,4
	2014	2 040 590	-0,5	562 927	-10,7	352 652	-9,9	242 973	-6,4	330 239	28,9	20 067	392,4	3 549 449	-1,2
	2015	2 034 533	-0,3	541 562	-3,8	460 715	30,6	265 133	9,1	414 585	25,5	40 625	102,4	3 757 153	5,9
Muutos 2011–2015, %		1,4		-30,5		2,4		23,9		262,4		1168,4		5,4	
Perhehoidon nettokustannukset DEFL asiakasta kohti	2011	14 429	-3,4	7 283	-14,9	4 542	-1,9	6 689	-3,2	4 237	-44,1	3 203	-19,1	8 806	-8,5
	2012	16 182	12,1	7 590	4,2	4 273	-5,9	6 016	-10,1	12 099	185,6	3 393	5,9	10 018	13,8
	2013	17 678	9,2	8 183	7,8	4 715	10,3	5 405	-10,2	8 833	-27,0	4 076	20,1	10 146	1,3
	2014	17 900	1,3	9 382	14,7	4 521	-4,1	6 942	28,4	9 713	10,0	10 034	146,2	10 989	8,3
	2015	18 005	0,6	10 831	15,4	4 954	9,6	7 365	6,1	11 845	22,0	6 771	-32,5	11 283	2,7
Muutos 2011–2015, %		24,8		48,7		9,1		10,1		179,6		111,4		28,1	
Perhehoidon nettokustannukset DEFL käyttöpäivää kohden	2011	60	-4,9	71	-8,0	52	3,0	42	-7,0	19	-46,7	139	169,1	56	-7,6
	2012	62	1,9	59	-16,0	48	-7,0	45	6,8	54	178,0	92	-34,2	57	3,0
	2013	63	3,0	70	17,8	51	6,9	58	27,9	42	-22,8	26	-71,9	60	4,6
	2014	65	1,9	63	-10,6	47	-9,0	56	-3,4	55	32,1	50	92,1	60	0,3
	2015	65	1,1	67	6,4	52	10,5	60	7,8	67	21,7	47	-5,5	63	4,4
Muutos 2011–2015, %		8,1		-5,9		0,0		42,2		245,3		-66,4		12,8	
Kehitysvammaisten asumispalvelut															
Asumispalvelujen nettokustannukset DEFL	2011	28 435 603	0,9	14 738 952	14,3	13 721 768	4,1	9 025 645	6,9	7 442 088	26,8	10 234 989	11,2	83 599 045	7,5
	2012	31 478 633	10,7	16 624 944	12,8	14 618 620	6,5	11 087 303	22,8	8 158 158	9,6	10 523 513	2,8	92 491 171	10,6
	2013	35 781 471	13,7	16 778 591	0,9	15 554 194	6,4	14 255 931	28,6	9 321 077	14,3	13 983 836	32,9	105 675 099	14,3
	2014	43 032 805	20,3	18 461 499	10,0	15 555 760	0,0	14 642 772	2,7	10 663 987	14,4	17 054 674	22,0	119 411 497	13,0
	2015	45 369 197	5,4	18 265 118	-1,1	16 536 488	6,3	16 629 767	13,6	11 886 795	11,5	19 175 277	12,4	127 862 642	7,1
Muutos 2011–2015, %		59,6		23,9		20,5		84,3		59,7		87,4		52,9	
Asumispalvelujen nettokustannukset asiakasta kohti DEFL	2011	30 154	-4,0	30 835	3,8	33 550	-5,9	22 908	5,3	20 445	9,0	29 411	19,2	28 474	1,6
	2012	32 187	6,7	35 000	13,5	33 529	-0,1	25 665	12,0	19 995	-2,2	29 070	-1,2	29 923	5,1
	2013	34 175	6,2	35 323	0,9	35 922	7,1	28 512	11,1	20 899	4,5	25 896	-10,9	30 711	2,6
	2014	38 768	13,4	37 909	7,3	31 112	-13,4	29 822	4,6	24 515	17,3	30 896	19,3	33 402	8,8
	2015	40 544	4,6	37 124	-2,1	27 886	-10,4	29 910	0,3	26 068	6,3	30 680	-0,7	33 289	-0,3
Muutos 2011–2015, %		34,5		20,4		-16,9		30,6		27,5		4,3		16,9	
Asumispalvelujen nettokustannukset käyttöpäivää kohti DEFL	2011	113	-2,3	144	2,0	136	-4,4	87	0,2	73	15,1	80	5,6	106	0,7
	2012	120	5,8	144	-0,4	132	-2,3	96	11,2	71	-2,5	80	-0,1	109	2,6
	2013	126	5,5	148	2,9	134	1,3	110	14,0	70	-1,7	92	14,8	114	4,7
	2014	140	11,1	155	4,6	123	-8,2	114	3,4	83	19,3	104	13,2	123	7,8
	2015	143	1,8	151	-2,2	116	-5,7	122	7,2	84	1,7	107	2,7	123	0,5
Muutos 2011–2015, %		26,2		4,7		-14,4		40,6		16,3		33,3		16,3	
Autettu asuminen															
Autetun asumisen nettokustannukset DEFL	2011	22 702 635	0,8	12 642 623											

	Vuosi	HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
		Muutos,%	Muutos,%	Muutos,%	Muutos,%	Muutos,%	Muutos,%	Muutos,%	Muutos,%	Muutos,%	Muutos,%	Muutos,%	Muutos,%	Muutos,%	Muutos,%
Kehitysvammaisten asumispalvelut															
Autettu asuminen															
Autetun asumisen nettokustannukset asiakasta kohti DEFL	2011	33 784	-3,7	30 612	-7,9	37 150	-3,2	26 344	-0,2	29 260	-6,2	33 623	0,8	32 317	-3,8
	2012	36 709	8,7	38 195	24,8	38 291	3,1	27 000	2,5	28 576	-2,3	32 561	-3,2	34 428	6,5
	2013	39 290	7,0	38 559	1,0	40 034	4,6	32 842	21,6	29 802	4,3	30 674	-5,8	35 922	4,3
	2014	44 001	12,0	40 903	6,1	35 956	-10,2	34 345	4,6	35 048	17,6	40 992	33,6	39 684	10,5
	2015	47 267	7,4	40 421	-1,2	36 420	1,3	33 261	-3,2	40 045	14,3	35 974	-12,2	39 956	0,7
Muutos 2011–2015,%		39,9		32,0		-2,0		26,3		36,9		7,0		23,6	
Autetun asumisen nettokustannukset käyttöpäivää kohti DEFL	2011	144	-3,6	186	3,0	162	-1,8	124	-3,2	126	10,3	108	-0,5	142	-0,9
	2012	155	7,5	176	-5,1	167	3,3	135	8,3	123	-2,7	106	-1,1	146	2,9
	2013	163	5,0	181	2,8	175	4,5	146	8,4	106	-14,0	119	11,4	150	2,3
	2014	179	10,1	180	-0,6	164	-6,1	148	1,3	130	23,6	125	5,7	158	5,6
	2015	183	2,2	179	-0,8	159	-3,2	157	6,3	141	8,1	127	1,3	161	1,6
Muutos 2011–2015,%		26,9		-3,7		-1,8		26,4		11,8		18,1		13,0	
Ohjattu asuminen															
Ohjatun asumisen nettokustannukset DEFL	2011	4 459 989	1,9	1 820 845	-5,3	1 023 547	-14,0	1 604 984	18,2	971 377	-1,9	746 470	9,3	10 627 212	1,0
	2012	4 749 063	6,5	1 764 042	-3,1	1 197 093	17,0	1 974 498	23,0	971 208	0,0	974 063	30,5	11 629 966	9,4
	2013	5 109 823	7,6	1 423 105	-19,3	1 235 117	3,2	1 822 683	-7,7	869 567	-10,5	699 807	-28,2	11 160 102	-4,0
	2014	5 025 142	-1,7	1 546 510	8,7	1 302 082	5,4	1 943 752	6,6	1 099 584	26,5	1 102 855	57,6	12 019 926	7,7
	2015	5 304 847	5,6	1 381 058	-10,7	1 140 224	-12,4	2 254 920	16,0	840 028	-23,6	1 800 611	63,3	12 721 688	5,8
Muutos 2011–2015,%		18,9		-24,2		11,4		40,5		-13,5		141,2		19,7	
Ohjatun asumisen nettokustannukset asiakasta kohti DEFL	2011	22 990	17,1	22 480	-6,5	23 262	1,7	16 719	14,5	13 681	0,8	10 664	10,9	19 114	7,5
	2012	25 533	11,1	23 521	4,6	20 640	-11,3	18 986	13,6	13 304	-2,8	14 759	38,4	20 694	8,3
	2013	28 076	10,0	19 231	-18,2	20 585	-0,3	18 411	-3,0	12 247	-7,9	7 776	-47,3	19 375	-6,4
	2014	28 073	0,0	21 479	11,7	21 701	5,4	18 690	1,5	14 280	16,6	8 292	6,6	19 232	-0,7
	2015	27 486	-2,1	19 452	-9,4	17 816	-17,9	20 687	10,7	11 352	-20,5	20 461	146,8	21 238	10,4
Muutos 2011–2015,%		19,6		-13,5		-23,4		23,7		-17,0		91,9		11,1	
Ohjatun asumisen nettokustannukset DEFL käyttöpäivää kohti	2011	79	13,8	75	-12,2	67	-4,0	48	12,9	39	-2,4	32	14,5	60	4,5
	2012	85	8,5	72	-3,6	64	-5,0	55	14,3	39	-0,1	43	32,9	64	6,6
	2013	90	5,6	62	-13,1	69	7,4	58	4,5	35	-10,4	27	-37,0	62	-2,7
	2014	88	-3,0	75	20,7	67	-2,3	58	1,3	46	29,3	44	62,9	67	7,6
	2015	90	3,0	68	-9,7	53	-21,6	65	10,8	34	-25,1	74	68,4	69	3,1
Tuettu asuminen															
Tuetun asumisen nettokustannukset DEFL	2011	1 272 978	-1,7	275 485	5,7	327 331	55,1	255 181	30,5	443 105	14,1	141 233	-21,0	2 715 312	7,4
	2012	1 033 223	-18,8	232 217	-15,7	402 639	23,0	256 689	0,6	443 104	0,0	204 328	44,7	2 572 201	-5,3
	2013	1 282 574	24,1	240 181	3,4	507 225	26,0	314 685	22,6	613 705	38,5	278 384	36,2	3 236 753	25,8
	2014	1 970 896	53,7	103 752	-56,8	590 243	16,4	128 662	-59,1	767 470	25,1	333 689	19,9	3 894 712	20,3
	2015	1 494 327	-24,2	149 854	44,4	755 520	28,0	139 046	8,1	595 076	-22,5	251 189	-24,7	3 385 012	-13,1
Muutos 2011–2015,%		17,4		-45,6		130,8		-45,5		34,3		77,9		24,7	
Tuetun asumisen DEFL nettokustannukset asiakasta kohti	2011	10 880	-21,8	8 887	9,1	8 847	-32,9	7 291	26,8	4 568	12,9	2 665	-18,0	7 339	-5,4
	2012	8 756	-19,5	9 676	8,9	7 190	-18,7	6 755	-7,4	4 387	-4,0	3 096	16,2	6 383	-13,0
	2013	9 716	11,0	11 437	18,2	8 051	12,0	7 675	13,6	5 480	24,9	4 884	57,8	7 598	19,0
	2014	14 819	52,5	5 461	-52,3	7 378	-8,4	4 150	-45,9	7 173	30,9	8 781	79,8	9 546	25,6
	2015	10 988	-25,9	6 515	19,3	8 684	17,7	4 635	11,7	4 918	-31,4	3 394	-61,3	7 187	-24,7
Tuetun asumisen nettokustannukset käyttöpäivää kohti DEFL	2011	34	-21,4	29	-0,5	34	-27,3	19	19,5	15	11,1	8	-11,2	23	-4,3
	2012	25	-27,6	28	-0,4	29	-14,6	19	-1,0	12	-15,5	10	22,1	19	-16,8
	2013	28	12,1	33	15,9	27	-8,5	21	9,8	17	40,7	17	71,1	23	20,9
	2014	41	47,1	18	-43,9	25	-6,9	12	-41,5	21	18,8	23	38,8	28	20,2
	2015	31	-24,2	21	15,9	26	5,7	13	3,0	14	-31,9	12	-46,8	21	-23,1
Kehitysvammahuollon työ- ja päivätoiminta															
Työ- ja päivätoiminnan nettokustannukset DEFL	2011	13 825 547	0,3	7 533 852	11,2	4 975 053	2,1	3 058 906	7,4	4 794 026	11,7	2 047 802	-7,2	36 235 186	4,2
	2012	14 896 905	7,7	7 905 507	4,9	5 120 227	2,9	3 208 208	4,9	4 989 690	4,1	2 161 886	5,6	38 282 424	5,6
	2013	16 116 706	8,2	8 042 594	1,7	5 305 029	3,6	3 318 572	3,4	4 467 305	-10,5	3 484 881	61,2	40 735 087	6,4
	2014	17 838 153	10,7	7 959 225	-1,0	5 518 698	4,0	3 529 460	6,4	4 986 483	11,6	3 600 677	3,3	43 432 696	6,6
	2015	18 680 974	4,7	8 429 440	5,9	6 311 045	14,4	3 684 914	4,4	5 293 833	6,2	3 526 177	-2,1	45 926 383	5,7
Muutos 2011–2015,%		35,1		11,9		26,9		20,5		10,4		72,2		26,7	
Nettokustannukset asiakasta kohti DEFL	2011	13 371	-0,8	18 067	5,3	12 855	-1,0	8 970	5,2	10 050	4,2	5 145	-7,5	11 865	1,3
	2012	14 014	4,8	18 132	0,4	13 029	1,3	8 987	0,2	10 204	1,5	5 391	4,8	12 196	2,8
	2013	14 827	5,8	18 237	0,6	12 112	-7,0	8 620	-4,1	8 350	-18,2	6 538	21,3	11 914	-2,3
	2014	14 706	-0,8	18 424	1,0	13 016	7,5	8 693	0,9	9 356	12,0	5 845	-10,6	11 985	0,6
	2015	16 049	9,1	19 289	4,7	13 543	4,1	9 353	7,6	9 713	3,8	5 553	-5,0	12 614	5,2
Muutos 2011–2015,%		20,0		6,8		5,3		4,3		-3,4		7,9		6,3	
Nettokustannukset suoritetta kohti DEFL	2011	84	1,6	110	6,7	87	-4,7	56	6,1	62	9,0	28	-6,1	73	2,9
	2012	90	6,6	110	0,0	92	5,5	51	-9,1	62	-0,4	27	-3,8	74	1,0
	2013	93	3,4	110	0,8	88	-4,0	56	8,6	56	-8,4	30	14,3	73	-1,5
	2014	98	5,2	107	-2,9	91	3,4	60	7,8	62	9,7	30	-1,4	75	3,5
	2015	103	5,5	114	5,9	86	-5,1	66	9,7	62	-0,3	29	-4,2	77	2,9
Kehitysvammahuollon muut palvelut															
Muiden palvelujen nettokustannukset DEFL	2011	4 757 460	-4,4	2 028 887	-25,0	2 316 967	1,3	1 802 403	-4,5	785 669	-9,0	1 253 008	21,5	12 944 394	-5,9
	2012	3 989 863	-16,1	2 167 980	6,9	2 379 323	2,7	1 728 709	-4,1	902 437	14,9	1 354 667	8,1	12 522 979	-3,3
	2013	3 479 009	-12,8	2 350 903	8,4	2 408 677	1,2	1 775 589	2,7	946 552	4,9	376 766	-72,2	11 337 497	-9,5
	2014	3 800 271	9,2	2 955 544	25,7	2 573 272	6,8	1 655 771	-6,7	1 037 689	9,6	696 099	84,8	12 718 646	12,2
	2015	3 943 426	3,8	4 427 223	49,8	2 629 944	2,2	1 616 418	-2,4	1 147 064	10,5	727 548	4,5	14 491 623	13,9
Muutos 2011–2015,%		-17,1		118,2		13,5		-10,3		46,0		-41,9		12,0	

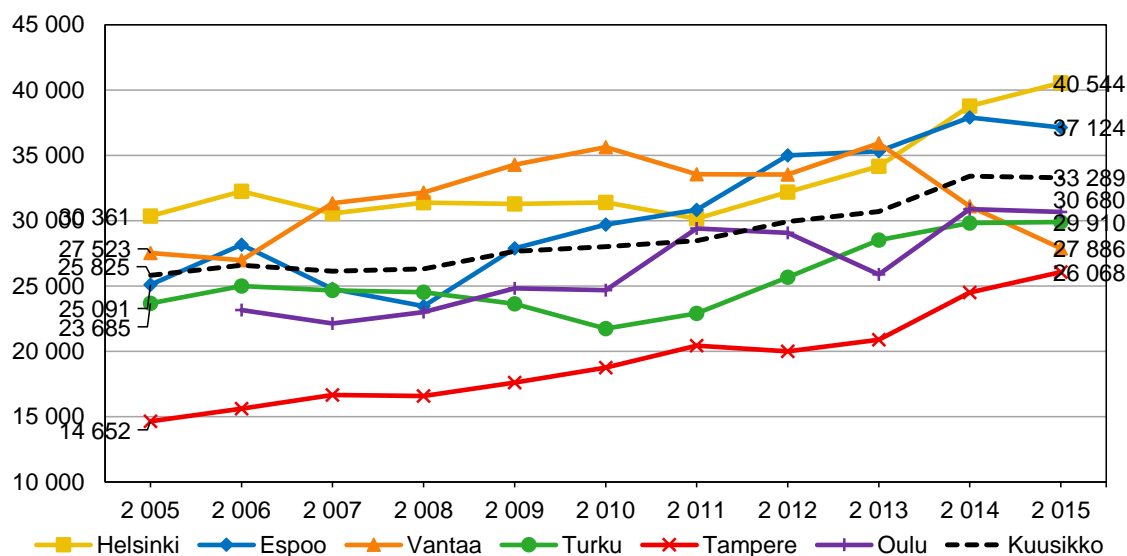
Liite 5: Kuvioita kehitysvammahuollon palvelujen ja taloudellisten tukitoimien käytöstä ja kustannuksista sekä niiden kehityksestä 2005–2015

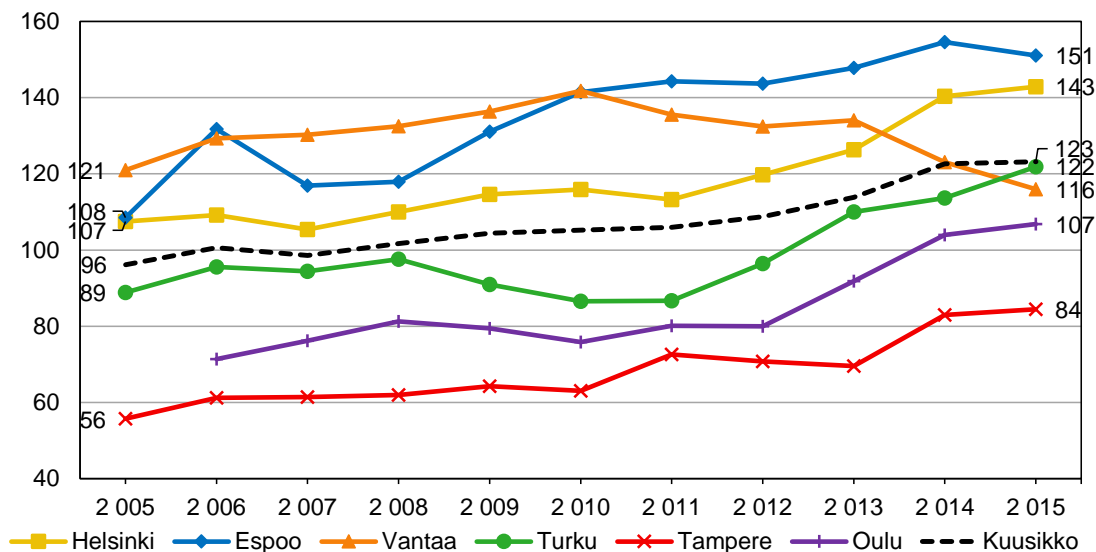
Kuvio 1. Laitoshoidon deflatoidut nettokustannukset laitoshoidon käyttöpäivää kohden 2005–2015

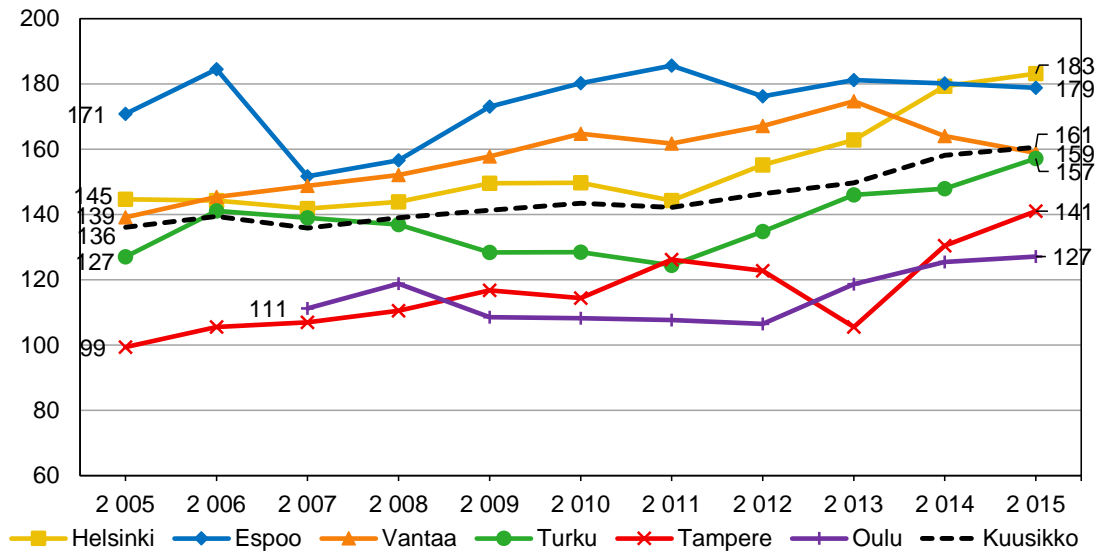
Kuvio 2. Perhehoidon deflatoidut nettokustannukset perhehoidon hoitopäivää kohden 2005–2015

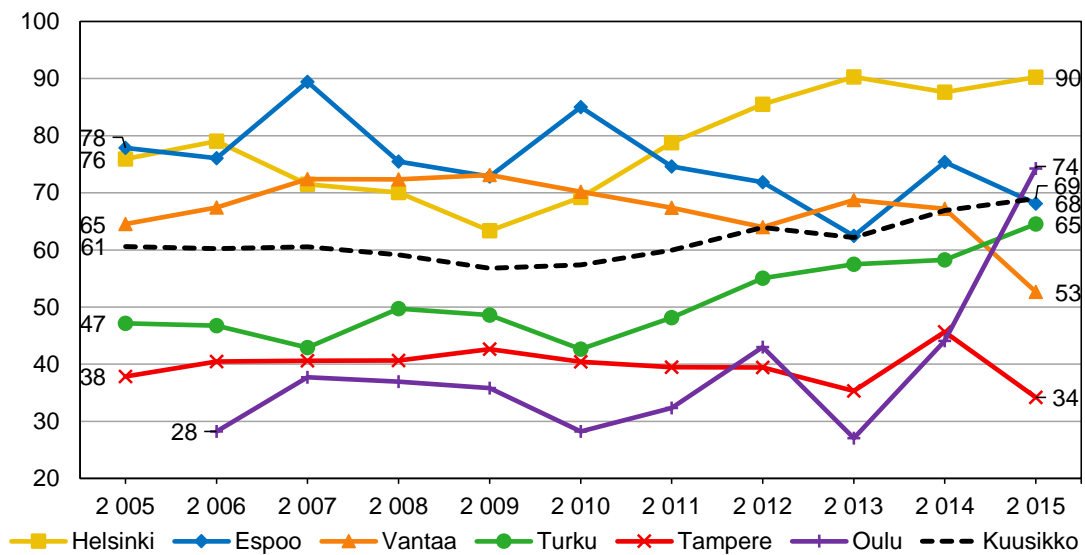
Kuvio 3. Asumispalvelujen deflatoidut nettokustannukset asumispalvelujen asiakasta kohden 2005–2015

Kuvio 4. Asumispalvelujen deflatoidut nettokustannukset asumispalvelujen asumisvuorokautta kohden 2005–2015

Kuvio 5. Autetun asumisen deflatoidut nettokustannukset autetun asumisen asumisvuorokautta kohden 2005–2015

Kuvio 6. Ohjatun asumisen deflatoidut nettokustannukset ohjatun asumisen asumisvuorokautta kohden 2005–2015

Liite 6. Yhteenvedo Kuusikko-mittarin sisältävistä asiakaskyselyistä

Kyselyn tiedot		
Kunta	Vantaa	Turku
Selvityksen nimi	Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan asiakastytyväisyyskysely	Omaistyytyväisyyskysely
Selvityksen kohde	Vammaispalvelut	Omaistyytyväisyyskyselyn tarkoituksena on selvittää miten omaiset ovat kokeneet asumisen, palvelut ja henkilökunnan Portsan Kehräkodissa.
Kyselyn toteutusajankohta	Helmikuu 2016	Elokuu 2015
Tulosten julkaisu vuosi		2016 2015
Kyselyn kohderyhmä	Vammaispalvelujen asiakkaat / omaiset	Portsan kehräkoti -ryhmäkodin asukkaiden
Kyselyn toteutustapa	Paperilomake tai sähköinen lomake	kirjeitse
Kyselyyn vastanneiden määrä		85 9
Vastausprosentti		
Kuusikko-mittarilla arvioitu palvelu / arvioidut palvelut		
Tulokset		
1. Olen saanut riittävästi tietoa ja neuvontaa	4,4	4,2
2. Olen saanut asiallista kohtelua	4,7	4,8
3. Saamani palvelu on ollut asiantuntevaa	4,5	4,2
4. Saamani palvelu on vastannut tarpeitani	4,6	4,6
5. Olen saanut palvelua riittävän nopeasti	4,4	4,8
6. Olen voinut osallistua nykyisen palveluni suunnitteluun ja arviointiin	4,2	3,4
7. Saamani palvelu on parantanut elämäntilannettani	4,3	4,1
Yleisarvosana palvelusta (kouluarvosana)	9,0	8,6
Muuta huomioitavaa kyselystä	Kyselyn tulokset koskevat Vantaan vammaispalveluja kokonaisuutena, vastaajissa on sekä kehitysvammaisten palvelujen että vammaispalvelujen asiakkaita.	

*Astekko: 1 = täysin eri mieltä, 2 = osittain eri mieltä, 3 = ei samaa eikä eri mieltä, 4 = osittain samaa mieltä, 5 = täysin samaa mieltä

Liite 7: Kehitysvammahuollon Kuusikko-työryhmän jäsenten yhteystiedot

Anita Lehtonen, puheenjohtaja

Turun kaupungin hyvinvointipalvelut
Vammaispalvelut
PL 364, 20101 Turku
Puh. 050 342 4542
etunimi.sukunimi@turku.fi

Mikaela Westergård

Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden
Vammaistyö
PL 6009, 00099 Helsingin kaupunki
Puh. 09 310 43149
etunimi.sukunimi@hel.fi

Anne Lappalainen

Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden
Tietohuolto- ja tilastopalvelut
PL 6065, 00099 Helsingin kaupunki
Puh. 09 310 43527, 040 334 4642
etunimi.sukunimi@hel.fi

Merja Jäntti

Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden
Kehittämisen ja toiminnan tuki
PL 7115, 00099 Helsingin kaupunki
Puh. 09 310 43715
etunimi.sukunimi@hel.fi

Osmo Raaska

Espoon sosiaali- ja terveystoimi
Vammaispalvelut
PL 2513, 02070 Espoon kaupunki
Puh. 050 592 2713
etunimi.sukunimi@espoo.fi

Anu Autio

Espoon sosiaali- ja terveystoimi
Vammaispalvelut
PL 2513, 02070 Espoon kaupunki
Puh. 043 825 9890
etunimi.sukunimi@espoo.fi

Minna Eronen

Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon ta.
Vammaispalvelut
Karsikkokuja 17, 01360 Vantaa
Puh. 050 312 1748
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Arja Mäkinen

Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon ta.
Vammaispalvelut
Karsikkokuja 17, 01360 Vantaa
Puh. (09) 839 226 28
etunimi.h.sukunimi@vantaa.fi

Helena Lindell

Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon ta.
Vammaispalvelut
Karsikkokuja 17, 01360 Vantaa
Puh. (09) 839 340 93
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Kaisa Kiiski (vara)

Turun kaupungin hyvinvointipalvelut
Vammaispalvelut
PL 364, 20101 Turku
Puh. 050 559 9023
etunimi.sukunimi@turku.fi

Päivi Mattila

Tampereen kaupunki
Vammaispalvelut
PL 98, 33201 Tampere
Puh. 0500 628 038
etunimi.sukunimi@tampere.fi

Timo Rahkonen

Tampereen kaupunki
Tilajaryhmä, vammaispalvelut
Hatanpääkatu 3 J, 33900 Tampere
etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lea Järvenpää

Oulun hyvinvointipalvelut
Erityisryhmien asumis- ja päiväpalvelut
Arkistokatu 4, 4kr
PL 76, 90015 Oulun kaupunki
p. 044-7036460
etunimi.sukunimi@ouka.fi

Miia Ahlroth

Palveluohjausyksikkö
Vanhantullinkatu 4
90100 Oulun kaupunki
p. 044-7036470
etunimi.sukunimi@ouka.fi

Leena Säävälä

Oulun hyvinvointipalvelut
Asumis- ja päiväpalvelut
Arkistokatu 4
PL 76, 90015 Oulun kaupunki
p. 0400- 585444
etunimi.sukunimi@ouka.fi

Anssi Vartiainen, sihteeri

Helsingin kaupungin tietokeskus
Tilasto- ja tietopalvelut
PL 5500, 00099 Helsingin kaupunki
Puh. 040 159 7441
etunimi.sukunimi@hel.fi

